

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

OBRAZOVNI PROGRAM

BALETSKI IGRAČ

SADRŽAJ

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA.....	3
1. OPŠTE INFORMACIJE O OBRAZOVNOM PROGRAMU	3
2. NASTAVNI PLAN.....	6
II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA	8
3. MODULI	8
3.1. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL	8
3.2. STRUČNI MODULI.....	9
3.2.1. KLASIČNI BALET I	9
3.2.2. KARAKTERNE IGRE I.....	18
3.2.3. SAVREMENA IGRA I	27
3.2.4. KLASIČNI BALET II.....	35
3.2.5. KARAKTERNE IGRE II.....	43
3.2.6. SAVREMENA IGRA II	52
3.2.7. KARAKTERNE IGRE III.....	60
3.2.8. ISTORIJA IGRE I.....	69
3.2.9. GLUMA I VOKAL I.....	79
3.2.10. KARAKTERNE IGRE IV	87
3.2.11. ISTORIJA IGRE II.....	96
3.2.12. GLUMA I VOKAL II	104
3.2.13. KLASIČNI BALET III	112
3.2.14. SAVREMENA IGRA (KS) I	120
3.2.15. KLASIČNI BALET IV.....	129
3.2.16. SAVREMENA IGRA (KS) II	137
3.2.17. REPERTOAR KLASIČNOG BALETA.....	145
3.2.18. SAVREMENA IGRA III	152
3.2.19. KLASIČNI BALET (SS) I.....	161
3.2.20. SAVREMENA IGRA IV	169
3.2.21. KLASIČNI BALET (SS) II.....	177
3.2.22. REPERTOAR SAVREMENE IGRE	185
3.3. IZBORNI MODULI	193
3.3.1. ISTORIJSKO BALSKE IGRE I.....	193
3.3.2. KOMPLEMENTARNI KLAVIR - Balet I.....	201
3.2.3. IGRE XX VIJEKA.....	210
3.3.4. KOMPLEMENTARNI KLAVIR - BALET II.....	218

3.3.5. SAVREMENO ODRASTANJE.....	228
3.3.6. MUZIČKA LITERATURA	238
3.2.7. DUETNA IGRA I	246
3.2.8. MODERNA PODRŠKA I	254
3.3.9. SOCIJALNE MREŽE I GLOBALIZACIJA.....	262
3.2.10. PREDUZETNIŠTVO	272
3.2.11. DUETNA IGRA II	282
3.2.12. MODERNA PODRŠKA II	290
4. STRUČNI ISPIT	298
4.1. ISPITNI KATALOG ZA STRUČNU TEORIJU	298
4.2. ISPITNI KATALOG ZA STRUČNI RAD	304
5. NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA	310
5.1. BROJ ČASOVA PO GODINAMA OBRAZOVANJA I OBLICIMA NASTAVE	310
5.2. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE I PROFESIONALNA PRAKSA	311
5.3. SLOBODNE/ VANNASTAVNE AKTIVNOSTI.....	313
5.4. STRUČNE EKSURZIJE	314
5.5. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA	315
6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVNOG PROGRAMA.....	316
6.1. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA DAROVITIM UČENICIMA	316
6.2. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA	317
6.3. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA OBRAZOVANJU ODRASLIH.....	319
7. REFERENTNI PODACI	320

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

1. OPŠTE INFORMACIJE O OBRAZOVNOM PROGRAMU

NAZIV OBRAZOVNOG PROGRAMA: BALETSKI IGRAČ

SEKTOR/ PODSEKTOR PREMA NOK – u: Humanistika i umjetnost/ Umjetnost

STANDARDI ZANIMANJA NA KOJIMA SE PROGRAM ZASNIVA / NIVO:

- Igrač/ Igračica klasičnog baleta, nivo IV1
- Igrač/ Igračica savremenog baleta, nivo IV1

NIVO OBRAZOVANJA: IV1

TRAJANJE OBRAZOVANJA: Četiri godine

KREDITNA VRIJEDNOST OBRAZOVNOG PROGRAMA: 240 CSPK-a

USLOVI ZA UPIS, ODNOSNO UKLJUČIVANJE U PROGRAM:

- U skladu sa zakonom

USLOVI ZA NAPREDOVANJE I ZAVRŠETAK OBRAZOVANJA:

- U sljedeći razred napreduju učenici koji su na kraju školske godine pozitivno ocijenjeni iz svih modula/predmeta tog razreda i ako su obavili profesionalnu praksu, kako je predviđeno nastavnim planom
- Obrazovanje se završava polaganjem stručnog ispita, u skladu sa zakonom

NIVO OBRAZOVANJA ODNOSNO STRUČNE KVALIFIKACIJE KOJE SE STIČU:

Nivo obrazovanja:

- Završetkom obrazovnog programa Baletski igrač, stiče se srednje stručno obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i kvalifikacije nivoa obrazovanja Baletski igrač/ Baletska igračica – klasični balet, nivo IV1 ili Baletski igrač/ Baletska igračica – savremeni balet, nivo IV1

Stručne kvalifikacije:

Završetkom obrazovnih programa Baletski igrač – klasični balet i Baletski igrač – savremeni balet, stiču se odgovarajuće stručne kvalifikacije:

- Igrač/ Igračica klasičnog baleta, nivo IV1
- Igrač/ Igračica savremenog baleta, nivo IV1

CILJEVI OBRAZOVNOG PROGRAMA:

- Osposobljavanje učenika za dostizanje stručnih i ključnih kompetencija koje su predviđene odgovarajućim Standardima zanimanja i Standardima kvalifikacija na kojima se zasniva obrazovni program.

ISHODI UČENJA

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Analizira, planira i organizuje lični rad za izvođenje savremenog ili klasičnog baleta, kao i karakternih igara
- Izvrši ličnu pripremu za izvođenje klasičnog ili savremenog baleta, kao i karakternih igara, u saradnji sa nadležnim licima

- Izvede pripremne vježbe i tjelesno zagrijavanje u baletskoj sali, u cilju izvođenja pripremnih vježbi u klasičnom baletu i savremenim igrama, kao i karakternim igrama
- Izvede tehnički i stilski pravilno vježbe pored štapa u baletskoj sali, na sredini sale, skokove (allegro), vježbe na prstima i varijacije u klasičnom baletu
- Izvede tehnički i stilski pravilno vježbe relaksacije u baletskoj sali, vježbe na podu, na sredini sale, kao i kretanje u prostoru i vježbe improvizacije u savremenoj igri
- Izvede pravilno elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa
- Izvede pravilno elemente i karakter Mađarske igre - Čardaš, poljske igre - Mazurka, italijanske igre - Tarantela, španske narodne i ruske ciganske igre
- Izvrši probe u klasičnom baletu, savremenoj igri, kao i karakternim igrama, samostalno ili u okviru igračkog ansambla, u cilju pravilnog tehničkog i umjetničkog izvođenja
- Izvrši pripremu za premijerno izvođenje i izvođenje klasičnog ili savremenog baleta, kao i karakternih igara
- Obavi završne poslove nakon izvođenja klasičnog ili savremenog baleta, kao i karakternih igara
- Istraži konkurse za audiciju, u cilju ličnog angažmana
- Vodi poslovnu dokumentaciju, u cilju apliciranja na odgovarajuće konkurse
- Primijeni kodeks i normative za izvođenje javnog nastupa
- Vodi računa o baletskoj opremi i svom zdravlju
- Obavi komunikaciju sa saradnicima, publikom i medijima, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Primijeni postupke i mjere zaštite na radu, zdravlja i radne i životne sredine, u skladu sa propisima

ISHODI ZA DOSTIZANJE KLJUČNIH KOMPETENCIJA

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Komunicira na maternjem jeziku, jeziku školovanja i/ili službenom jeziku, primjenom pravilnog i stvaralačkog usmenog i pisanog izražavanja, tumačenjem pojmova, stavova i činjenica, koristeći vizuelni, zvučni/audio i digitalni materijal prilikom upotrebe jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Koristi različite jezike na odgovarajući i efikasan način za komunikaciju, primjenom pravilnog i stvaralačkog usmenog i pisanog izražavanja kroz slušanje, govor, čitanje i pisanje prilikom tumačenja misli, osjećaja, činjenica i mišljenja, u odgovarajućem rasponu društvenog i kulturnog konteksta
- Koristi matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji, primjenjujući matematički način razmišljanja i funkcionalno matematičko znanje i vještine u rješavanju problema u svakodnevnim situacijama, kao i znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode i promjene uzrokovane ljudskim aktivnostima, radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica
- Koristi informaciono-komunikacione tehnologije na odgovoran i siguran način za učenje, rad i učestvovanje u ličnom i društvenom životu, za pronalaženje, procjenu, čuvanje, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija, kao i za razvijanje saradničkih mreža putem interneta
- Upravlja sopstvenim učenjem i karijerom, uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi, na konstruktivan način, sagledavanjem sebe, svojih vještina, stavova i vrijednosti, suočavanjem sa stresovima uzrokovanim neprekidnim životnim promjenama, pritiscima i rizicima, kao i preuzimanjem odgovornosti za vođenje zdravog načina života
- Učestvuje u društvenom životu i radu, postupa kao odgovorni građanin i u potpunosti učestvuje u građanskom i društvenom životu, zasnovanom na razumijevanju socijalnih, ekonomskih, pravnih i političkih koncepata i struktura, kao i globalnog održivog razvoja
- Pretvori ideje u djelo, uključujući stvaralaštvo, inovativnost, spremnost na preuzimanje rizika i iskorišćavanje prilika, kao i preduzimanje inicijative i sposobnosti da se sarađuje u cilju planiranja i upravljanja projektima koji imaju kulturnu, društvenu ili finansijsku vrijednost

- Uoči značaj razumijevanja i poštovanja načina na koji se ideje kreativno izražavaju i prenose u različitim kulturama u obliku niza umjetničkih i drugih kulturoloških formi, razvijajući i izražavajući vlastite ideje i osjećaj pripadnosti ili uloge u društvu na različite načine i u različitim situacijama

2. NASTAVNI PLAN

R. BROJ	PREDMET / MODUL	BROJ ČASOVA PO OBLICIMA NASTAVE I KREDITNA VRIJEDNOST																					
		I RAZRED					II RAZRED					III RAZRED					IV RAZRED					UKUPNO	
		Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	KV
A. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL																							
1.	Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	108				6	108				6	108				6	99				6	423	24
2.	Matematika	72				4	72				4	72				4	66				4	282	16
3.	Engleski jezik	108				5	108				5	108				5	99				5	423	20
4.	Fizičko vaspitanje	72				2	72				2	72				2	66				2	282	8
5.	Informatika	72				4	72				4											144	8
6.	Italijanski jezik	72				4	72				4											144	8
7.	Fizika	72				4																72	4
8.	Psihologija											72				4						72	4
UKUPNO: A. OPŠTEOBRAZ. MODUL		612				31	540				27	468				23	363				19	1983	100
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		53,1				51,7	46,9				45,0	40,6				38,3	34,4				31,7	43,9	41,7
B. STRUČNI MODULI																							
1.	Klasični balet I	288	10		278	16																288	16
2.	Karakterne igre I	72	4		68	4																72	4
3.	Savremena igra I	144	8		136	8																144	8
4.	Klasični balet II						288	10		278	16											288	16
5.	Karakterne igre II						72	4		68	4											72	4
6.	Savremena igra II						216	10		206	12											216	12
7.	Karakterne igre III											72	4		68	4						72	4
8.	Istorija igre I											72	36	36		4						72	4
9.	Gluma i vokal I											72	4		68	4						72	4
10.	Karakterne igre IV																66	4		62	4	66	4
11.	Istorija igre II																66	33	33		4	66	4
12.	Gluma i vokal II																66	4		62	4	66	4
KLASIČNI BALET																							
13.	Klasični balet III											288	10		278	16						288	16
14.	Savremena igra (KS) I											144	8		136	8						144	8
15.	Klasični balet IV																264	10		254	16	264	16
16.	Savremena igra (KS) II																132	8		124	8	132	8
17.	Repertoar klasičnog baleta																66	4		62	4	66	4
SAVREMENI BALET																							
18.	Savremena igra III											288	10		278	16						288	16
19.	Klasični balet (SS) I											144	8		136	8						144	8
20.	Savremena igra IV																264	10		254	16	264	16
21.	Klasični balet (SS) II																132	8		124	8	132	8
22.	Repertoar savremene igre																66	4		62	4	66	4
UKUPNO: B. STRUČNI MODULI		504	22		482	28	576	24		552	32	648	62	36	550	36	660	63	33	564	40	2388	136
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		43,7	4,4		41,8	46,7	50,0	37,4		18,7	53,4	56,2	35,3	46,6	18,1	56,7	62,5	33,5	43,5	23	66,7	52,9	56,7
C. IZBORNI MODULI																							
1.	Istorija	72	72			3																72	3
2.	Istorijsko balske igre	72	4		68	3																72	3
3.	Komplementarni klavir - Balet I	72	6	12	54	3																72	3
4.	Igre XX vijeka						72	4		68	3											72	3

R. BROJ	PREDMET / MODUL	BROJ ČASOVA PO OBLICIMA NASTAVE I KREDITNA VRIJEDNOST																						
		I RAZRED					II RAZRED					III RAZRED					IV RAZRED					UKUPNO		
		Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	KV	
5.	Komplementarni klavir - Balet II						72	6	12	54	3												72	3
6.	Savremeno odrastanje						72	54	18		3												72	3
7.	Muzička literatura						72	58	14		3												72	3
8.	Duetna igra I											72	4			68	3						72	3
9.	Moderna podrška I											72	4			68	3						72	3
10.	Socijalne mreže i globalizacija											72	50	22		3							72	3
11.	Preduzetništvo											72	36	36		3							72	3
12.	Izabrana poglavlja iz matematike I											72											72	3
13.	Duetna igra II																66	4			62	3	66	3
14.	Moderna podrška II																66	4			62	3	66	3
15.	Izabrana poglavlja iz metematika II																66	66				3	66	3
UKUPNO: C. IZBORNI MODULI		72				3	72				3	72				3	66				3	282	12	
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		6,3				5,0	6,3				5,0	6,3				5,0	6,2				5,0	6,3	5,0	
D. STRUČNI ISPIT																								
D. STRUČNI ISPIT																						4		4
E. SLOBODNE AKTIVNOSTI																								
E. SLOBODNE AKTIVNOSTI		MIN. 36 ČASOVA					MIN. 36 ČASOVA					MIN. 36 ČASOVA					MIN. 33 ČASA							
F: PROFESIONALNA PRAKSA																								
F: PROFESIONALNA PRAKSA		10 DANA					10 DANA					10 DANA										30 DANA		
UKUPNO (A+B+C+D)		1152			482	60	1152			552	60	1152			550	60	1056			564	60	4512	240	
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		100			41,9	100	100			47,9	100	100			47,7	100	100			53,4	100	100	100	

T – Teorijska nastava

V – Vježbe

P – Praktično obrazovanje (Praktična nastava)

KV – Kreditna vrijednost

Σ – Suma (Godišnji fond časova)

Napomene:

- Nastavni plan sadrži ukupni godišnji fond časova, godišnji fond časova za svaki modul/predmet, kao i godišnji fond časova prema oblicima nastave (teorijska nastava, vježbe i praktična nastava). Škola sama raspoređuje sedmični broj časova u odnosu na godišnji. Preporučeni sedmični fond časova se dobija podjelom ukupnog broja časova modula sa brojem radnih nedjelja u toku školske godine.
- Praktično obrazovanje (praktična nastava) se realizuje u okviru stručnih modula, u školi i kod poslodavca. Minimalan broj časova praktičnog obrazovanja kod poslodavca je po 36 godišnje u III i IV razredu, u okviru ukupnog fonda časova praktičnog obrazovanja (praktične nastave). Osim u III i IV razredu, škola može organizovati praktično obrazovanje kod poslodavca i u nižim razredima, u skladu sa mogućnostima. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi i kod poslodavca, praktično obrazovanje (praktična nastava) se može i u cjelini realizovati kod poslodavca.
- U školama u kojima se nastava izvodi na jeziku pripradnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, učenici imaju 34 časa nastave. Crnogorski jezik kao nematernji se u tom slučaju izučava sa po dva časa sedmično.

II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

3. MODULI

3.1. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL

OBAVEZNI OPŠTEOBRAZOVNI PREDMETI:

- 1. CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST**
- 2. MATEMATIKA**
- 3. ENGLISKI JEZIK**
- 4. FIZIČKO VASPITANJE**
- 5. INFORMATIKA**
- 6. ITALIJANSKI JEZIK**
- 7. FIZIKA**
- 8. PSIHOLOGIJA**

IZBORNI OPŠTEOBRAZOVNI PREDMETI:

- 1. ISTORIJA**
- 2. IZABRANA POGLAVLJA IZ MATEMATIKE I**
- 3. IZABRANA POGLAVLJA IZ MATEMATIKE II**

Napomena:

Programe obaveznih i izbornih opšteobrazovnih predmeta priprema Zavod za školstvo u skladu sa odgovarajućom metodologijom, donešenom od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje.

3.2. STRUČNI MODULI

3.2.1. KLASIČNI BALET I

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	10		278	288	16

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje osnovnih vježbi pored štapa, na sredini sale, skokova i vježbi na prstima u klasičnom baletu. Razvijanje tehnika izvođenja, izražajnosti, koordinacije pokreta, snage i izdržljivosti, kao i vještina analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe pored štapa
2. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na sredini sali
3. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne skokove (allegro)
4. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na prstima

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe pored štapa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje osnovnih kombinacija vježbi pored štapa u baletskoj sali	Vježbe pored štapa: double rond de jambe en l'air en dehors et en dedans na cijelom stopalu, na poluprstima sa završetkom na demi-plié; flic-flac en tournant en dehors et en dedans iz poze na 45° u pozu na 45°; battement développé (tombé en face i u pozama sa završetkom prstima na podu i na 90° sa balancé); grand temps relevé en dehors et en dedans na cijelom stopalu i na poluprstima; grand battement jeté (na poluprstima, balancoire naprijed i nazad, passé na 90° i développé na poluprstima; poluokret en dehors et en dedans iz poze u pozu kroz passé na 45° i 90° na poluprstima i sa plié relevé i okret fouetté en dehors et en dedans na 1/8, 1/4, 1/2 kruga i sa nogom podignutom naprijed ili nazad na 90° (na cijelom stopalu, na poluprstima, sa plié-relevé završavajući na poluprstima, sa poluprstiju završavajući na demi-plié); polovina tour en dehors et en dedans počinjući sa otvorenom nogom naprijed, u stranu i nazad na 45° i 90°; pirouetté en dehors et en dedans počinjući sa otvorenom nogom naprijed, u stranu i nazad na 45° i 90°; pirouette en dehors et en dedans sa temps relevé; flic sa pirouette en dehors et en dedans počinjući sa otvorenom nogom iz II pozicije na 45°;
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih baletskih pokreta kod osnovnih vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama pored štapa, u baletkoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi pored štapa, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje osnovnih kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: battement tendu en tournant en dehors et en dedans na $\frac{1}{4}$ kruga; battement frappé en tournant en dehors et en dedans na $\frac{1}{8}$ i $\frac{1}{4}$ kruga prstima na pod i na 30°; battement double frappé en tournant en dehors et en dedans na $\frac{1}{8}$ i $\frac{1}{4}$ kruga prstima na pod i na 30°; battement battus sur le cou-de-pied naprijed i nazad en face i epaulment; flic-flac en tournant en dehors et en dedans sa završetkom u V i IV poziciju; rond de jamb en l'air en dehors et en dedans: double na cijelom stopalu na poluprstima sa završetkom u demi-plié; na 90° na cijelom stopalu; battement développé: tombe en face i u pozama završavajućima prstima na podu i na 90°, ballouté; demi rond et rond de jambe développé en dehors et en dedans en face i iz poze u pozu na poluprstima na demi-plié i sa plié-relevé; tour lent en dehors et en dedans u velikim pozama: na demi-plié, iz poze u pozu (bez rada i sa radom korpusa); grand battement jeté na poluprstima; grand fouetté en face pomoću coupé koraka završavajući u pozi attitude effacée, I i II arabesque; pirouettes en dehors et en dedans iz II, IV i V pozicije (2 okreta); pirouettes en dehors et en dedans sa temps relevé; pirouettes en dehors et en dedans sa temps sauté iz V pozicije i pass échappé na II i IV poziciju; pirouettes en dehors sa nogom u položaju sur le cou-de-pied u pozi attitude na 45° naprijed jedan za drugim; pirouettes - bouchon en dehors et en dedans iz V pozicije i IV pozicije; tours fouetté na 45°; tour en dehors et en dedans u svim velikim pozama iz IV i II pozicije; pirouettes en dehors sa dégagé po dijagonalni i pirouettes en dehors sa coupé korakom po dijagonalni
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih baletskih pokreta kod osnovnih vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi na sredini sale, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne skokove (allegro)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje osnovnih skokova (allegro) u baletskoj sali	Skokovi (allegro): royal sa pomjeranjem; entrechat quatre sa pomjeranjem; pass brisé naprijed, nazad; grand sissonne ouverte u svim pravcima i pozama; sissonne ouverte pass développé en tournant en dehors et en dedans otvarajući nogu u stranu na 45°; grand sissonne tombe u svim pravcima i pozama; grand pas assemblé u stranu, naprijed u položaju epaulement pomoću coupé-koraka, pas glissade, sissonne tombe, développé i tombe; grand pas jeté naprijed u pozama attitude croisée, III i II arabesque pomoću coupé koraka, pas glissade iz V pozicije; grand pas de chat; temps leve u pozama na 90°; pas cabriole na 45° naprijed i nazad pomoću coupé koraka, pas glissade, sissonne tombe; izvođenje velikih skokova u pozama na 90° počinjući iz pete pozicije sa korakom i klizećim korakom
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih baletskih pokreta kod skokova (allegro)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim skokovima (allegrom), u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih skokova (allegro), u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Skokovi (allegro)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na prstima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje osnovnih vježbi na prstima u baletskoj sali	Vježbe na prstima: ovladavanje tehnikom i hitrinom pokretljivosti nogu u baletskim patikama na prstima; ovladavanje okretima na prstima sa pomjeranjem po dijagonali od sebe i ka sebi iz pete i četvrte pozicije; pas de bourrée suivi u svim pravcima i po krugu; pas couru u svim pravcima; sissonne ouverte na 45° en tournant en dehors et en dedans na 1/4 okreta; grand sissonne ouverte u svim pravcima i pozama; pas tombe iz poze u pozu na 90°; grand battement jeté u svim pravcima i pozama; relevé na jednoj nozi u svim pozama na 45° i 90° sa pomjeranjem naprijed; soutenu en tournant en dehors et en dedans na 1/2 okreta počinjući iz poze na 45° i 90°; pas glissade en tournant sa pomjeranjem u stranu i po dijagonali i pirouette en dehors et en dedans iz V i IV pozicije sa završetkom u poze prstima na podu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi na prstima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama na prstima, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi na prstima, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na prstima	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Klasični balet I koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II
- Moderna podrška I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.2. KARAKTERNE IGRE I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	4		68	72	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa oblastima karakterne igre kao jedne od osnovnih disciplina igračkog obrazovanja. Osposobljavanje za pravilno ovladavanje i izvođenje osnovnih elemenata i karaktera različitih nacionalnih igara pored štapa, mađarskog Čardaša, poljske Mazurke i italijanske Tarantele. Razvijanje tancovalnosti, muzikalnosti, izražajnosti izvođenja, širine i slobode pokreta i usavršavanje umjetničkog izraza.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali
2. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter mađarske igra - Čardaš
3. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter poljske igre - Mazurka
4. Izvede tehnički pravilno elemente i karakter italijanske igre - Tarantela

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente različitih nacionalnih igara u kombinacijama vježbi pored štapa	Kombinacije vježbi pored štapa: pozicije nogu-pet otvorenih (pozicije klasičnog baleta); pet zatvorenih (vrhovi prstiju u pravoj liniji); pet slobodnih; dvije zatvorene (stopala u dijagonali, prsti ka unutra); različito prevođenje nogu iz pozicije u poziciju pozicije i položaji ruku (pripremni i šest osnovnih pozicija u odgovarajućem karakternom stilu); demi i grand plies (po svim pozicijama); battements tendus na prst sa prelazom stopala na štiklu (u polučučnju, sa okretom noge u zatvoreni položaj u stranu); battements tendus jetes (s jednim ili duplim udarom stopala, sa kratkim udarom po podu, prstima ili štiklom iz V otvorene pozicije); rond de jambe par terre (prstima, štiklom ili štiklom oko stopala potporne noge); okreti stopala (pa s tortille); battement fondu; klizanje po nozi (u otvorenom položaju sa proklizavanjem na cijelom stopalu potporne noge-priprema za 'verevočke', sa okretom koljena iz otvorenog položaja u zatvoreni i obrnuto); battement developpe (sa istovremenim udarom štikle otporne noge štikle u polu-čučnju) mala bacanja od skočnog zgloba sa istegnutim stopalom (u otvorenom, zatvorenom i pravom položaju); zapateado (sinhrono udaranje štiklama i polu-prstima po prvoj zatvorenoj poziciji); spuštanje na koljeno; grand battement jettes (sa padanjem na radnu nogu naprijed, u stranu i nazad, sa jednim udarom stope potporne noge, sa dvojnim udarom poluprstima i stopalom potporne noge naizmjenično po petoj, otvorenoj poziciji)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih elemenata različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih elemenata različitih nacionalnih igara, u zadatim kombinacijama vježbi pored štapa	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe kombinacija osnovnih elemenata različitih nacionalnih igara pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter mađarske igre – Čardaš	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente i karakter mađarske igre Čardaš	Osnovni elementi i karakter mađarske igre Čardaš: položaj nogu; položaj ruku; "ključ" - udar štiklama (sa jednim ili dva udara); "ključ" složeni (sa jednim ili dva udara); pas balance; battement developpe (naprijed u polu-čučnju: sa koracima, ili sa privlačenjem druge noge nazad u petu otvorenu poziciju na poluprstima; "golubac"; "verevočka"
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih elemenata i karaktera mađarske igre Čardaš, u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima i karakterom mađarske igre Čardaš, u kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih elemenata i karaktera mađarske igre Čardaš, u zadatim kombinacijama vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe osnovnih elemenata i karaktera mađarske igre – Čardaš	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter poljske igre – Mazurka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente i karakter poljske igre – Mazurka	Osnovni elementi i karakter poljske igre - Mazurka: položaj nogu; položaj ruku; pokreti ruku; "kjuč" - udar štiklama (sa jednim ili dva udara); pas balance; "golubac" (udar noge otvorene u stranu na vrh prsta u zatvorenom položaju, druga noga u prvoj zatvorenoj poziciji sa pomijeranjem u stranu); pas de bourree; osnovni korak Mazurke - pas gala (sa pomijeranjem naprijed)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih elemenata i karaktera poljske igre Mazurka, u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima i karakterom poljske igre Mazurka, u kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih elemenata i karaktera poljske igre Mazurka, u zadatim kombinacijama vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe osnovnih elemenata i karaktera poljske igre – Mazurka	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno elemente i karakter italijanske igre - Tarantela	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše elemente i karakter italijanske scenske igre - Tarantela	Osnovni elementi i karakter italijanske scenske igre - Tarantela: položaj nogu; položaj ruku; pokreti ruku s tamburinom; (sa udarom po donjoj strani šake, sitni udari šakama uzastopno); klizanje prstima naprijed u otvorenom položaju sa istovremenim proklizavanjem na otvorenoj nozi u polučučnju u mjestu i sa pomijeranjem unazad; mala bacanja naprijed u otvorenom položaju (s korakom i udarom prstima naprijed po podu (pique), sa pomijeranjem naprijed i nazad - sa uzastopnim udarom prstima po podu i istovremenim podskokom na poluprstima druge noge u polučučnju u mjestu i sa pomijeranjem unazad - sa uzastopnim udarima prstima i štiklom po podu i istovremenim podskokom na poluprstima druge noge u polučučnju na mjestu i sa pomijeranjem nazad); trčanje (pas emboites - mali skok na jednu nogu naprijed sa istovremenim savijanjem druge noge nazad u otvorenom položaju na 45° i 90° na mjestu i sa pomijeranjem naprijed); pas balance; skok na drugu otvorenu poziciju, na cijelo stopalo u polučučnju; skok na treću slobodnu ili petu otvorenu poziciju na poluprstima u polučučnju (na mjestu i sa okretom)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju elemenata i karaktera italijanske igre Tarantela, u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima i karakterom italijanske igre Tarantela, u kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje elemenata i karaktera italijanske igre Tarantela, u zadatim kombinacijama vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe elemenata i karaktera italijanske igre – Tarantela	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Karakterne igre I omogućava učenicima sticanje teorijskih i praktičnih znanja i ovladavanje tehnikom igranja u karakternoj igri, kao jedne od osnovnih disciplina baletskog obrazovanja. Ovaj modul omogućava učenicima da se upoznaju sa oblikom igre koji predstavlja stilizaciju elemenata različitih nacionalnih igara, koji su često korišćeni u klasičnim baletskim predstavama. Osim osnovnih elemenata – razvoja tehnike, scenske izražajnosti, muzikalnosti i plesnosti, modul podrazumijeva da se učenici prilikom upoznavanja sa karakteristikama igara određenog naroda upoznaju i sa etnografskim osobenostima, istoriskim i geografskim uslovima života tog naroda koji su uticali na formiranje njegove igre.
- Savladavanje vještina zahtijeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti učenju osnovnih elemenata i kombinacije istih u vježbama pored štapa. Drugi dio časa treba posvetiti kombinacijama na sredini sale. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Priručnik karakterne igre ruske nacionalne škole
- Muzika iz baleta Don Kihot, Labudovo jezero, Copellia, Johanes Brams (mađarski plesovi) itd.
- Vasiljeva: Tanci

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi (fiksni i pomoćni – pokretni)	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko balske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja karakternih igara; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višjezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija)

na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)

- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.3. SAVREMENA IGRA I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	8		136	144	8

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje funkcije i odnosa tijela u prostoru. Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje osnovnih vježbi na podu, sredini sale, kretanja u prostoru i vještinom improvizacije u savremenoj igri. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti, preciznosti, kreativnog potencijala i osvježavanja upotrebe svakog dijela tijela u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na podu
2. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na sredini sali
3. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovno kretanje u prostoru
4. Izvede u savremenoj igri improvizaciju na zadatu temu

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje kombinacija vježbi na podu	Vježbe na podu: lagano savijanje kičmenog stuba vođenog težinom glave i lagano ispravljanje (od poslednjeg pršljena do vrha glave) naprijed, u stranu i nazad; bounces federisanje torza na $\frac{4}{4}$ i $\frac{3}{4}$ naprijed i u stranu; developpe sa okretom torza; disanje sa spiralom i izvijanjem gornjeg dijela grudnog koša na gore; okretanje torza i uvrtnje torza sa izvlačenjem na dijagonalu; vježbe za trbušne i leđne mišiće; contraction – release priprema iz pozicije prekrštenih nogu; duboko tegljenje sa spuštanjem u snagat; body roll kretanje; contract – release (na leđima i potrbuške, sa spuštanjem na pod i dizanjem); vježbe za unutrašnje butne mišiće sa flex-point varijacijom
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta kod vježbi na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim kombinacijama vježbi na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi na podu, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na podu	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: paralelne i otvorene pozicije nogu; plie (u paralelnim i otvorenim pozicijama, sa disanjem i federisanje torza sa produbljivanjem plie-a), plie-releve kombinacije sa contract-realese i arch; isklizavanje u veliku II i IV poziciju; kombinacije okruglih i ravnih leđa (rad pršljenova) sa plie i releve kombinacijama; battement tendu (paralelni, zatvoreni i otvoreni, sa prenosom težine), battement tendu jete; passe (paralelni i otvoreni); fondu (paralelni i otvoreni sa passe-om i battement-om); battement developpe na plie i releve; grand battement sa opuštanjem noge na pod; tilis-nagibi
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na sredini sale, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovno kretanje u prostoru	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovno kretanje u prostoru	Kretanje u prostoru: običan, visok, nizak, sa promjenom težine, sa okretanjem torza, sa zamahom tijela; kombinacije hoda i grand battement-a; triplets-trokorak sa poluokretom i okretom; off balance sa korpusom u pravcu kretanja; hops – poskoci; trampolini, sautenu u raznim pozicijama; skokovi po dijagonali (sa nogom na otvorenom i zatvorenom passe-u, nogom na attitude); grand jete curved sa savijenim korpusom; trčanje u svim pravcima sa skokom i poskokom; izvođenje vježbe za savladavanje prostora
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnog kretanja u prostoru	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim kretanjem u prostoru	
4. Demonstrira zadata osnovna kretanja u prostoru, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kretanje u prostoru	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede u savremenoj igri improvizaciju na zadatu temu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše vještine improvizacije	Vještine improvizacije: vježbe za savladavanje prostora; hodanje u raznim pravcima i različitim ritmovima sa dodavanjem ostalih dijelova tijela
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vještina improvizacije	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vještinama improvizacije	
4. Demonstrira pravilno izvođenje zadatih vještina improvizacije, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Improvizacija na zadatu temu	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremena igra I koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema savremenoj igri i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na podu). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen kretanju u prostoru i improvizaciji. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar savremene igre
- Istorijско baletске igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Moderna podrška I i II
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/ zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višezjezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja

- sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.4. KLASIČNI BALET II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	10		278	288	16

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje vježbi pored štapa, na sredini sale, skokova i vježbi na prstima u klasičnom baletu. Razvijanje tehnika izvođenja, izražajnosti, koordinacije pokreta, snage i izdržljivosti, kao i vještina analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe pored štapa
2. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na sredini sali
3. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu skokove (allegro)
4. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na prstima

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe pored štapa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje kombinacija vježbi pored štapa , u baletskoj sali	Vježbe pored štapa: ovladavanje velikim battementsima poluokretima od sebe i ka sebi na $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{2}$ kruga; ovladavanje okretima od sebe i ka sebi sa nogom otvorenom u stranu na 45° i sa završetkom u pozama na 45° i 90° ; grand battement jeté sa okretom fouetté en dehors et en dedans na $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ kruga (priprema za grand fouetté en tournant); pirouettes en dehors et en dedans sa završetkom u poze na 45° i 90° ; pirouettes-bouchon en dehors et en dedans sa završetkom u velikim pozama; ovladavanje radom gornjeg dijela korpusa u pozama na 90° ; ovladavanje velikim battements-ima na 90° sa prelazom kroz passe i balansom u stranu u petu poziciju; ovladavanje okretima od sebe i ka sebi počinjući iz poza na 45° i 90° završavajući IV i V poziciju; ovladavanje velikim okretima od sebe i ka sebi u velikim pozama počinjući iz IV i II pozicije (dva okreta); ovladavanje okretima u velikim pozama od sebe i ka sebi sa polučučnjem i podizanjem na poluprste po $\frac{1}{2}$ okreta jedan za drugim
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama pored štapa, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi pored štapa, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: ovladavanje lančanim okretima (16 okreta); port de bras (sa radom korpusa) u pozama na 90°; grand battement jeté: passé na 90°, développé (mekani battement) na poluprstima, balancé a la seconde iz I i V pozicije; grand fouetté en tournant en dedans u pozu III arabesque; pirouette en dehors et en dedans iz V, IV i II pozicije i temps relevé sa završetkom u poze na 45° i 90° prstima na podu i na demi-plié; pirouettes en dehors et en dedans počinjući iz poze na 45° i 90° završavajući u IV i V poziciju; pirouette en dehors et en dedans iz IV pozicije završavajući na koljena (muškarci); pirouettes en dehors et en dedans i tour-bouchon sa grand plié iz I i V pozicije; tours en dehors et en dedans u svim velikim pozama iz IV i II pozicije; tours en dehors et en dedans u svim velikim pozama sa plié relevé po 1/2 okreta jedan za drugim i grand pirouette a la second en dehors (muškraci individualno)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na sredini sale, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu skokove (allegro)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje skokova (allegra) , u baletskoj sali	Skokovi (allegro): pas balloté na 45° i 90°; pas soubresaut; grand pas assemblé en tournant sa pomjeranjem u stranu sa coupé korakom i pomjeranjem po dijagonali naprijed nazad pomoću (coupé koraka i pas chassé; sissonne ouverte en tournant na 1/2 okreta en dehors et en dedans sa pomjeranjem u svim pozama na 45°; sissonne ouverte per développé en tournant en dehors et en dedans u svim pozama na 45°; sissonne ouverte pas développé en tournant en dehors et en dedans en face i u pozama; grand pas jeté naprijed u svim pozama; pas jeté passé na 45° i 90° naprijed i nazad pomoću: coupé korako, pas couru i sissonne tombe; grand jeté pas de chat; pas de siseaux na 45°; pas cabriole na 45° naprijed i nazad pomoću coupé koraka, pas glissade, sissonne tombe; grand fouetté saute en face iz poze u pozu; grand pas jeté en tournant na 1/2 okreta iz croisée na croisée pomoću tombe coupé nazad; tour en l'air (dva okreta muškarci) i tour en l'air sa prenosom noge nazad na koljena sa završetkom u IV poziciji en face et effacée (muškarci)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod skokova (allegra), u baletskoj Sali	
3. Ovlada tehničkim i stilskim skokovima (allegrom)	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih skokova (allegra), u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Skokovi (allegro)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na prstima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje vježbi na prstima , u baletskoj sali	Vježbe na prstima: ovladavanje tehnikom stajanja na jednoj nozi u pozama na 45° i 90° sa pomjeranjem naprijed i nazad, oko sebe, na 1/4 i 1/2 kruga; pas de bourrée suivi u svim pravcima i po krugu; relevé na jednoj nozi u svim pozama na 45° i 90°: sa pomjeranjem nazad i naprijed, et tournant en dehors et en dedans na 1/2 okreta ; pirouettes en dehors et en dedans iz IV i V pozicij; sissonne ouverte na 45° en tournant en dehors et en dedans na 1/2 okreta; rond de jamb en l'air en dehors et en dedans; okreti fouetté en dehors et en dedans na 1/8, 1/4 kruga iz poze u pozu sa nogom podignutom na 45° i 90°; soutenu en tournant en dehors et en dedans cio okret počinjući iz poze na 45° i 90° sa demi plié; pirouettes en dehors et en dedans iz V i IV pozicije sa pas tombe; pirouettes en dehors iz V pozicije jedan za drugim; tours fouetté na 45°; pirouettes en dehors sa dégagé po dijagonali; pirouettes en dedans sa coupé korakom po dijagonali; tours chaines i skokovi na prstima: pas emboîtés sur le cou-de-pied (nazad) u mjestu i sa pomjeranjem
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vježbi na prstima, u baletskoj sali	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na prstima	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na prstima, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na prstima	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Klasični balet II koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II
- Moderna podrška I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje

- tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.5. KARAKTERNE IGRE II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	4		68	72	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se realizuje individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa oblastima karakterne igre kao jedne od osnovnih disciplina igračkog obrazovanja. Osposobljavanje za pravilno ovladavanje i izvođenje elemenata, kombinacija i karaktera različitih nacionalnih igara pored štapa, mađarskog Čardaša, poljske Mazurke i ruskih narodnih igara. Razvijanje tancovalnosti, muzikalnosti, izražajnosti izvođenja, širine i slobode pokreta i usavršavanje umjetničkog izraza.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali
2. Izvede tehnički pravilno elemente, kombinacije i karakter mađarske igre - Čardaš
3. Izvede tehnički pravilno elemente, kombinacije elemenata i poljske igre - Mazurka
4. Izvede tehnički pravilno elemente i karakter ruskih narodnih igara

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	Kombinacije vježbi pored štapa: grand plie po i zatvorenoj poziciji sa okretom koljena; battements tendus (sa okretom noge u zatvoreni položaj u stranu sa polučučnjem, sa udarom štikle potporne noge; battements tendus jetes (sa udarom štikle potporne noge u polučučnju, sa dva udara štikle po podu i podizanjem na poluprste potporne noge, balancoirs); rond de jambe par terre (sa prenosom stopala radne noge i istovremenim okretom stopala potporne noge - sa zaustavljanjem u stranu, prstima ili štiklom); pas tortille (dvojni, sa podizanjem na poluprste potporne noge); polučučanj na potpornoj nozi sa podizanjem na poluprste u kordinaciji sa pokretom ruku; okreti (soutenu en tournant, pirouette en dedans i en dehors); klizanje po nozi sa podizanjem na poluprste potporne noge (priprema za 'verevočke', sa okretom koljena iz otvorenog položaja u zatvoreno, i obrnuto); battement developpe (sa istovremenim povezanim jednim ili dva udara štiklom potporne noge u polučučnju); spuštanje na koljeno (s korakom, sa skokom sa dvije noge; mala bacanja od skočnog zgloba (sa istegnutim stipalom naprijed, sa otvorenim položajem dvema nogama -flic flac); grand battements (s padanjem na radnu nogu i duplim udarom poluprstima i stopalom potporne noge, jedno za drugim, iz pete otvorene pozicije-na cijelom stopalu, sa podizanjem na poluprste); revoltad na podu (bez skoka) stojeći licem ka štapu; rastjaška iz prve zatvorene pozicije nazad
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih i složenijih elemenata različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim i složenijim elemenatima različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih i složenijih elemenata različitih nacionalnih igara, u zadatim kombinacijama vježbi pored štapa	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe kombinacija osnovnih i složenijih elemenata različitih nacionalnih igara pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igre – Čardaš	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakter, elemente i kombinacije elemenata i mađarske igre - Čardaš	Elementi i kombinacije elemenata mađarske igre- Čardaš: battement developpe (naprijed sa istovremenim proklizavanjem na drugoj nozi); dupli "ključ" u okretu; verevočka (klizanje po nozi u otvorenom položaju naprijed-nazad i sa proklizavanjem na poluprstima; na mjestu sa pomijeranjem nazad i u okretu); pas de bourre (iz strane u stranu po prvoj zatvorenoj poziciji, naprijed-nazad i nazad-naprijed po trećoj slobodnoj poziciji); spuštanje na koljeno s koraka lagano i oštro; okreti; (na dvije noge po petoj otvorenoj poziciji-soutenu entournant); pirouette en dedans; 'golubec' (sa pomijeranjem u stranu)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju elemenata i karaktera mađarske igre - Čardaš u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim elementima i karakterom mađarske igre - Čardaš u kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje elemenata i karaktera mađarske igre - Čardaš u zadatim kombinacijama vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe elemenata, kombinacije elemenata i karaktera mađarske igre - Čardaš	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno elemente, kombinacije elemenata i karakter poljske igre – Mazurka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše elemente, kombinacije elemenata i karakter poljske igre Mazurka	Elementi, kombinacija elemenata i karakter poljske igre – Mazurka: pas de bourre (akcentiran iz strane u stranu sa polučučnjem po prvoj zatvorenoj poziciji, naprijed, nazad-nazad, naprijed sa polučučnjem po petoj otvorenoj poziciji); osnovni hod mazurke-pagala sa akcentiranim vođenjem noge(sa pomijeranjem naprijed); pas marche; 'golubac' (podbijanje noge otvorene u stranu na 45° u zatvorenom položaju drugom nogom na malom skoku); položaj ruku u paru; priprema za okrete u paru (sa zaustavljanjem, prstima naprijed, sa zaustavljanjem na cijelom stopalu naprijed); dos a dos; spuštanje na koljeno-muškarci-(sa korakom, sa padom, sa skokom na dvije noge); obvod djevojke za ruku; okret djevojke za jednu ruku; okreti u paru en dedans
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju elemenata i karaktera poljske igre – Mazurka u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim elementima i karakterom poljske igre – Mazurka u kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje elemenata i karaktera poljske igre – Mazurka, u zadatim kombinacijama vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe elemenata, kombinacija elemenata i karaktera poljske narodne igre - Mazurka	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter ruskih narodnih igara	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakter i osnovne elemente ruskih narodnih igara	Osnovni elementi ruskih narodnih igara: položaj ruku; hod-sa pomijeranjem naprijed i nazad (prosti hod, naizmjenični hod, naizmjenični sa udarom, klizeći); uralski šesteri (poskok na jednoj nozi na niskim poluprstima sa naizmjeničnim udarima poluprstima u pod); udari ('razgovor' - tri uzastopna udara štiklom i kratkim udarom štikle i poluprstima potporne noge sa pomijeranjem naprijed, udar sa poskokom); 'prebiranje' (udar poluprstima sa akcentiranim preskokom na nju, naizmjenično sa obje noge); pokreti ruku (prelazi iz različitih položaja, sa maramom); pokloni (na mjestu, sa pomijeranjem naprijed i nazad); 'garmonoška' (istovremeno okreti oba stopala iz prve slobodne pozicije u prvu zatvorenu i obratno); 'pripadanije' (neveliki korak u stranu s prstiju na cijelo stopalo); 'ključ' (sa udarima-jednostavni, sa udarima – složeni); postavljanje na 'prisjatku'); poluprisjatka - čučanj sa nevelikog poskoka iz prve slobodne pozicije sa podizanjem; prisjatka; horovod i 'perepljas' (nadigravanje)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih elemenata i karaktera ruskih narodnih igara u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima i karakterom ruskih narodnih igara, u kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih elemenata i karaktera ruskih narodnih igara, u zadatim kombinacijam vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba osnovnih elemenata i karaktera ruskih narodnih igara	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Karakterne igre II koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti, kao jedne od osnovnih disciplina baletskog obrazovanja. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Priručnik karakterne igre ruske nacionalne škole
- Muzika iz baleta Don Kihot, Labudovo jezero, Copellia, Johanes Brams (mađarski plesovi) itd.
- Vasiljeva: Tanci

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi (fiksni i pomoćni – pokretni)	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Istorijско balske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja karakternih igara; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz karakternih igara, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje

- tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.6. SAVREMENA IGRA II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	10		206	216	12

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje vježbi na podu, na sredini sale i kretanja u prostoru u savremenoj igri. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti, preciznosti i osvježavanje značaja svakog dijela tijela u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe relaksacije
2. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na podu
3. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na sredini sale
4. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe relaksacije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše vježbe relaksacije	Vježbe relaksacije: relaksacija sa pasivnim zagrijavanjem kičmenog dijela; osjećanje težine tijela (prepuštanje, kružno kretanje koljena sa opuštenim stopalima); rotaciono (naizmjenično zamahivanje koljenima-vrh stopala na pod); brzi prenos težine sa koljena na koljeno; okretanje tijela preko boka u kolutu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vježbi relaksacije	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama relaksacije	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi relaksacije, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe relaksacije	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje vježbi na podu	Vježbe na podu: bounces (federisanje torza, sa okretanjem torza); disanje (sa promjenom ritma, okretanjem torza i izvijanjem prsnog dijela na gore); contract-release iz pozicije prekrštenih nogu sa spojenim stopalima II pozicije i nogama ispruženim naprijed; flex point varijacije sa (okretanjem torza, sukcesivnim savijanjem i ispravljanjem kičmenog stuba); body roll sa podizanjem na (dvije ruke, jednu ruku, sa ispravljenim nogama i savijenim koljenima), body roll sa ustajanjem; rond – naizmjenično kruženje noge sa leđima na podu i korišćenje zamaha noge za ustajanje u sijed; lagano dizanje sa poda sa tegljenjem ahila i sa pravilnim podizanjem kičmenog stuba
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju pokreta kod vježbi na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim kombinacijama vježbi na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na podu, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na podu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: prebacivanje težine tijela sa jedne na drugu i okretanje torza; kombinacije ravnih i spuštenih leđa, spuštavanje na plie i podizanje na releve kao i bounces – naprijed i u stranu; battement tendu sa žustrim šutiranjem stopalima i prolaznim korakom kroz zatvorenu i otvorenu poziciju; plie (demi i grand) sa federisanjem; grand plie sa radom torza, naprijed, u stranu i sa kruženjem kroz arch; battement tendu u kombinaciji sa demi – plie i prenosom težine sa jedne noge na drugu; okretanje torza sa radom ruku u twist i arch, body swing – zamah tijela; body swing u kombinaciji sa contract release-om; zamah tijela i pad unazad sa naglim dizanjem; zamah noge sa zamahom tijela, deep lunge i naglo vraćanje u centar; grand battement sa prenosom težine, naizmjenični rad korpusa sa i bez rada ruku
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim kombinacijama vježbi na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na sredini sale, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kombinacije na sredini sale	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše kretanje u prostoru	Kretanje u prostoru: trokorak (sa radom ruku, u kombinaciji sa skokovima u mjestu, u kombinaciji sa okretima i visokim skokovima); adagio varijacije (hodovi, passe, developpe sa arch, passe developpe sa nagibom i zadržavanjem u najvišoj tački); pique sa koracima i nogom na passe (sa okretom i skokom u mjestu); improvizacije (kombinacije trčanja, okreta i padovi; pokret počinje iz ramena, lakta, koljena, stopala, glave i bokova); težina (osjećanje i kontrola težine tijela u prostoru, vježbe relaksacije na podu i u sredini); početak rada improvizacije u parovima; reakcija i interakcija
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju kretanja u prostoru	
3. Ovlada tehničkim i stilskim kretanjem u prostoru	
4. Demonstrira tehnički pravilna zadata kretanja u prostoru, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kretanje u prostoru	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremena igra II koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema savremenoj igri i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na podu). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen kretanju u prostoru i improvizaciji. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko baletske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Moderna podrška I i II
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/ zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja

- sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.7. KARAKTERNE IGRE III**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	4		68	72	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se realizuje individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa oblastima karakterne igre kao jedne od osnovnih disciplina igračkog obrazovanja. Osposobljavanje za pravilno izvođenje složenijih elemenata, kombinacija elemenata i karaktera različitih nacionalnih igara pored štapa, mađarskog Čardaša, poljske Mazurke, kao i osnovnih elemenata i karaktera španskih narodnih igara. Razvijanje tancovalnosti, muzikalnosti, izražajnosti izvođenja, širine i slobode pokreta i usavršavanje umjetničkog izraza.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali
2. Izvede tehnički pravilno složenije elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igra – Čardaš
3. Izvede tehnički pravilno završne elemente, kombinacije elemenata i karakter poljske igre – Mazurka
4. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter španskih narodnih igara

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	Vježbe pored štapa: grand plies iz I, II i V otvorene pozicije sa savijanjem korpusa; battement tendus jetes balancoirs (sa proklizavanjem potporne noge u polučučanj); 'osmica' (kružno klizanje prstima po podu, naprijed i pozadi, u koordinaciji sa pokretom ruku); okreti stopala - pas tortille (sa skokom na potpornoj nozi); polučučanj na potpornoj nozi (sa postepenim okretom koljena iz zatvorenog položaja u otvoreni na 90° i istovremenim naklonom korpusa u koordinaciji sa pokretom ruku); klizanje po nozi u otvorenom položaju sa skokom na potpornoj - priprema za 'verevočku'; mala bacanja od skočnog zgloba (lepeza sa podskokom na poluprstima potporne noge, u otvorenom položaju flic flak na poluprstima slobodnog stopala na podu i akcentom od sebe); grand battements jete sa skokom (sa padanjem na radnu nogu i dvojn timer udarom poluprstima i stopalom potporne noge naizmjenično, polukrugom sa padanjem na radnu nogu i dvojn timer udarom poluprstima i stopala potporne noge jedno za drugim; po V otvorenoj poziciji, 'makazice' jedan za drugim bacanje naprijed); battement developpe (sa skokom na potpornoj nozi); pirouettes na jednoj nozi, druga noga sa istegnutim prstima kod koljena u zatvorenom položaju (sa istegnutom nogom - en dedans i en dehors, sa polučučnjem en dedans; revoltat u skokou - prenos noge kroz drugu podignutu na 45° (stojeći licem ka štapu)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih i složenijih elemenata različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim i složenijim elementima različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih i složenijih elemenata različitih nacionalnih igara, u zadatim kombinacijama vježbi pored štapa	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne i složenije elemente različitih nacionalnih igara, u kombinacijama vježbi pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe kombinacija osnovnih i složenijih elemenata različitih nacionalnih igara pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složenije elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igre – Čardaš	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složenije elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igre Čardaš	Složeniji elementi, kombinacije elemenata i karakter elemenata mađarske igre - Čardaš: razvijanje noge naprijed (sa skokom i savijenim nogama, sa skokom i duplim udarom unutrašnjom stranom stopala, sa podbijanjem noge otvorene u stranu na 45° sa skokom-golubac); veliki 'golubac' (podbijanje noge otvorene u stranu u zatvorenom položaju na 90° druga noga u skoku); prenos djevojke (sa podizanjem za struk, sa ukrštenim rukama); okreti (pirouettes)-djevojke za ukrštene ruke (sa korakom, sa koljena); prenos noge kroz podignutu drugu nogu na 90° u skoku-revoltad
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenijih elemenata, kombinacije elemenata i karaktera mađarske igre - Čardaš	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenijim elementima, kombinacijama elemenata i karakterom mađarske igre Čardaš	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenijih elemenata, kombinacije elemenata i karaktera mađarske igre Čardaš	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe složenijih elemenata, kombinacija elemenata i karakter mađarske igre Čardaš	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno završne elemente, kombinacije elemenata i karakter poljske igre – Mazurka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše završne elemente, kombinacije elemenata i karakter poljske igre - Mazurka	Završni elementi, kombinacije elemenata i karakter poljske igre – Mazurka: osnovni korak mazurke - pas gala naprijed, sa korakom i okretom na obje noge po V otvorenoj poziciji; osnovni hod mazurke pas gala na nazad; okretanje u paru en dehors; spuštanje na koljeno: sa bacanjem istegnute noge naprijed i proklizavanjem (muškarci); rastjaška nazad u čučnju na potpornoj nozi, u zatvorenom položaju sa poluokretom i zaustavljanjem na štikli-obertas (muškarci); obertas u paru - prenos djevojke preko istegnute noge
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju završnih elemenata, kombinacije elemenata i karaktera poljske igre – Mazurka	
3. Ovlada tehničkim i stilskim završnim elementima, kombinacijama elemenata i karakterom poljske igre – Mazurka	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje završnih elemenata, kombinacija elemenata i karaktera poljske igre – Mazurka	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe završnih elemenata, kombinacija elemenata i karakter poljske igre – Mazurka	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente i karakter španskih narodnih igara	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente i karakter španskih narodnih igara	Osnovni elementi i karakter španskih narodnih igara: hod-produženi korak sa polučučnjem nazad; korak u stranu sa klizećim privođenjem druge noge u V otvorenu poziciju naprijed na cijelom stopalu u polučučnju (pas glissade na demi plie); pas ballance (sa podizanjem na poluprste na jednoj nozi, sa skokom na jednoj nozi); pas de basque; sissonne ouverte; dos a dos; spuštanje na koljeno lagano i oštro (sa koraka, sa skokom na jednoj ili obe noge); kružno savijanje korpusa stojeći na koljenu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih elemenata i karaktera španskih narodnih igara	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima i karakterom španskih narodnih igara	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih elemenata i karaktera španskih narodnih igara	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe osnovnih elemenata i karaktera španskih narodnih igara	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Karakterne igre III koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti, kao jedne od osnovnih disciplina baletskog obrazovanja. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Priručnik karakterne igre ruske nacionalne škole
- Muzika iz baleta Don Kihot, Labudovo jezero, Copellia
- Vasiljeva: Tanci

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi (fiksni i pomoćni – pokretni)	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretacija zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko balske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja karakternih igara; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz karakternih igara, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.8. ISTORIJA IGRE I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	36	36		72	4

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa nastankom, razvojem i karakteristikama igre u praistoriji, starom vijeku, srednjem vijeku, baroku i klasicizmu, te sagledavanje društveno-istorijskih prilika u kojima se razvijala igra. Razvijanje vještine prezentovanja, analitičnosti, motivacije, marljivosti, preciznosti, kreativnosti i razumijevanje uzajamnih odnosa društva, umjetnosti i igre.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Utvrdi vrste, karakteristike i ulogu igre u praistoriji
2. Odredi vrste, karakteristike i status igre u starom vijeku
3. Analizira vrste i karakteristike igara u srednjem vijeku
4. Ukaže na karakteristike razvoja igara u renesansi
5. Odredi karakteristike igara u baroku, njihovu ulogu i razvojni put baleta
6. Sagleda karakteristike baleta u klasicizmu i ishode reforme baleta

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Utvrdi vrste, karakteristike i ulogu igre u praistoriji	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni uzajamnu povezanost ritma i pokreta	
2. Opiše izvore koji svjedoče o igri u praistoriji	Izvori: arheološka građa (crteži sa zidova pećina, glinene pločice i skulpture) i igre Aboridžina i drugih naroda koji danas žive u društvenim uslovima karakterističnim za prvobitnu zajednicu
3. Odredi vrste igara u praistoriji i njihovu ulogu u društvu prvobitnih zajednica	Vrste igara: lovačke, ritualne i ratničke Uloga: utilitaristička, obredna i vaspitna
4. Obrazloži sinkretički karakter igara u praistoriji	
5. Prepozna vrste igara u praistoriji, na zadatim primjerima fotografije i/ili video zapisa, crteža sa zidova pećina, glinenih pločica, skulptura i video prikazi igara Aboridžina	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Izvori koji svjedoče o igri u praistoriji - Vrste i karakteristike igara u praistoriji - Uloga igre u društvu prvobitnih zajednica	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Odredi vrste, karakteristike i status igre u starom vijeku	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojmove stare vanevropske civilizacije	Stare vanevropske civilizacije: Kina, Japan, Indija i Egipat
2. Opiše vrste i karakteristike igara u starim vanevropskim civilizacijama ponaosob	Vrste: Kina (ritualne, građanske i vojne; czjan u, žuan, czi u, hua u i ma u; kjuncui i baleti-pantomime), Japan (ritualne igre-zakletve, molitvene igre, igre-zahvalnice i dr.), Indija (plemenske, narodne i klasične) i Egipat (ritualne, društvene i dr.)
3. Prepozna stare vanevropske civilizacije, na zadatim primjerima upoređujući njihov statusa u društvu	Status: amaterizam i profesionalizam
4. Obrazloži povezanost igre sa mitologijom i filozofijom u antičkoj Grčkoj	
5. Objasni vrste i karakteristike igara u antičkoj Grčkoj	Vrste: svete, društvene, vojne, domaće, seoske, gozbene i scenske
6. Opiše vrste i karakteristike igara u antičkom Rimu	Vrste: ritualne, vojne, gozbene, zabavne, pantomima i dr.
7. Prepozna vrste igara u antičkoj Grčkoj i antičkom Rimu, na zadatim primjerima upoređujući njihov statusa u društvu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 4, 5 i 6. Za kriterijume 3 i 7 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Igre vanevropskih civilizacija - Igra u antičkoj Grčkoj - Igra u antičkom Rimu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Analizira vrste i karakteristike igara u srednjem vijeku	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike i karakteristike umjetnosti srednjeg vijeka	Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, arhitektura i dr.
2. Objasni odnos hrišćanske religije prema igri	
3. Obrazloži vrste i formacijske postavke igara srednjeg vijeka	Vrste: narodne i dvorske Formacijske postavke: igra u kolu, igrački lanac i igra u paru
4. Opiše ulogu putujućih igrača srednjeg vijeka	Putujući igrači: histrioni, žongleri, minstrel i špilmani
5. Opiše karakteristike društvenih igara srednjeg vijeka i ishod njihovog evolutivnog puta od narodnih do dvorskih igara	Društvene igre: branl, pavana, galjarda, sarabanda, menuet, gavota, poloneza, mazurka i dr.
6. Prepozna igre srednjeg vijeka upoređujući njihove karakteristike, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijum 6 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Odnos hrišćanstva prema igri - Narodne igre srednjeg vijeka - Putujući igrači srednjeg vijeka - Dvorske igre srednjeg vijeka	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Ukaže na karakteristike razvoja igre u renesansi	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike i karakteristike umjetnosti renesanse	Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, arhitektura, književnost i dr.
2. Objasni značenje pojma balet u renesansi i njegove oblike kroz koje se manifestuje	Oblici: moreske, intermediji, pastorale, madrigali i dr.
3. Objasni ulogu i značaj prvih teoretičara-učitelja i njihovih traktata	Teoretičari-učitelji: Domeniko da Pjačenca, Guljelmo Ebreo, Antonio Koracano, Bergoncio di Bota, Fabricio Karoza, Ćezare Negri i dr. Traktati: O umjetnosti igre, Knjiga o umjetnosti igre, Il Ballerino, Le Gratie d'amore i dr.
4. Utvrdi značaj i karakteristike prvih baletskih predstava	
5. Analizira igračke oblike renesanse, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Igrački oblici renesanse - Teoretičari i traktati u renesansi - Prve baletske predstave u renesansi	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Odredi karakteristike igara u baroku, njihovu ulogu i razvojni put baleta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike i karakteristike igara u baroku	
2. Objasni ulogu i značaj Luja XIV i Žan-Batist Lilija i osnivanje prve akademije igre u Francuskoj	
3. Opiše proces reformacije baletske umjetnosti u baroku	
4. Analizira baletske predstave baroka, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni i pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Stilske karakteristike baletskih predstava u baroku - Institucionalizacija baletske umjetnosti - Reforma baleta u baroku	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Sagleda karakteristike baleta u klasicizmu i ishode reforme baleta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike i estetske norme epohe klasicizma	
2. Sagleda značaj i karakteristike stvaralaštva reformatora baletske umjetnosti ukazujući na ishode njihove reforme, na zadatim primjerima	Reformatori: Žan-Žorž Nover, Džon Viver, Franc Hilferding, Gasparo Andolini, K. V. Gluk i Žan Doberval
3. Sagleda karakteristike stvaralaštva najistaknutijih igrača, koreografa i pedagoga klasicizma	Igrači, koreografi i pedagozi: Gaetano Vestris, Ogist Vestris, Maksimilijan Gardel, Salvatore Vigano, Šarl Didro i dr.
4. Opiše karakteristike scenskog izraza najznačajnijih baletskih umjetnica u klasicizmu	Baletske umjetnice: Fransoaz Prevo, Mari An Kamargo, Mari Sale, Mari Alar, Mari Madlen Gimar i dr.
5. Analizira balette klasicizma, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni i pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Stilske karakteristike baleta u klasicizmu - Reforma baleta u klasicizmu	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Istorija igre I je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja i vještina iz ove oblasti. U cilju dostizanja predviđenih ishoda učenja preporučuje se primjena nastavnih metoda usmjerenih na aktivnosti učenika (dijaloška, istaživačka, razvijanje kritičkog mišljenja, radionice, rad u grupama, gost na času-stručnjak za predmetnu temu, izrada ppt prezentacija i panoa, hronoloških tabela, gledanje dokumentarnih filmova). Nastava treba da bude aktivna sa uključivanjem svih učenika. Pri savladavanju nove materije potrebno je da učenici koriste već stečena znanja kako bi povezivali informacije. Od velikog značaja je podsticanje problemske nastave u kojoj nastavnik navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava razvijanje kritičkog stava i mišljenja. Jednom ili dva puta godišnje treba dozvoliti učenicima da sami kreiraju čas (sa određenim ciljem).
- Vježbe podrazumijevaju primjenu stečenih znanja na konkretnim zadacima. Učenike treba podijeliti u grupe i realizovati vježbe individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom i, po mogućnosti, obrati pažnju na aktivnosti i postignuća svakog učenika. Osim prethodnog, u pravcu postizanja kvalitetnog i trajno stečenog znanja, neophodno je ostvariti i korelaciju među različitim modulima. Nastavnik treba da podstiče učenike da redovno posjećuju koncerte umjetničke muzike, gledaju i slušaju primjere iz literature i povezuju stečena znanja.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Au, Suzan, Ballet and Modern Dance, Times and Hudson, 1988.
- Banerji, P, Dance in India, Allahabad, 1956.
- Banes, Sally, Dancing Women: Female Bodies on Stage, Routledge, London & New York, 1998.
- Clarke, Mary, The Encyclopedia of Dance and Ballet, Rainbird Reference Book Ltd, London, 1954.
- Đuričić, Aleksandra, Istorija igre, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1999.
- Gavela Branko, Istorija umjetnosti antičke Grčke, Naučna knjiga, Beograd, 1982.
- Jovanović, Milica, Balet - Od igre do scenske umjetnosti, Clio, Beograd, 1999.
- Kant, Marion (ed), The Cambridge Companion to Ballet, Cambridge University Press, New York, 2007.
- Kassing, Gayle, Dance: A Very Social History, The Metropolitan Museum of Art, New York, 1986.
- Kassing, Gayle, History of Dance, Human Kinetics, USA, 2007.
- Kefen, Wang, The History of Chinese Dance, Foreign Language Press, Beijing, 1985.
- Kulenović, Tvrtko, Pozorište Azije, Cekade, Zagreb, 1982.
- Lee, Carol, Ballet in the Western Culture: A History of its Origine and Evolution, Routledge, New York, 2002.
- Reyna, Ferdinando, Concise Encyclopedia of Ballet, Collins, London, 1974.
- Sause, Judson, The Art of Dancing, Belford, Clarke & Company, New York, 1889.
- Winter, Marian Hannah, The Pre-Romantic Ballet, Pitman, London, 1974.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar/laptop sa internet konekcijom	1
2.	Bežični zvučnik sa internet konekcijom	1
3.	Projektor	1
4.	Projekciono platno	1
5.	DVD player	1
6.	Stručna literatura	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Muzička literatura
- Savremeno odrastanje
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključnekompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja, pravilnog formulisanja pojmova i koncepata iz oblasti istorije igre, kao i upotreba stručne terminologije u govornom i pisanom obliku, sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim/digitalnim materijalima, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)

- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije na engleskom i francuskom jeziku iz oblasti istorije igre u usmenom i pisanom obliku, istraživanje na internetu, korišćenje literature na engleskom jeziku)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog i prostornog mišljenja i donošenja zaključaka prilikom različitih analiza i donošenja zaključaka; razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti istorije igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža u cilju razmjene stručnih informacija, uz poštovanje pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (sposobnost promišljanja o sebi, efikasno upravljanje vremenom i informacijama, održavanje fizičkog i mentalnog zdravlja, sposobnost empatije, saradnje s drugima na konstruktivan način, te rješavanje sukoba u uključivom i podsticajnom okruženju; ovladavanje vještinama fokusiranja, nošenja s kompleksnim pitanjima, kritičkog promišljanja i donošenja odluka, te saradnje u timovima i pregovaranja; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju, izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu, razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih, razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i pozitivnog stava prema cjeloživotnom učenju)
- Građanska kompetencija (sposobnost izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova, razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta u skladu sa etikom; sposobnost pristupa tradicionalnim i novim oblicima medija, kritičko razumijevanje tih medija i interakcije s njima, vještine argumentovanja i konstruktivnog sudjelovanja u aktivnostima zajednice; pozitivan stav prema podupiranju društvene i kulturne raznolikosti, rodne ravnopravnosti i socijalne kohezije)
- Preduzetnička kompetencija (inicijativnost, proaktivnost, procjena i pravilno određivanje prioriteta prilikom rješavanja problema, sposobnost mobilizacije resursa i održavanje aktivnosti, djelotvorno komuniciranje i pregovaranje s drugima, te suočavanje s neizvjesnošću i rizikom, kao i prihvatanje odgovornosti uz primjenu etičkih pristupa)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na sudjelovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.9. GLUMA I VOKAL I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	4		68	72	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi u individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za ovladavanje govorom, vokalom i prostorom, izvođenje vježbi oslobađanja, koncentracije, zapažanja i razvijanja mašte, dramsku analizu dramskog i muzičkog djela, kao i izvođenje elemenata plastičnog izraza i pantomime. Razvijanje scenskog mišljenja, mogućnosti za doživljavanje dramske radnje i plastične izražajnosti, lične slobode i individualnosti, koordinacije pokreta, kao i vještina analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Ovlada govorom, vokalom i prostorom u cilju uspostavljanja kontakta, razmjene i prenošanja energije glumac-publika
2. Ovlada vježbama oslobađanja, koncentracije, zapažanja i razvijanja mašte u cilju njegovanja potrebe za ličnom slobodom i iskazivanja individualnosti
3. Izvrši dramsku analizu određenog dramskog i muzičkog djela
4. Ovlada elementima plastičnog izraza i pantomime

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Ovlada govorom, vokalom i prostorom u cilju uspostavljanja kontakta, razmjene i prenošenja energije glumac-publika	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pravilan način izgovora određenih samoglasnika i suglasnika u vježbama brzalica	Vježbe brzalica: stala mala Mara na kraj stara hana sama, okolo dođoh vođo potokom topovskom rovu, mirili mirini mirisni i divni šimširi, ludu bulu u tu gustu sumu vuku, nevesele snene žene plele teške mreže i dr.
2. Izvede tjelesne vježbe i vježbe govora vezane za određene praistorijske teme , na zadatim primjerima	Praistorijske teme: praistorijski čovjek, njegov hod, kontakt sa okolinom, način komunikacije i korišćenja govornog aparata/oglašavanje vokala, hranjenje i dobavljanje hrane, prizivanje kiše i ostalih elemenata koji predstavljaju početak pozorišta u istoriji pozorišta
3. Opiše instrukcije za upoznavanje prostora u kojem se vrši radnja u različitim okolnostima i situacijama	Okolnosti i situacije: upoznavanje sa publikom (osvještavanje četvrtog nevidljivog zida) sa zadatkom koji ima određenu problematiku, prevazilaženje barijere/treme od publike i dr.
4. Objasni značaj prihvatanja sebe i publike u cilju apsolutne eliminacije treme, kako bi se izvršila razmjena ili ti prenošenje energije	
5. Demonstira izvođenje govornih vježbi i ovladavanje prostorom u cilju razmjene ili prenošenja energije glumac-publika, na zadatim primjerima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 3 i 4. Za kriterijume 2 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Govor, vokal i prostor	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Ovlada vježbama oslobađanja, koncentracije, zapažanja i razvijanja mašte u cilju njegovanja potrebe za ličnom slobodom i iskazivanja individualnosti	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj i pravilan postupak izvođenja vježbi oslobađanja u cilju njegovanja potrebe za ličnom slobodom i iskazivanjem individualnosti	Vježbe oslobađanja: vježbe vokala u ležećem stavu sa dlanovima na stomaku (šapat, insistiranje na suglasnicima/udar, glasnost/gradacija, klimaks i antiklimaks, disanje i razni valeri disanja), vježbe eksplozivnih tijela (start, pucanj i trčanje), skokovi bez vokala, skokovi sa eksplozivnim vokalima, tijelo u stavu daske na podlakticama sa izražajnim disanjem na nos i jak udar vokala A i dr.
2. Objasni značaj i pravilan postupak izvođenja vježbi koncentracije u cilju usmjerenosti i fokusiranosti na zadatak	Vježbe koncentracije: polaznici sjede u krugu trudeći se da koncentrisano do kraja izvrše vježbe nabiranja pojmova (imenica, glagola, ponavljanje određenog naučenog teksta (npr. tablica naroda)), vježbe koncentracije/pokreta (nabiranje i ponavljanje pokreta) i dr.
3. Objasni značaj i pravilan postupak izvođenja vježbi zapažanja u cilju usmjerenosti i fokusiranosti na zadatak	Vježbe zapažanja: kroz posmatranje i komentarisanje
4. Objasni značaj i pravilan postupak izvođenja vježbi mašte u cilju razvijanja uobrazilje, kreativnosti i individualnosti	Vježbe mašte: npr. jedna rečenica „Donesi mi tu šolju kafe“ izražena kroz tri različita lika/karaktera, određeni tekst izgovoren kroz zamišljenu tragičnu situaciju, a zatim kroz komičnu i dr.
5. Demonstrira izvođenje vježbi oslobađanja, koncentracije, zapažanja i mašte, na zadatu temu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena praktična vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe oslobađanja, koncentracije, zapažanja i razvijanja mašte	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvrši dramsku analizu određenog dramskog i muzičkog djela	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Obajsnj pravilan način dramske analize muzičkog djela	Muzička djela: lik Žizele iz baleta Žizela, lik Odete iz baleta Labudovo jezero i dr.
2. Opiše pravilan način analize dramskog djela	Dramska djela: lik Varvare iz Čehovljeve drame Višnjik, lik Julije iz Šekspirove drame Romeo i Julija i dr.
3. Analizira zadati lik iz dramskog i/ili muzičkog djela	
4. Odglumi zadati lik iz dramskog i/ili muzičkog djela sa frazama, tempom, dinamikom i ritmom	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebna je ispravno urađena praktična vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Analiza dramskog i muzičkog djela	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Ovlada elementima plastičnog izraza i pantomime	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše elemente izvođenja plastičnog izraza i pantomime	
2. Objasni značaj i postupak ovladavanja tehnikom bespredmetne radnje	
3. Opiše značaj pantomime kao zamjene za dijalog	
4. Objasni značaj korišćenja pantomime i mađioničarskih/cirkuskih trikova zabavnog karaktera, kao posebne vještine	
5. Demonstrira elemente plastičnog izraza i pantomime, na zadatu temu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena praktična vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Elementi plastičnog izraza i pantomime	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Gluma i vokal I omogućava učenicima sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema glumi i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa trebalo bi posvetiti kombinaciji vježbi glume i vokala, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen komentaranju i prihvatanju indikacija nastavnika. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na psihičko, fizičko i emotivno stanje učenika tokom izvođenja praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Literatura Arto, Breht i Stanislavski
- Dramski tekstovi Šekspira, Puškina
- Dramski odlomci iz baleta Romeo i Julija, Jevgenij Onjegin
- Repertoar Adolf Adam-Žizela
- Ludvig Minkus Don Kihot

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal II
- Istorijsko balske igre
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima glume i vokala; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti glume)
- Kompetencija višjejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih vježbi glume i vokala; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti glume, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)

- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.10. KARAKTERNE IGRE IV**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	4		62	66	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se realizuje individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa oblastima karakterne igre, kao jedne od osnovnih disciplina igračkog obrazovanja. Osposobljavanje za pravilno izvođenje elemenata i karaktera različitih nacionalnih igara pored štapa, mađarskog Čardaša, poljske Mazurke, kao i elemenata i karaktera ciganskih igara. Razvijanje tancovalnosti, muzikalnosti, izražajnosti izvođenja, širine i slobode pokreta i usavršavanje umjetničkog izraza.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno složene kombinacije elemenata različitih nacionalnih igara, pored štapa u baletskoj sali
2. Izvede tehnički pravilno završne elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igra – Čardaš
3. Izvede tehnički pravilno završne elemente, kombinacije elemenata i karakter španskih narodnih igara
4. Izvede tehnički pravilno elemente i karakter ruske ciganske igre

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složene kombinacije elemenata različitih nacionalnih igara, pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složene kombinacije elemenata , različitih nacionalnih igara u vježbama pored štapa	Složene kombinacije elemenata: plie (demi i grand plie sa elementima mađarske, španske ili ciganske igre); battements tendus (sa elementima španske ili mađarske igre); battements tendus jetes (sa elementima španske ili mađarske igre); rond de jambe par terre (sa elementima mađarske, ruske ili španske igre); battement fondu (sa elementima španske, mađarske ili ciganske igre); battement frappé (sa elementima italijanske, poljske ili mađarske igre); battement developpe (sa elementima poljske, mađarske, ruske igre); grand battements (sa elementima mađarske, poljske, italijanske ili španske igre)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih kombinacija elemenata, različitih nacionalnih igara, u vježbama pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim kombinacijama elemenata, različitih nacionalnih igara, u vježbama pored štapa	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje složenih kombinacija elemenata, različitih nacionalnih igara, u zadatim vježbama pored štapa	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe složenih kombinacija elemenata, različitih nacionalnih igara, u vježbama pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno završne elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igre – Čardaš	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše završne elemente, kombinacije elemenata i karakter mađarske igre Čardaš	Kombinacije elemenata i karakter mađarske igre – Čardaš: Čardaš iz baleta "Labudovo jezero"; Mađarski ples iz baleta „Copellia“; Mađarski plesovi (Johannes Brahms)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju završnih elemenata i karaktera mađarske igre Čardaš, u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim završnim elementima i karakterom mađarske igre Čardaš, u kombinacijama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje završnih elemenata i karaktera mađarske igre Čardaš, u zadatim kombinacijama na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe završnih elemenata, kombinacija elemenata i karaktera mađarske igre – Čardaš	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno završne elemente, kombinacije elemenata i karakter španskih narodnih igara	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše završne elemente, kombinacije elemenata i karakter španskih narodnih igara	Završni elementi, kombinacije elemenata i karakter španskih narodnih igara: naklon i savijanje korpusa na rastjaški; pas de bourres ae tournant po IV zatvorenoj poziciji na poluprstima i polučučnju; podskoci na poluprstima i polučučnju sa promjenom noge po IV zatvorenoj poziciji; skokovi naprijed sa odbacivanjem nogu od koljena nazad (pas de chat); pas de basque (s kružnim klizanjem noge ispred i pomijeranjem naprijed s korakom i kružnim klizanjem druge noge naprijed i pomijeranje unazad); kružni pokreti nogu na 45° i 90° naprijed-nazad i nazad-naprijed sa pregibom korpusa i okretom na 3 prestupna koraka (renverse en dehors i en dedans - u polučučnju, sa podizanjem na poluprste na jednoj nozi, sa skokom na jednoj nozi)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju završnih elemenata i karaktera španskih narodnih igara, u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim završnim elementima i karakterom španskih narodnih igara, u kombinacijama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje završnih elemenata i karaktera španskih narodnih igara, u zadatim kombinacijama na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe završnih elemenata, kombinacija elemenata i karaktera španskih narodnih igara	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno elemente i karakter ruske ciganske igre	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše elemente i karakter ruske ciganske igre	Elementi i karakter ruske ciganske igre: položaj nogu, položaj ruku, pokreti šake (zamasi, sitni uzastopni iz zglobova); pokreti ruku (kružni prelazi ruku od ramena u različitim položajima, lagani i oštri, zamasi od ramena); pokreti ramena; hod (sitni klizeći koraci sa pomijeranjem, tri klizeća koraka naprijed i nazad sa proklizavanjem i poskokom na jednoj nozi, korak nazad sa polučučnjem i istovremenim bacanjem druge istegnute noge, korak nazad na poluprstima u slobodnom položaju sa okretom noge u zatvoreni položaj i istovremeno odvođenje druge savijene noge u stranu u zatvoreni položaj, korak u stranu u drugu zatvorenu poziciju na poluprstima sa prevodom noge u ukršteni položaj po V otvorenoj poziciji); spuštanje na koljeno; savijanje korpusa (nazad, kružno stojeći na jednom koljenu); 'Čičotka' -flic flac (u zatvorenom položaju naprijed, na poluprstima, u otvorenom položaju, u otvorenom položaju naprijed sa savijanjem noge u zatvoreni položaj nazad i istovremenim poskokom na drugoj nozi i poluokretom korpusa); poskok sa udarima unutrašnje strane stopala i zaustavljanjem u drugoj zatvorenoj poziciji na visokim poluprstima; skokovi (veliki sa savijenim nogama u zatvorenom položaju, mali sa podbacivanjem savijenih nogu u stranu u zatvorenom položaju i okretom bedra); 'Hlopuški' (muškarci)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju elemenata i karaktera ruske ciganske igre, u kombinacijama na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim elementima i karakterom ruske ciganske igre, u kombinacijama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje elemenata i karaktera ruske ciganske igre, u zadatim kombinacijama na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno elemente i karakter ruske ciganske igre	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
- Vježbe elemenata i karaktera ruske ciganske igre	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Karakterne igre IV koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti, kao jedne od osnovnih disciplina baletskog obrazovanja. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Priručnik karakterne igre ruske nacionalne škole
- Muzika iz baleta Don Kihot, Labudovo jezero, Copellia, Johanes Brams (mađarski plesovi) itd.
- Vasiljeva: Tanci

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi (fiksni i pomoćni – pokretni)	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretacija zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II i III
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko balske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja karakternih igara; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz karakternih igara, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.11. ISTORIJA IGRE II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	33	33		66	4

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa razvojem i karakteristikama igre u XIX i XX vijeku, te sagledavanje društveno-istorijskih prilika u kojima se razvijala igra. Razvijanje vještine prezentovanja, analitičnosti, motivacije, marljivosti, preciznosti, kreativnosti i razumijevanje uzajamnih odnosa društva, umjetnosti i igre.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Utvrdi karakteristike evropske baletske scene u XIX vijeku;
2. Odredi karakteristike i značaj ruskog baleta Sergeja Djagiljeva;
3. Analizira igračke procese u prvoj polovini XX vijeka;
4. Ukaže na karakteristike razvoja baleta u drugoj polovini XX vijeka;

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Utvrđi karakteristike evropske baletske scene u XIX vijeku	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike i estetske norme baletske umjetnosti predromantizma i romantizma	
2. Odredi karakteristike stvaralaštva najznačajnijih koreografa XIX vijeka i značaj publikacija Karla Blazisa iz oblasti teorije igre	Koreografi: Karlo Blazis, Filipo Taljoni, Žil Žozef Pero, Marius Petipa i dr. Publikacije Karla Blazisa: Osnovni teorijski i praktični traktat o umjetnosti igre, Kodeks Terpsihore, Umjetnost igre i Kompletan udžbenik igre
3. Obrazloži karakteristike igračkog stila najistaknutijih balerina XIX vijeka	Balerine: Marija Taljoni, Karlota Grizi, Fani Elsler, Fani Čerito, Lisil Gran i dr.
4. Objasni značaj osnivanja baletskih škola i ulogu inostranih koreografa u Rusiji	Inostrani koreografi: Šarl Didlo, Karlo Blazis, Žil Žozef Pero, Marius Petipa i dr.
5. Obrazloži karakteristike peterburške i moskovske baletske scene i stvaralaštvo najistaknutijih ruskih igrača i/ili koreografa	Ruski igrači i/ili koreografi: Adam Gluškovski, Jelena Andrejanova, Jekatarina Sankovska, Aleksandar Gorski i dr.
6. Prepozna karakteristike predromantičnog i romantičnog stila, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijum 6 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Stilske karakteristike baleta u predromantizmu i romantizmu - Baletska teorija i praksa u XIX vijeku - Institucionalizacija baleta i razvoj baletske umjetnosti u Rusiji	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Odredi karakteristike i značaj ruskog baleta Sergeja Djagiljeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj lika i djela Sergeja Djagiljeva u razvoju baletske umjetnosti i njegovu povezanost sa drugim umjetnostima	Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, primijenjena umjetnost, književnost i dr.
2. Obrazloži stilske karakteristike ruskog baleta Sergeja Djagiljeva i dihotomiju između vladajuće stvaralačke klime u Rusiji i Evropi	
3. Objasni reformu Mihaila Fokina i stilske karakteristike najznačajnijih baletskih igrača i/ili koreografa u ostvarenjima ruskog baleta Sergeja Djagiljeva	Baletski igrači i/ili koreografi: Mihail Fokin, Vaclav Nižinski, Leonid Mjasin, Bronislava Nižinska, Žorž Balanšin, Tamara Karsavina, Olga Spesivceva, Ana Pavlova i dr.
4. Analizira značaj i ulogu ruskih baletskih igrača i/ili koreografa nakon smrti Sergeja Djagiljeva	
5. Prepozna stilske karakteristike ruskog baleta Sergeja Djagiljeva i umjetnički izraz baletskih umjetnika, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Lik i djelo Sergeja Djagiljeva - Stilske karakteristike ruskog baleta Sergeja Djagiljeva - Reforma baleta Mihaila Fokina	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Analizira igrачke procese u prvoj polovini XX vijeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike u Evropi u prvoj polovini XX vijeka i estetske norme avangardnih pokreta u umjetnostima	Avangardni pokreti: futurizam, ekspresionizam, dadaizam, nadrealizam, art nouveau, kubizam, konstruktivizam, serijalizam i dr. Umjetnosti: književnost, muzika, likovna umjetnost, primijenjena umjetnost, arhitektura i dr.
2. Opiše karakteristike i inovacije u stvaralaštvu najznačajnijih predstavnika umjetnosti igre u prvoj polovini XX vijeka	Predstavnici: Emil Žak Dalkroz, Rudolf fon Laban, Kurt Jos, Isidora Dankan i dr.
3. Objasni društveno-istorijske prilike i razvojni put baletske umjetnosti u vodećim baletskim centrima Jugoslavije u prvoj polovini XX vijeka	Baletski centri Jugoslavije: Zagreb, Beograd i Ljubljana
4. Prepozna igrачke pravce nastale u prvoj polovini XX vijeka, njihove predstavnike i stilske karakteristike, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Novi igrачki pravci u Evropi i Americi u prvoj polovini XX vijeka - Razvoj baletske scene u Jugoslaviji u prvoj polovini XX vijeka	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Ukaže na karakteristike razvoja baleta u drugoj polovini XX vijeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše društveno-istorijske prilike u svijetu u drugoj polovini XX vijeka i njihov uticaj na dalji razvoj umjetnosti	Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, književnost, primijenjena umjetnost, arhitektura i dr.
2. Ukaže na razvojni put baletske umjetnosti u Engleskoj i Francuskoj i karakteristike stvaralaštva najznačajnijih predstavnika engleske i francuske scene u drugoj polovini XX vijeka	Predstavnici engleske scene: Džon Kranko, Kenet MakMilan, Margot Fontejn, Rudolf Nurejev i dr. Predstavnici francuske scene: Serž Lifar, Rolan Peri, Žorž Skibin i dr.
3. Opiše igrački progres i stvaralaštvo istaknutih predstavnika umjetnosti igre u SAD-u u drugoj polovini XX vijeka	Predstavnici: Žorž Balanšin, Alvin Ejli, Džudit Džemison, Mers Kaningam, Pol Tejlor i dr.
4. Obrazloži razvoj baletske umjetnosti u SSSR-u u drugoj polovini XX vijeka i karakteristike stvaralaštva istaknutih predstavnika tog vremena	Predstavnici: Maja Plisecka, Jurij Grigorovič, Jekaterina Maksimova, Irina Kolpakova, Natalija Makarova, Vladimir Vasiljev, Mihail Barišnikov, Rudolf Nurejev i dr.
5. Objasni razvoj jugoslovenske baletske scene u drugoj polovini XX vijeka	
6. Prepozna igračke pravce nastale u drugoj polovini XX vijeka, njihove predstavnike i stilske karakteristike, na zadatim primjerima/ video zapisima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijum 6 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Balet u Evropi i SAD-u nakon Drugog svjetskog rata - Post-moderna igra i balet	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Istorija igre II je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja i vještina iz ove oblasti. U cilju dostizanja predviđenih ishoda učenja preporučuje se primjena nastavnih metoda usmjerenih na aktivnosti učenika (dijaloška, istaživačka, razvijanje kritičkog mišljenja, radionice, rad u grupama, gost na času-stručnjak za predmetnu temu, izrada ppt prezentacija i panoa, hronoloških tabela, gledanje dokumentarnih filmova). Nastava treba da bude aktivna sa uključivanjem svih učenika. Pri savladavanju nove materije potrebno je da učenici koriste već stečena znanja kako bi povezivali informacije. Od velikog značaja je podsticanje problemske nastave u kojoj nastavnik navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava razvijanje kritičkog stava i mišljenja. Jednom ili dva puta godišnje treba dozvoliti učenicima da sami kreiraju čas (sa određenim ciljem).
- Vježbe podrazumijevaju primjenu stečenih znanja na konkretnim zadacima. Učenike treba podijeliti u grupe i realizovati vježbe individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom i, po mogućnosti, obrati pažnju na aktivnosti i postignuća svakog učenika. Osim prethodnog, u pravcu postizanja kvalitetnog i trajno stečenog znanja, neophodno je ostvariti i korelaciju među različitim modulima. Nastavnik treba da podstiče učenike da redovno posjećuju koncerte umjetničke muzike, gledaju i slušaju primjere iz literature i povezuju stečena znanja.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Au, Suzan, Ballet and Modern Dance, Times and Hudson, 1988.
- Banes, Sally, Dancing Women: Female Bodies on Stage, Routledge, London & New York, 1998.
- Clarke, Mary, The Encyclopedia do Dance and Ballet, Rainbird Reference Book Ltd, London, 1954.
- Đuričić, Aleksandra, Istorija igre, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1999.
- Faruggia-Kriel, Kathrina & Jill Nunes Jensen (ed), Contemporary Ballet, Oxford University Press, New York 2021.
- Jovanović, Milica, Balet - Od igre do scenske umjetnosti, Clio, Beograd, 1999.
- Jovanović, Milica, Balet NP u Beogradu, Narodno pozorište, Beograd, 1994.
- Kant, Marion (ed), The Cambridge Companion to Ballet, Cambridge University Press, New York, 2007.
- Kassing, Gayle, Dance: A Very Social History, The Metropolitan Museum of Art, New York, 1986.
- Kassing, Gayle, History of Dance, Human Kinetics, USA, 2007.
- Lee, Carol, Ballet in the Western Culture: A History of its Origine and Evolution, Routledge, New York, 2002.
- Montagne, John, A Dictionary of Modern Ballet, Paris, 1959.
- Reyna, Ferdinando, Concise Encyclopedia of Ballet, Collins, London, 1974.
- Sause, Judson, The Art of Dancing, Belford, Clarke & Company, New York, 1889.
- Scheijen, Sjeng, Diaghilev: A Life, Oxford University Press, Oxford, 2012.
- Winter, Marian Hannah, The Pre-Romantic Ballet, Pitman, London, 1974.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar/laptop sa internet konekcijom	1
2.	Bežični zvučnik sa internet konekcijom	1
3.	Projektor	1
4.	Projekciono platno	1
5.	DVD player	1
6.	Stručna literatura	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Muzička literatura
- Savremeno odrastanje
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja, pravilnog formulisanja pojmova i koncepata iz oblasti istorije igre, kao i upotreba stručne terminologije u govornom i pisanom obliku, sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim/digitalnim materijalima, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)

- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije na engleskom i francuskom jeziku iz oblasti istorije igre u usmenom i pisanom obliku, istraživanje na internetu, korišćenje literature na engleskom jeziku)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog i prostornog mišljenja i donošenja zaključaka prilikom različitih analiza i donošenja zaključaka; razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti istorije igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža u cilju razmjene stručnih informacija, uz poštovanje pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (sposobnost promišljanja o sebi, efikasno upravljanje vremenom i informacijama, održavanje fizičkog i mentalnog zdravlja, sposobnost empatije, saradnje s drugima na konstruktivan način, te rješavanje sukoba u uključivom i podsticajnom okruženju; ovladavanje vještinama fokusiranja, nošenja s kompleksnim pitanjima, kritičkog promišljanja i donošenja odluka, te saradnje u timovima i pregovaranja; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju, izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu, razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih, razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i pozitivnog stava prema cjeloživotnom učenju)
- Građanska kompetencija (sposobnost izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova, razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta u skladu sa etikom; sposobnost pristupa tradicionalnim i novim oblicima medija, kritičko razumijevanje tih medija i interakcije s njima, vještine argumentovanja i konstruktivnog sudjelovanja u aktivnostima zajednice; pozitivan stav prema podupiranju društvene i kulturne raznolikosti, rodne ravnopravnosti i socijalne kohezije)
- Preduzetnička kompetencija (inicijativnost, proaktivnost, procjena i pravilno određivanje prioriteta prilikom rješavanja problema, sposobnost mobilizacije resursa i održavanje aktivnosti, djelotvorno komuniciranje i pregovaranje s drugima, te suočavanje s neizvjesnošću i rizikom, kao i prihvatanje odgovornosti uz primjenu etičkih pristupa)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na sudjelovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.12. GLUMA I VOKAL II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	4		62	66	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za ovladavanje govorom, vokalom i prostorom, izvođenje vježbi oslobađanja, koncentracije, zapažanja i razvijanja mašte, dramsku analizu dramskog i muzičkog djela, kao i izvođenje elemenata plastičnog izraza i pantomime. Razvijanje scenskog mišljenja, mogućnosti za doživljavanje dramske radnje i plastične izražajnosti, lične slobode i individualnosti, koordinacije pokreta, kao i vještina analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Vrednuje značaj njegovanja sopstvene individualnosti, kroz analizu i uticaj različitih epoha i stilova na kulturu i umjetnost
2. Prepozna važnost privrženosti sopstvenom identitetu kroz analizu i demonstraciju različitih karaktera i likova iz dramske literature
3. Izvrši obradu lika u baletskim varijacijama sa primjesama pantomime
4. Izradi koreodramu sa svim potrebnim elementima savremenog dramskog igračkog izraza

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Vrednuje značaj njegovanja sopstvene individualnosti, kroz analizu i uticaj različitih epoha i stilova na kulturu i umjetnost	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Razlikuje pojmove epoha i stil	Epoha: tjelesna prilagođavanja (hod i ples) i dramska djela vezana za renesansu, barok, klasicizam, XIX vijek i moderna Stil: stil po kojem se prepoznaje epoha (barok, renesansa i XX vijek/ples i hod (kitnjasto, motorički ritam, lakoća, pravilnost i jasnoća u melodiji, ritmu i obliku))
2. Razlikuje žanrove , na osnovu zadatih tema iz poznate dramske literature	Žanrovi: u staroj Grčkoj tragedija, komedija i satira (biranje monologa, dijaloga i djelova iz određenih dramskih djela; biranje monologa u odnosu na sposobnosti i nedostatke u cilju njihove analize i unapređenja)
3. Demonstrira izvođenje plesa i hoda, za zadatu epohu i stil	
4. Odglumi zadati lik iz poznate dramske literature, na osnovu prethodno prikupljenog materijala naučenog napamet kroz komični aspekt	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Epoha, stil i žanr	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Prepozna važnost privrženosti sopstvenom identitetu kroz analizu i demonstraciju različitih karaktera i likova iz dramske literature	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Razlikuje pojmove karakter i tip u biografiji lika dramske literature	Biografija lika dramske literature: šta kaže lik o sebi u drami, drugi likovi o tom liku, sa tim informacijama učenik formira cjelovitiju sliku tog lika i zatim kreće igra zvana građenje karaktera; radi se na odnosima, međudodnosima i na razvoju lika, tipa i karaktera
2. Analizira scenski lik i karakter, na osnovu zadatih tema iz poznate dramske literature	Dramska literatura: Ukročena goropad, Šekspir (lik Katarina; monolog iz teksta i rad na liku Katarine), Tramvaj zvani čežnja, Tenesi Vilijams, lik Stele; Balkanski špijun, Dušan Kovačević, lik Danice; Karolina Nojber, Nebojša Romčević, lik Karoline i dr.
3. Odglumi karakter zadatog lika, na onovu prethodno izrađene biografije	
4. Odglumi dramski lik iz zadate dramske literature	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Biografija lika iz dramske literature	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvrši obradu lika u baletskim varijacijama sa primjesama pantomime	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni važnost postojanja pantomimske scene dijaloškog oblika u baletskom komadu	
2. Izvrši obradu lika u baletskim varijacijama	Lik u baletskim varijacijama: lik Žizele bez špic patika (baletska oprema), bosa, djelimično izvođenje varijacije, sa fokusom na duboki glumački dramski izražaj, koji sadrži duže dramske pauze sa odstupanjima od prvobitnih elemenata iz varijacije Baletske varijacije: Bajadera, Žizela, Korsar, Romeo i Julija, Don Kihot i dr.
3. Pročita izražajno prethodno pripremljeni literarno muzički materijal za stvaranje scenskog lika, na izabranu temu	
4. Demonstrira dramski uticaj zadatog lika iz baletske varijacije u vidu ličnog glumačkog izraza	
5. Demonstrira zadati lik iz baletske varijacije, na osnovu prethodno izrađene biografije i praktičnog rada na tom liku	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Obrada lika u baletskim varijacijama sa primjesama pantomime	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izradi koreodramu sa svim potrebnim elementima savremenog dramskog igrackog izraza	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i nastanak koreodrame i dramske obrade	Koreodrama: dramska obrada muzičkih etida kroz igru/ples (muzička etida zvana Majčinstvo, Gubitak, Rođenje i dr.)
2. Izvrši izbor muzike u odnosu na zadatu temu	
3. Objasni značenje motiva A-B-A	A-B-A: uvod, razrada i zaključak
4. Izvrši obradu motiva A-B-A, na zadatu temu	
5. Demonstrira koreodramu, sa svim elementima na osnovu prethodno zadate tema sa osnovnom muzičkom podlogom	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 3. Za kriterijume 2, 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Koreodrama i dramska obrada	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Gluma II omogućava učenicima sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema glumi i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa trebalo bi posvetiti kombinaciji vježbi glume i vokala, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen komentaranju i prihvatanju indikacija nastavnika. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na psihičko, fizičko i emotivno stanje učenika tokom izvođenja praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Literatura Arto, Breht i Stanislavski
- Dramski tekstovi Šekspira, Puškina
- Dramski odlomci iz baleta Romeo i Julija, Jevgenij Onjegin
- Repertoar Adolf Adam-Žizela
- Ludvig Minkus Don Kihot

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I
- Istorijsko balske igre
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima glume i vokala; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti glume)
- Kompetencija višjejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih vježbi glume i vokala; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti glume, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)

- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.13. KLASIČNI BALET III**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	10		278	288	16

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje složenih vježbi pored štapa, na sredini sale, skokova i vježbi na prstima u klasičnom baletu. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene vježbe pored štapa
2. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene vježbe na sredini sali
3. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene skokove (allegro)
4. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene vježbe na prstima

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene vježbe pored štapa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje složenih kombinacija vježbi pored štapa , u baletskoj sali	Vježbe pored štapa: grand battement jeté avec demi rond de jamb en dehors et en dedans; pirouettes en dehors et en dedans počinjući iz velikih poza; port de bras (sa radom korpusa) u pozama na 90°; flic-flac en tournant iz poze u pozu na 90°
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih baletskih pokreta kod vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama pored štapa, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi pored štapa, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje složenih kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: tour lents en dehors et en dedans u svim pozama; grand fouetté en tournant en dehors et en dedans; renversé en croisée en dehors et en dedans; pirouettes en dehors et en dedans iz IV, V i II pozicije; pirouettes en dehors et en dedans sa pas échappé na II i IV poziciju sa temps saute iz V pozicije
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih baletskih pokreta kod vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi na sredini sale, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene skokove (allegro)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje složenih skokova (allegro) , u baletskoj sali	Skokovi (allegro): petit pas jeté en tournant na 1/2 okreta sa pomjeranjem u stranu i po dijagonali; sissonne fermée u svim pravcima i pozama; sissonne ouverte u svim pravcima i pozama; grand pas assemble en tournant; grand sissonne renversé en dehors et en dedans; grand sissonne ouverte en tournant en dehors et en dedans sa pomjeranjem u svim pozama; rond de jambe en l'air saute na 90° en dehors et en dedans; pas jeté passé sa bacanjem noge u stranu i sa završetkom u poze croisée et effacée naprijed i croisée nazad; pas jeté entrelacé na effacée et croisée po pravoj liniji i po dijagonali pomoću coupé koraka, pas chassé; pas cabriole fermée u svim pravcima i pozama; saut de basque u stranu i po dijagonali pomoću: coupé koraka, pas chassé; tours sissonne tombe na effacée et croisée po dijagonali jedan za drugim
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod složenih skokova (allegro)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim skokovima (allegrom), u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih skokova (allegro), u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Skokovi (allegro)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu složene vježbe na prstima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje složenih vježbi na prstima , u baletskoj sali	Vježbe na prstima: pirouettes en dehors et en dedans iz IV i V pozicije; pirouettes en dehors iz V pozicije sa pomjeranjem naprijed po dijagonali; tours fouetté; tours chaines
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi na prstima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama na prstima, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi na prstima, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na prstima	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Klasični balet III koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova: "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balse igre
- Igre XX vijeka
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II
- Moderna podrška I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.14. SAVREMENA IGRA (KS) I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	8		136	144	8

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje osnovnih vježbi na relaksacije, na podu, na sredini sale i kretanja u prostoru složenijeg nivoa zahtjevnosti u savremenoj igri. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti, preciznosti i osvježavanja upotrebe svakog dijela tijela u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe relaksacije
2. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na podu
3. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na sredini sale
4. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa osnovnim kombinacijama

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe relaksacije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne vježbe relaksacije	Vježbe relaksacije: relaksacije sa opuštanjem i istezanjem tijela u ležećem položaju; vježbe za bokove- kružno kretanje koljena sa opuštenim stopalima; okretanje tijela preko boka u kolutu sa otvaranjem nogu u špagu i preklopom; puzanje (u skleku, četvoronoške, klizanje tijela na stomaku uz pomoć odgurivanja ruku – delfin; rolovi (sa podmetnutim rukama ispod tijela, roll preko koljena uz pomoć ruku)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi relaksacije	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama relaksacije	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih vježbi relaksacije, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe relaksacije	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje osnovnih vježbi na podu	Vježbe na podu: bounces na $\frac{4}{4}$ u kombinaciji sa contract release i uvrtnjem torza; disanje sa promjenom ritma, spiralom, spuštanjem na pod i contract release kombinacijama, okretanjem torza, izvijanjem prsnog dijela na gore – arch; developpee naprijed, u stranu, nazad sa contract release i uvrtnjem torza; flex point varijacije sa uvrtnjem torza, zamahom tijela i izvijanjem grudnog koša naprijed; slide contraction- kontrakcija u stranu sa spuštanjem na pod i prebacivanjem na drugu stranu preko leđa; kontrakcije u stranu i izbacivanje bokova sa spuštanjem na pod i sa naglim spuštanjem na pod; svijeća – prebacivanje nogu na koljena preko glave, kao priprema i premet preko ramena sa ispruženim spuštenim nogama i sa zadržanom nogom u vazduhu pri spuštanju, naglo vraćanje nazad sa izbacivanjem bokova i opuštanjem; uvrtnje torza sa naglim izbacivanjem koljena ka i od prsnog dijela tijela; proklizavanje koljena i bokova po podu sa korpusom koji kasni, izvija se i preklapa preko nogu; renverse na koljenima; rond po podu, zamah noge i veliki rond sa obje noge, prsima po podu, preko ramena pola kruga i citav krug; klizanje po podu; iz roll-a skok sa obje noge sa rukama na podu a bokovima gore
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi na podu, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na podu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje osnovnih vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: grand plie iz otvorene u paralelnu poziciju sa savijanjem i izvijanjem leđa na arch i contract release varijacije, kombinacije savijenih i ravnih leđa u plie i dizanje na releve, demi –plie sa federisanjem u kombinaciji sa releve; vježbe sa stopalima sa radom metatarzalnog dijela, ispadom i naglim prenosom težine sa jedne noge na drugu; battement tendu u kombinaciji sa: contract release, bacanjem opuštenog stopala kroz mali passe pri čemu donja noga ide u plie- paralelna i otvorena pozicija, lupanjem prednjeg dijela stopala- jastučića – i otvaranjem i zatvaranjem koljena po širokoj drugoj poziciji, battement tendu jete sa visokim promjenljivim passe-om i tilts; ispisivanje slova “u” sa velikim rondom; battement glisse u kombinaciji sa battement tendu; fondu u kombinaciji sa deep lunge- duboki ispad; grand battement sa: opuštenim stopalima i radom ruku, prenosom težine (naizmjenični rad korpusa sa i bez rada ruku), u kombinaciji sa promjenom nogu i promjenom pravca, zamah noge naprijed, u stranu, nazad sa zamahom tijela, spuštanjem u deep lunge, okretom na podu i naglim dizanjem; port de bras kombinacije sa izolacijom pojedinih djelova tijela, federisanjem, poluokretom i okretom; echappe sa četvrt okretom, poluokretom i cijelim okretom; zamah tijela i skok u mjestu; padovi (naprijed, nazad u stranu); plesni stoj na dvije ruke sa prelazom noge na nogu, sa prelazom ruke na ruku, sa zamahom noge u rondu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje osnovnih vježbi na sredini sale, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri osnovne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri, kretanje u prostoru sa osnovnim kombinacijama	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovno kretanje u prostoru	Kretanje u prostoru: triplex, trokorak sa poluokretom i okretom, sa radom ruku, trokorak u kombinaciji sa skokovima u mjestu i okretima; prenos težine kroz rond de jambe en l'air sa noge na nogu i iz jednog ugla na drugi; skokovi off balance; pique sa koracima i nogom na passes a okretom i skokom u mjestu; grand jete na arch; kombinacije trčanja, okreta i padova; skokovi u passe-u u dalj i po dijagonali; centrifugalni skok sa izvijanjem prsnog dijela na gore i spuštanjem na pod; improvizacija na zadatu temu, u paru uz instrukcije profesora; konverzacija – rad u grupi; improvizacija sa pomoćnim predmetima koji se drže u ruci ili improvizacija sa stolicom – nepomično držanje tijela, kretanje po stolici, podu, prostoru
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnog kretanja u prostoru	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim kretanjem u prostoru	
4. Demonstrira zadato osnovno kretanje u prostoru, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kretanje u prostoru	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremena igra (KS) I koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema savremenoj igri i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na podu). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen kretanju u prostoru i improvizaciji. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV i (KS) I
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko baletske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Moderna podrška I i II
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/ zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja

- sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.15. KLASIČNI BALET IV**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	10		254	264	16

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje naprednih vježbi pored štapa, na sredini sale, skokova i vježbi na prstima u klasičnom baletu. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne vježbe pored štapa
2. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne vježbe na sredini sali
3. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne skokove (allegro)
4. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne vježbe na prstima

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu, napredne vježbe pored štapa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje naprednih kombinacija vježbi pored štapa , u baletskoj sali	Vježbe pored štapa: dva pirouette en dehors et en dedans iz V pozicije i sa završetkom u velike poze; double flic-flac en tournament iz poze u pozu na 90°
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju naprednih baletskih pokreta kod vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim vježbama pored štapa	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih naprednih vježbi pored štapa, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje naprednih kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: tour en dehors et en dedans u velikim pozama; tour en dehors et en dedans u velikim pozama sa plié relevé po jednom okretu, jedan za drugim; prelaz iz tours en dehors et en dedans iz velikih poza na pirouettes en dehors et en dedans; grand pirouettes a la seconde en dehors (8-16, muškarci)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju naprednih baletskih pokreta kod vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih naprednih vježbi na sredini sale, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne skokove (allegro)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje naprednih skokova (allegro) , u baletskoj sali	Skokovi (allegro): grand sissonne soubresaut; grand pas jeté reverensé en dehors et en dedans; pas jeté ballotté; grand pas de basque; grand pas cabriole naprijed i nazad u svim pozama pomoću coupé koraka, pas glissade, sissonne tombé; grand fouetté saute en effacée; grand pas jeté en tournant et croisée na croisée pomoću tombé koraka nazad; pas jeté par terre et pas jeté en l'air en tournant u pozu i arabesque po dijagonalu i po krugu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod naprednih skokova (allegro)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim skokovima (allegro)	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih naprednih skokova (allegro), u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Skokovi (allegro)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu napredne vježbe na prstima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje naprednih vježbi na prstima, u baletskoj sali	Vježbe na prstima: double rond de jamb en l'air en dehors et en dedans; grand fouette en face pomoću coupé koraka završavajući u pozi attitude effacée I i II arabesque; grand fouette en face naprijed i nazad; renversé en croisée en dehors; pirouettes en dehors sa nogom u položaju sur le cou-de-pied i u pozi attitude na 45° naprijed jedan za drugim; tours fouettés; tour en dedans u velikim pozama a la seconde, attitude, arabesque, tire-bouchon pomoću coupé koraka, pas tombe; pas emboité en tournant sa pomjeranjem u stranu po dijagonali; pirouettes en dedans sa coupé korakom po krugu; temps leve sur le cou-de-pied naprijed i nazad, en face i u pozama croisée et effacée na 45° sa pomjeranjem
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju naprednih vježbi na prstima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim vježbama na prstima	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih naprednih vježbi na prstima, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na prstima	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Klasični balet IV koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II
- Moderna podrška I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.16. SAVREMENA IGRA (KS) II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	8		124	132	8

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje vježbi na podu, na sredini sale i kretanja u prostoru složenijeg nivoa zahtjevnosti u savremenoj igri. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti, preciznosti i osvježavanje značaja svakog dijela tijela u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na podu
2. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na sredini sale
3. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa kombinacijama
4. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri improvizacije (glas, zvuk i ritam)

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje vježbi na podu	Vježbe na podu: sliveni tok kretanja tijela sa naglim spuštanjem tijela u stranu i podizanjem sa kontrakcijom; duple kontrakcije; prelazi sa koljena na koljeno; izbacivanje bokova (hip thrust) u kombinaciji sa okretanjem torza, zamahom tijela i naglašenim spuštanjem na pod i dizanjem sa poda; kombinacije okreta na koljenima; varijacije na pod u raznim pravcima – horizontala, dijagonala, po krugu, cik-cak, roll sa dizanjem na jednu ruku- tijelo u skleku; rol sa dizanjem preko runda noge i zamahom ruke u sklek; rond po podu, zamah noge i veliki rond sa obje noge, prsima po podu, preko ramena, cijav krug sa makazicama sa spuštanjem na stomak; skok iz roll-a sa obje noge, sa rukama na podu a bokovima gore sa što većom zadržkom; klizanje po podu;
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vježbi na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje vježbi na podu, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na podu	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: plie varijacije sa sukcesivnim pružanjem torza, plie (demi i grand) u kombinaciji sa contract release i izdržavanjem na višoj tački i naglim spuštanjem u grand plie; podizanje na releve i naizmjenično lupanje petom po podu u kretanju tijela naprijed i nazad po III poziciji; battement tendu u kombinaciji sa grand plie i deep lunge, sa radom torza, sa passe, radom stopala i nagibima; zamah tijela (body swing) sa naglim isklizavanjem u II poziciju, promjenom pravca, spuštanjem na pod i kruženjem u krug sa osloncem na jednoj ruci; grand rond de jambe par terre sa contract release, collapse i spiralnim spuštanjem na pod; attitude balance, off balance sa spuštanjem na pod; saute sa padom i dizanjem na sve strane; veliki skokovi sa padanjem i sa dizanjem preko roll-a; upijači; plesni stoj sa prenosom na jednu ruku
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje vježbi na sredini sale, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa kombinacijama	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše kretanje u prostoru	Kretanje u prostoru: skokovi i okreti u koracima kroz proctor, promjena pravca tijela kroz veliki krug nogom u vazduhu, spiralni okreti i padovi; triplex u stranu sa spuštanjem na pod kroz grand jete, triplex sa okretom i spuštanjem na pod, okretanjem preko boka i naglim dizanjem; okreti off balance; promjena pravca tijela kroz veliki rond de jambe en l air sa nogom koja se podiže u attitude, nazad ili land u stranu; grand jete sa arch u kombinaciji sa trokorakom
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju kretanja u prostoru	
3. Ovlada tehničkim i stilskim kretanjem u prostoru	
4. Demonstrira zadato kretanje u prostoru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kretanje u prostoru	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri improvizacije (glas, zvuk i ritam)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše vještine improvizacije (glas, zvuk i ritam)	Vještine improvizacije (glas, zvuk i ritam): upotreba glasa, zvuka i ritma; početak rada u grupi; rad sa istovremenim početkom radnje, sa ili bez zadate teme; kotrljanje po tijelu drugog igrača i zajednički kolutovi u prostor; improvizacija bez odvajanja tijela dva igrača
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju improvizacije (glas, zvuk i ritam)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vještinama improvizacije (glas, zvuk i ritam)	
4. Demonstrira improvizaciju- glas, zvuk, ritam	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vještine improvizacije (glas, zvuk i ritam)	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremena igra (KS) II koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema savremenoj igri i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na podu). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen kretanju u prostoru i improvizaciji. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV i (KS) I
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko baletske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Moderna podrška I i II
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/ zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja

- sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.17. REPERTOAR KLASIČNOG BALETA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	4		62	66	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje varijacija iz baleta „Uspavana ljepotica“, „Pahita“, „Don Kihot“ i „Kopelija“, usavršavanje baletske tehnike uz poštovanje koreografskih zahtjeva i primjenu stečenih znanja, umijeća i stila pri izvođenju konkretnih varijacija iz predviđenih baleta. Razvijanje tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu, kao i formiranje igrača klasičnog baleta sa razvijenom sposobnošću za saradnju i individualnim izrazom.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Uspavana ljepotica“
2. Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Pahita“
3. Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Don Kihot“
4. Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Kopelija“

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Uspavana ljepotica“	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše varijacije iz baleta „Uspavana ljepotica“	Varijacije: Varijacija iz prologa; Vila kanarinka; Vila Jorgovan; Vila žitnog klasja
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija iz baleta „Uspavana ljepotica“	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijama iz baleta „Uspavana ljepotica“	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija iz baleta „Uspavana ljepotica“	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije iz baleta „Uspavana ljepotica“	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Pahita“	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše varijacije iz baleta „Pahita“	Varijacije: Pahita varijacije I, II i III
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija iz baleta „Pahita“	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijama iz baleta „Pahita“	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija iz baleta „Pahita“	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije iz baleta „Pahita“	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Don Kihot“	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše varijacije iz baleta „Don Kihot“	Varijacije: Varijacija Amor; Varijacija Kitri II i III čin
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija iz baleta „Don Kihot“	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijama iz baleta „Don Kihot“	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija iz baleta „Don Kihot“	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije iz baleta „Don Kihot“	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno varijacije iz baleta „Kopelija“	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše varijaciju Svanilda iz baleta „Kopelija“	
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacije Svanilde iz baleta „Kopelija“	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijom Svanilde iz baleta „Kopelija“	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadate varijacije Svanilde iz baleta „Kopelija“	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacija Svanilda iz baleta „Kopelija“	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Repertoar klasičnog baleta koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik postavlja varijacije iz repertoara klasičnog baleta koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru varijacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti učenju zadate varijacije. Drugi dio časa treba posvetiti korigovanju učenika prilikom izvođenja varijacije, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen korekcijama koje se odnose na stilsko izvođenje varijacije. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju da učenik muzički pravilno izvede varijaciju.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Klasični baletski repertoar
- Koreografski zapisi

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Klavir	1
5.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
6.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih varijacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.

- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Istorija igre I i II
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja varijacija iz klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih varijacija i prepoznavanja tempa određenih varijacija uz koje izvodi baletske pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz repertoara klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.18. SAVREMENA IGRA III**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	10		278	288	16

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje složenih vježbi na podu, na sredini sale i kretanja u prostoru u savremenoj igri. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti, preciznosti i osvježavanje značaja svakog dijela tijela u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri složene vježbe relaksacije
2. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri složene vježbe na podu
3. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri složene vježbe na sredini sale
4. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa složenim kombinacijama

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri složene vježbe relaksacije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složene vježbe relaksacije	Vježbe relaksacije: relaksacije sa opuštanjem i istezanjem tijela u ležećem položaju; vježbe za bokove- kružno kretanje koljena sa opuštenim stopalima; okretanje tijela preko boka u kolutu sa otvaranjem nogu u špagu i preklopom; puzanje (u skleku, četvoronoške, klizanje tijela na stomaku uz pomoć odgurivanja ruku – delfin; rolovi (sa podmetnutim rukama ispod tijela, roll preko koljena uz pomoć ruku)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi relaksacije	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama relaksacije	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi relaksacije, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe relaksacije	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u savremenoj igri, složene vježbe na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje složenih vježbi na podu	Vježbe na podu: bounces na $\frac{4}{4}$ u kombinaciji sa contract release i uvrtnjem torza; disanje sa promjenom ritma, spiralom, spuštanjem na pod i contract release kombinacijama, okretanjem torza, izvijanjem prsnog dijela na gore-arch; developpee naprijed, u stranu, nazad sa contract release i uvrtnjem torza; flex point varijacije sa uvrtnjem torza, zamahom tijela i izvijanjem grudnog koša naprijed; slide contraction- kontrakcija u stranu sa spuštanjem na pod i prebacivanjem na drugu stranu preko leđa; kontrakcije u stranu i izbacivanje bokova sa spuštanjem na pod i sa naglim spuštanjem na pod; svijeća-prebacivanje nogu na koljena preko glave, kao priprema i premet preko ramena sa ispruženim spuštenim nogama i sa zadržanom nogom u vazduhu pri spuštanju, naglo vraćanje nazad sa izbacivanjem bokova i opuštanjem; uvrtnje torza sa naglim izbacivanjem koljena ka i od prsnog dijela tijela; proklizavanje koljena i bokova po podu sa korpusom koji kasni, izvija se i preklapa preko nogu; renverse na koljenima; rond po podu, zamah noge i veliki rond sa obje noge, prsima po podu, preko ramena pola kruga i citav krug; klizanje po podu; iz roll-a skok sa obje noge sa rukama na podu a bokovima gore
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi na podu, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na podu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri složene vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje složenih vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: grand plie iz otvorene u paralelnu poziciju sa savijanjem i izvijanjem leđa na arch i contract release varijacije, kombinacije savijenih i ravnih leđa u plie i dizanje na releve, demi-plie sa federisanjem u kombinaciji sa releve; vježbe sa stopalima sa radom metatarzalnog dijela, ispadom i naglim prenosom težine sa jedne noge na drugu; battement tendu u kombinaciji (sa contract release, bacanjem opuštenog stopala kroz mali passe pri čemu donja noga ide u plie (paralelna i otvorena pozicija), lupanjem prednjeg dijela stopala/ jastučića i otvaranjem i zatvaranjem koljena po širokoj drugoj poziciji, battement tendu jete sa visokim promjenljivim passe-om i tilts); ispisivanje slova "u" sa velikim rondom; battement glisse u kombinaciji sa battement tendu; fondu u kombinaciji sa deep lunge-duboki ispad; grand battement sa: opuštenim stopalima i radom ruku, prenosom težine (naizmjenični rad korpusa sa i bez rada ruku), u kombinaciji sa promjenom nogu i promjenom pravca, zamah noge naprijed, u stranu, nazad sa zamahom tijela, spuštanjem u deep lunge, okretom na podu i naglim dizanjem; port de bras kombinacije sa izolacijom pojedinih djelova tijela, federisanjem, poluokretom i okretom; echappe sa četvrt okretom, poluokretom i cijelim okretom; zamah tijela i skok u mjestu; padovi (naprijed, nazad u stranu); plesni stoj na dvije ruke sa prelazom noge na nogu, sa prelazom ruke na ruku, sa zamahom noge u rondu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi na sredini sale, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri složene vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa složenim kombinacijama	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složeno kretanje u prostoru	Kretanje u prostoru: triplex, trokorak sa poluokretom i okretom, sa radom ruku, trokorak u kombinaciji sa skokovima u mjestu i okretima; prenos težine kroz rond de jambe en l'air sa noge na nogu i iz jednog ugla na drugi; skokovi off balance; pique sa koracima i nogom na passes a okretom i skokom u mjestu; grand jete na arch; kombinacije trčanja, okreta i padova; skokovi u passe-u u dalj i po dijagonali; centrifugalni skok sa izvijanjem prsnog dijela na gore i spuštanjem na pod; improvizacija na zadatu temu, u paru uz instrukcije profesora; konverzacija – rad u grupi; improvizacija sa pomoćnim predmetima koji se drže u ruci ili improvizacija sa stolicom – nepomično držanje tijela, kretanje po stolici, podu, prostoru
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenog kretanja u prostoru	
3. Ovlada tehničkim i stilskim kretanjem u prostoru sa složenim kombinacijama	
4. Demonstrira zadata složena kretanja u prostoru, u savremenoj igri	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kretanje u prostoru	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremena igra III koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema savremenoj igri i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na podu). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen kretanju u prostoru i improvizaciji. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko baletske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Moderna podrška I i II
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/ zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja

- sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.19. KLASIČNI BALET (SS) I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	8		136	144	8

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje osnovnih vježbi pored štapa, na sredini sale, skokova i vježbi na prstima u klasičnom baletu, složenijeg nivoa zahtjevnosti. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe pored štapa
2. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na sredini sale
3. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne skokove (allegro)
4. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na prstima

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu, osnovne vježbe pored štapa u baletskoj sali	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje kombinacija vježbi pored štapa	Vježbe pored štapa: grand battement jeté avec demi rond de jamb en dehors et en dedans; pirouettes en dehors et en dedans počinjući iz velikih poza; port de bras (sa radom korpusa) u pozama na 90°; flic-flac en tournant iz poze u pozu na 90°
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih baletskih pokreta kod vježbi pored štapa	
3. Ovlada vježbama pored štapa, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi pored štapa, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: tour lents en dehors et en dedans u svim pozama; grand fouetté en tournant en dehors et en dedans; renversé en croisée en dehors et en dedans; pirouettes en dehors et en dedans iz IV, V i II pozicije; pirouettes en dehors et en dedans sa pas échappé na II i IV poziciju sa temps saute iz V pozicije; tour en dehors et en dedans u velikim pozama; tour en dehors et en dedans u velikim pozama sa plié relevé po jednom okretu, jedan za drugim; prelaz iz tours en dehors et en dedans iz velikih poza na pirouettes en dehors et en dedans; grand pirouettes a la seconde en dehors (8-16, muškarci)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih baletskih pokreta kod vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama, na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi na sredini sale, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu, osnovne skokove (allegro)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje skokova (allegro) u baletskoj sali	Skokovi (allegro): petit pas jeté en tournant na 1/2 okreta sa pomjeranjem u stranu i po dijagonali; Sissonne fermée u svim pravcima i pozama; sissonne ouverte u svim pravcima i pozama; grand pas assemble en tournant; grand sissonne renversé en dehors et en dedans; grand sissonne ouverte en tournant en dehors et en dedans sa pomjeranjem u svim pozama; rond de jambe en l'air saute na 90 stepeni en dehors et en dedans; pas jeté passé sa bacanjem noge u stranu i sa završetkom u poze croisée et effacée naprijed i croisée nazad; pas jeté entrelacé na effacée et croisée po pravoj liniji i po dijagonali pomoću coupé koraka, pas chassé; pas cabriole fermée u svim pravcima i pozama; saut de basque u stranu i po dijagonali pomoću: coupé koraka, pas chassé; tours sissonne tombe na effacée et croisée po dijagonali jedan za drugim
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih baletskih pokreta kod skokova (allegro)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim skokovima (allegrom), u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih skokova (allegro), u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Skokovi (allegro)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu osnovne vježbe na prstima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne baletske pokrete za izvođenje vježbi na prstima	Vježbe na prstima: pirouettes en dehors et en dedans iz IV i V pozicije; pirouettes en dehors iz V pozicije sa pomjeranjem naprijed po dijagonali; tours fouette; tours chaines
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi na prstima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama na prstima, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi na prstima, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na prstima	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Klasičan balet (SS) I koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II
- Moderna podrška I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.20. SAVREMENA IGRA IV**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	10		254	264	16

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje naprednih vježbi na podu, na sredini sale i kretanja u prostoru i improvizacije. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti, preciznosti i osvježavanje značaja svakog dijela tijela u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri napredne vježbe na podu
2. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri napredne vježbe na sredini sale
3. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa naprednim kombinacijama
4. Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri improvizacije (glas, zvuk i ritam)

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri napredne vježbe na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje naprednih vježbi na podu	Vježbe na podu: sliveni tok kretanja tijela sa naglim spuštanjem tijela u stranu i podizanjem sa kontrakcijom; duple kontrakcije; prelazi sa koljena na koljeno; izbacivanje bokova (hip thrust) u kombinaciji sa okretanjem torza, zamahom tijela i naglašenim spuštanjem na pod i dizanjem sa poda; kombinacije okreta na koljenima; varijacije na pod u raznim pravcima – horizontala, dijagonala, po krugu, cik-cak, roll sa dizanjem na jednu ruku- tijelo u skleku; rol sa dizanjem preko runda noge i zamahom ruke u sklek; rond po podu, zamah noge i veliki rond sa obje noge, prsima po podu, preko ramena, cijav krug sa makazicama sa spuštanjem na stomak; skok iz roll-a sa obje noge, sa rukama na podu a bokovima gore sa što većom zadržkom; klizanje po podu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju naprednih vježbi na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim vježbama na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih naprednih vježbi na podu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na podu	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri napredne vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje naprednih vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: plie varijacije sa sukcesivnim pružanjem torza, plie (demi i grand) u kombinaciji sa contract release i izdržavanjem na višoj tački i naglim spuštanjem u grand plie; podizanje na releve i naizmjenično lupanje petom po podu u kretanju tijela naprijed i nazad po III poziciji; battement tendu u kombinaciji sa grand plie i deep lunge, sa radom torza, sa passe, radom stopala i nagibima; zamah tijela (body swing) sa naglim isklizavanjem u II poziciju, promjenom pravca, spuštanjem na pod i kruženjem u krug sa osloncem na jednoj ruci; grand rond de jambe par terre sa contract release, collapse i spiralnim spuštanjem na pod; attitude balance, off balance sa spuštanjem na pod; saute sa padom i dizanjem na sve strane; veliki skokovi sa padanjem i sa dizanjem preko roll-a; upijači; plesni stoj sa prenosom na jednu ruku
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju naprednih vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatah naprednih vježbi na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri kretanje u prostoru sa naprednim kombinacijama	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše napredno kretanje u prostoru	Kretanje u prostoru: skokovi i okreti u koracima kroz proctor, promjena pravca tijela kroz veliki krug nogom u vazduhu, spiralni okreti i padovi; triplex u stranu sa spuštanjem na pod kroz grand jete, triplex sa okretom i spuštanjem na pod, okretanjem preko boka i naglim dizanjem; okreti off balance; promjena pravca tijela kroz veliki rond de jambe en l air sa nogom koja se podiže u attitude, nazad ili land u stranu; grand jete sa arch u kombinaciji sa trokorakom
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju naprednog kretanja u prostoru	
3. Ovlada tehničkim i stilskim naprednim kretanjem u prostoru	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih naprednih kretanja u prostoru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kretanje u prostoru	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u savremenoj igri improvizacije (glas, zvuk i ritam)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše vještine improvizacije (glas, zvuk i ritam)	Vještine improvizacije (glas, zvuk i ritam): upotreba glasa, zvuka i ritma; početak rada u grupi; rad sa istovremenim početkom radnje, sa ili bez zadate teme; kotrljanje po tijelu drugog igrača i zajednički kolutovi u prostor; improvizacija bez odvajanja tijela dva igrača
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju improvizacije (glas, zvuk i ritam)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vještinama improvizacije (glas, zvuk i ritam)	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih improvizacija (glas, zvuk i ritam)	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Improvizacije (glas, zvuk i ritam)	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremena igra IV koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema savremenoj igri i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na podu). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen kretanju u prostoru i improvizaciji. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko baletske igre
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Moderna podrška I i II
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/ zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višezjezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja

- sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.21. KLASIČNI BALET (SS) II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	8		124	132	8

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje vježbi pored štapa, na sredini sale, skokova i vježbi na prstima u klasičnom baletu, složenijeg nivoa zahtjevnosti. Razvijanje analitičnosti, tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe pored štapa
2. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na sredini sali
3. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu skokove (allegro)
4. Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na prstima

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe pored štapa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje kombinacija vježbi pored štapa	Vježbe pored štapa: grand battement jeté avec demi rond de jamb en dehors et en dedans; pirouettes en dehors et en dedans počinjući iz velikih poza; port de bras (sa radom korpusa) u pozama na 90°; flic-flac en tournant iz poze u pozu na 90°
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod vježbi pored štapa	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama pored štapa	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi pored štapa, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe pored štapa	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje kombinacija vježbi na sredini sale	Vježbe na sredini sale: tours en dehors et en dedans u velikim pozama po dva okreta jedan za drugim
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod vježbi na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na sredini sale, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na sredini sale	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu skokove (allegro)	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje skokova (allegro) u baletskoj sali	Skokovi (allegro): grand sissonne soubresaut; grand pas jeté reverensé en dehors et en dedans; pas jeté ballotté; grand pas de basque; grand pas cabriole naprijed i nazad u svim pozama pomoću coupé koraka, pas glissade, sissonne tombé; grand fouetté saute en effacée; grand pas jeté en tournant et croisée na croisée pomoću tombé koraka nazad; pas jeté par terre et pas jeté en l'air en tournant u pozu l arabesque po dijagonali i po krugu
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju baletskih pokreta kod skokova (allegro)	
3. Ovlada tehničkim i stilskim skokovima (allegrom)	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih skokova (allegro), u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Skokovi (allegro)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno u klasičnom baletu vježbe na prstima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše baletske pokrete za izvođenje vježbi na prstima	Vježbe na prstima: double rond de jamb en l'air en dehors et en dedans; grand fouette en face pomoću coupé koraka završavajući u pozi attitude effacée I i II arabesque; grand fouette en face naprijed i nazad; renversé en croisée en dehors; pirouettes en dehors sa nogom u položaju sur le cou-de-pied i u pozi attitude na 45° naprijed jedan za drugim; tours fouettés; tour en dedans u velikim pozama a la seconde, attitude, arabesque, tire-bouchon pomoću coupé koraka, pas tombe; tour chaîné; pas emboité en tournant sa pomjeranjem u stranu po dijagonali; pirouettes en dedans sa coupé korakom po krugu; temps leve sur le cou-de-pied naprijed i nazad, en face i u pozama croisée et effacée na 45° sa pomjeranjem
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju vježbi na prstima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim vježbama na prstima, u baletskoj sali	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih vježbi na prstima, u klasičnom baletu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe na prstima	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Klasičan balet (SS) II koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti kombinaciji vježbi pored štapa, na sredini sale, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i vježbama na prstima. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Obavezna je provjera znanja na kraju drugog klasifikacionog perioda (kolokvijum).
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV i (SS) I
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Igre XX vijeka
- Komplementarni klavir – Balet I i II
- Muzička literatura
- Duetna igra I i II
- Moderna podrška I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje

- tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
 - Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
 - Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.22. REPERTOAR SAVREMENE IGRE**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	4		62	66	4

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički i stilski pravilnim izvođenjem varijacija iz plesnih predstava Marthe Graham, Pine Bausch, Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a, Maurice Bejart, Wayne McGregor-a, Crystal Pite, Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a. Razvijanje tačnosti, odgovornosti i preciznosti u radu, kao i formiranje igrača klasičnog baleta sa razvijenom sposobnošću za saradnju i individualnim izrazom.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Marthe Graham i Pine Bausch
2. Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart
3. Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Wayne McGregor-a i Crystal Pite
4. Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Marthe Graham i Pine Bausch	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje varijacija	Varijacije: iz plesnih predstava koreografa Marthe Graham i Pine Bausch (koje učenik uz pomoć profesora bira po svojim predispozicijama, svom interesovanju i senzibilitetu)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija koreografa Marthe Graham i Pine Bausch	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijama koreografa Marthe Graham i Pine Bausch	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija koreografa Marthe Graham i Pine Bausch	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije iz plesnih predstava Marthe Graham i Pine Bausch	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje varijacija	Varijacije: iz plesnih predstava koreografa Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart (koje učenik uz pomoć profesora bira po svojim predispozicijama, svom interesovanju i senzibilitetu)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija koreografa Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijama koreografa Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija koreografa Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije plesnih predstava Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Wayne McGregor-a i Crystal Pite	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje varijacija koreografa Wayne McGregor-a i Crystal Pite	Varijacije: iz plesnih predstava koreografa Wayne McGregor-a i Crystal Pite (koje učenik uz pomoć profesora bira po svojim predispozicijama, svom interesovanju i senzibilitetu)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija koreografa Wayne McGregor-a i Crystal Pite	
3. Ovlada tehničkim i stilskim varijacijama koreografa Wayne McGregor-a i Crystal Pite	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija koreografa Wayne McGregor-a i Crystal Pite	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije iz plesnih predstava Wayne McGregor-a i Crystal Pite	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno i stilski varijacije iz plesnih predstava Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pokrete za izvođenje varijacija koreografa Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a	Varijacije: iz plesnih predstava koreografa Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a (koje učenik uz pomoć profesora bira po svojim predispozicijama, svom interesovanju i senzibilitetu)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju varijacija koreografa Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a	
3. Ovlada pravilnim tehničkim i stilskim varijacijama koreografa Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih varijacija koreografa Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Varijacije iz plesnih predstava Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Repertoar savremene igre omogućava učenicima sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, da upoznaje, razumije i analizira razne stilove varijacija poznatih svjetskih koreografa, primjenjuje stečena znanja i umijeće uz poštovanje koreografskih zahtjeva. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja učenik uz mentorstvo nastavnika bira varijacije po predispozicijama, interesovanju i senzibilitetu učenika, uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije pripreme varijacije, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti težim tehničkim zadacima u izvođenju varijacije, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen stilu izvođenja varijacije. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilano tehničko i stilsko izvođenje varijacija.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- 'Steps in the Street' from 'Chronicle' by Martha Graham - YouTube
- "Orphée et Eurydice" - Pina Bausch - YouTube
- jiri kyllian black and white modern dance ballet - YouTube
- Revelations - Alvin Ailey American Dance Theater - YouTube
- Maurice Ravel - Boléro (choreographed by Maurice Béjart) with Nicolas Le Riche - YouTube
- Kairos by Wayne McGregor - YouTube
- Flight Pattern – Crystal Pite (Kristen McNally, Marcelino Sambé; The Royal Ballet) - YouTube
- Ohad Naharin Deca Dance - YouTube
- Akram Khan Company | Father: Vision of the Floating World | The Performance - YouTube

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Klavir	1
5.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
6.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih varijacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorijsko balske igre
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja repertoara savremene igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višezječnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih varijacija iz repertoara savremene igre, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz repertoara savremene igre, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)

- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.3. IZBORNI MODULI

3.3.1. ISTORIJSKO BALSKE IGRE I

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	4		68	72	3

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Sticanje znanja o periodu od XVI do XIX vijeka, kao i upoznavanje sa igrama raznih epoha i stilova i njihovim specifičnostima. Ovladavanje tehnikom izvođenja različitih istorijsko balskih igara, podsticanje doživljaja i oživljavanje duha igre konkretnog vremena kroz muziku, karakter igre i osobenost kostima. Razvijanje ukusa umjetničkog izraza i elegancije pokreta i primjenu stečenih umijeća kroz aktuelni pozorišni repertoar.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XVI vijeka
2. Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XVII vijeka
3. Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XVIII vijeka
4. Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XIX vijeka

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XVI vijeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje plesova XVI vijeka	Plesovi XVI vijeka: Pokloni; Branl; Pavana; Kurant;, Farandola; Bure; Igra sa jastučićima iz baleta "Romeo i Julija", muzika Sergej Prokofjev i koreografija L. Lavrovski
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta kod plesova XVI vijeka	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje plesova XVI vijeka	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih plesova XVI vijeka	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Plesovi XVI vijeka	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XVII vijeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje plesova XVII vijeka	Plesovi XVII vijeka: Pokloni; Menuet; Alemanda; Romaneska (iz baleta "Rajmonda", muzika Aleksandar Glazunov) i Sarabanda
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta kod plesova XVII vijeka	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje plesova XVII vijeka	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih plesova XVII vijeka	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Plesovi XVII vijeka	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički i stilski pravilno plesove XVIII vijeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje plesova XVIII vijeka	Plesovi XVIII vijeka: Pokloni, Brzi menuet; Gavot; Žiga; Rigodon i Taliget
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta kod plesova XVIII vijeka	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje plesova XVIII vijeka	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih plesova XVIII vijeka	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Plesovi XVIII vijeka	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički i stilski pravilno plesove XIX vijeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje plesova XIX vijeka	Plesovi XIX vijeka: Pokloni; Francuski kadril; Polonez, Vals; Mazurka, Ekosez i Lanc
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta kod plesova XIX vijeka	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje plesova XIX vijeka	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih plesova XIX vijeka	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Plesovi XIX vijeka	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Istorijsko balske igre koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema istorijsko balskim plesovima i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti upoznavanju učenika sa epohom čije će plesove izučavati. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti izučavanju elemenata zadatog plesa, dok bi zaključni dio časa predstavljao demonstraciju naučenog materijala. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Igre XX vijek
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja istorijsko balskih igri; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih balskih igara, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi balske pokrete; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz istorijsko balskih igri, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)

- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.3.2. KOMPLEMENTARNI KLAVIR - BALET I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	6	12	54	72	3

Teorijska nastava, vježbe i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje učenika za savladavanje osnovnih tehnika sviranja na klaviru i izvođenje durskih i molskih skala, etida, baroknih kompozicija i djela slobodne forme jednostavne muzičke građe. Razvijanje koordinacije, analitičkog razmišljanja i kreativnosti.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Odsvira durske i molske skale jednostavnih interpretativnih zahtjeva
2. Odsvira etide jednostavnih interpretativnih zahtjeva
3. Odsvira jednostavne kompozicije iz perioda baroka
4. Odsvira djelo slobodne forme jednostavnih interpretativnih zahtjeva

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Odsvira durske i molske skale jednostavnijih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše elemente durskih i molskih skala	
2. Savlada durske i molske skale sa jednim i dva predznaka	Durske skale: C, G, D, F i B Molske skale: a, e, h, d b i g
3. Izvede durske i molske skale u sporom tempu uz primjenu pravilnog prstoreda, jasne pulsacije (ritmičko-metrijske organizacije) i artikulacije (legato)	
4. Izvede durske i molske skale uz primjenu pravilnog prstoreda, jasne pulsacije i artikulacije u bržem tempu sa pravilnim pokretima i koordinacijom između djelova sviračkog aparata	Djelovi sviračkog aparata: prst, šaka, zglobov, podlaktica, lakat, nadlaktica i rameni pojas
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijum 2 potrebna je ispravno urađena vježba. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Skala - Trozvuk	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Odsvira etide jednostavnih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam – etida	
2. Opiše različite vrste tehničkih zahtjeva u etidama	Vrste tehničkih zahtjeva: sitna tehnika (sviranje u poziciji, rotacioni pokreti, izvođenje pasaža, trilera, repeticija, arpeđa i smjena ruku), krupna tehnika (sviranje akorada, oktava i dvozvuka) i kombinacija različitih tehničkih zadataka
3. Savlada etidu sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda	
4. Savlada etidu sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem koristeći tehničke vježbe u cilju rješavanja tehničkih problema u sporijem tempu	Tehničke vježbe: primjena različitih artikulacija, vježbanje po pozicijama, ritmičke promjene, vježbe rotacije i dinamičko nijansiranje
5. Izvede etidu sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem sa dinamičkim nijansiranjem u bržem tempu	
6. Izvede etidu jednostavnih interpretativnih zahtjeva sa određenom tehničkom problematikom u zadatom tempu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene vježbe. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Etida - Tehničke vježbe	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Odsvira jednostavne kompozicije iz perioda baroka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše glavne karakteristike baroknog stila, kroz osnovne pojmove	Osnovni pojmovi: period epohe, polifonija, oblici baroknih kompozicija i kompozitori
2. Savlada kompoziciju izvodeći pojedinačno glasove i ruke sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem	
3. Savlada kompoziciju sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda poštujući principe baroknog stila	
4. Izvede kompoziciju poštujući principe baroknog stila sa dinamičkim nijansiranjem i primjenom adekvatnih ukrasa	Ukrasi: dugi predudar, kratki predudar, grupeto, mordent i triler
5. Izvede jednostavnu kompoziciju iz perioda baroka u cjelini u zadatom tempu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume 2 i 3 potrebne su ispravno urađene vježbe. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Barok - Polifonija	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Odsvira djelo slobodne forme jednostavnih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike muzičkog stila kojem pripada zadato djelo slobodne forme	Muzički stil: barok, klasicizam, romantizam, impresionizam, muzika XX vijeka i popularna muzika
2. Prepozna karakter i analizira formu i harmonsku strukturu zadatog djela slobodne forme	
3. Savlada djelo slobodne forme sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda i koristeći tehničke vježbe	Tehničke vježbe: primjena različitih artikulacija, vježbanje po pozicijama, ritmičke promjene, vježbe rotacije i dinamičko nijansiranje u cilju savladavanja tehničkih zahtjeva u zadatom djelu
4. Savlada djelo slobodne forme sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem i dinamičkim nijansiranjem u sporijem tempu	
5. Izvede izražajno fraziranje u skladu sa stilom kojem pripada zadato djelo slobodne forme	
6. Primijeni desni i lijevi pedal u skladu sa karakterom kompozicije i karakteristikama stila zadatog djela slobodne forme	
7. Izvede u cjelini djelo slobodne forme sa svim interpretativnim zahtjevima u odgovarajućem tempu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene vježbe. Za kriterijume od 5 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Muzički stilovi - Muzički oblici - Harmonski plan - Fraziranje - Pedalizacija	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Komplementarni klavir - Balet I planiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja i praktičnih vještina iz ove oblasti. Sviranje skala i trozvuka bazira se, kao kod većine pijanističkih škola, na osnovnim elementima, bez kombinacija suprotnog kretanja i dr. zbog sistematskog rada na tehnici i ovladavanjem tonaliteta. Na taj način može se ostvariti kvalitativan napredak u tehničko-tonskoj realizaciji, ujednačenosti, brzini, kroz različite načine izvođenja. Profesor mora da sagleda u potpunosti ličnost učenika sa kojim radi, njegove psihofizičke sposobnosti i da mu pomogne pri profesionalnom opredjeljenju i usmjeravanju. On planira individualni program za svakog učenika vodeći računa o postupnom i sistematičnom razvoju učenikovih pijanističkih i muzičkih sposobnosti.
- Prilikom realizacije vježbi i praktičnih vježbi, čas treba podijeliti u tri dijela: usviravanje sa skalama (do 7 minuta), rad na zadatim kompozicijama i završni dio gdje se objedinjuju postignuta znanja tokom časa. Kod učenika treba razvijati svijest o njegovom potencijalu. Treba mu prižiti priliku da predloži kompozicije koje bi želio da nauči, a nastavnik donosi odluku da li to djelo odgovara mogućnostima učenika. Obavezan je razgovor sa učenikom o kompozitorima i njihovim djelima, stilovima i dr. Učeniku treba razvijati kritičko i estetsko mišljenje kroz upoznavanje sa dobrim i lošim interpretacijama zadanog muzičkog djela.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Poseban dio u nastavi su pripreme učenika za interne, javne časove, koncerte i druge oblike javnih nastupa koji mogu biti veoma korisni podsticaj u radu.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

Skale :

- Durske (C, G, D, F, B) i molske (a, e, h, d, g) skale kroz dvije oktave paralelno sa trozvucima u malom razlaganju simultano i razloženo (kvintakord, sekstakord, kvartsekstakord) troglasno.

Za učenike koji nemaju ili imaju do 3 godine sviranja klavira:

Udžbenici za početnu školu:

- Jela Kršić: Klavirska čitanka I
- A. Nikolajev: Sviranje na klaviru
- F. Bajer: Škola za početnike
- B.Milić: Klavirska hrestomatija I, II
- I drugi udžbenici sličnog sadržaja

Etide:

- J.B.Divernoy op.176 (izbor lakših etida)
- C.Czerny op.599; op. 139,
- E. Gnesina- Male etide- prvi dio
- A.Goedicke op. 32,
- C. Gurlitt op. 68,
- A.Loeschhorn op. 192
- L. Schytte op. 108- 25 malih etida i op. 160- 25 lakih etida
- i etide slične težine

Polifone kompozicije:

- Notna knjižica za Annu Magdalenu Bach,
- Kompozicije autora iz 17 i 18.v. sličnog sadržaja

Kompozicije slobodnog oblika:

- D.Kabalevski op. 27
- S.Maykapar op.16; op. 28; op. 33,
- B.Bartok: Album za mlade,
- K.Sorokin- Dječiji kutak,
- A. Gračaninov op.99
- A.Rauli op. 36; op. 37 i druge kompozicije slične težine
 - Izbor kompozicija balkanskih kompozitora

Za učenike koji imaju najmanje 4 razreda ili više osnovne muzičke škole- instument klavir:

Etide:

- A.Goedicke op. 32,
- C. Gurlitt op.68,
- A.Loeschhorn op. 66; op. 192,
- L. Schytte op. 108; op. 160,
- F. Burgmuller op.100, op.109
- H. Lemoan: op.37
- i etide slične težine

Polifone kompozicije:

- J.S.Bach: Male kompozicije, Mali preludijumi
- Kompozicije autora iz 17 i 18.v. sličnog sadržaja

Kompozicije slobodnog oblika:

- D.Kabalevski op. 27
- S.Maykapar op.16; op. 28; op. 33,
- B.Bartok: Album za mlade,
- K.Sorokin- Dječiji kutak,
- A. Gračaninov op.99
- A.Rauli op. 36; op. 37,
- P. I. Čajkovski: Dječiji album op.39
- Izbor kompozicija balkanskih kompozitora i druge kompozicije sličnog sadržaja

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

Udžbenici:

- Miroslava- Lili Petrović: Školica za klavir (Nivo B i C)
- Jela Kršić: Klavirska čitanka I, II, III
- A.Nikolajev: Sviranje na klaviru
- B.Milić: Klavirska hrestomatija II
- I drugi udžbenici sličnog programskog sadržaja

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Klavir	1
2.	Klavirska stolica	2
3.	Notna literatura	po potrebi
4.	Metronom	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđen obavezan minimum kompozicija u toku školske godine: Najmanje 30 vježbi početne škole, 3 etide i jedna kompozicija iz perioda baroka i 2 kompozicije slobodne forme.
- Predviđene su provjere na kraju svakog polugodišta, godišnji ispit i najmanje jedan javni nastup u toku školske godine:
 - I polugodište: jedna skala i jedna etida
 - II polugodište: jedna skala i jedna kompozicija male forme
 - Godišnji ispit : etida, jedna kompozicija iz baroka, jedna kompozicija slobodne forme
 - Napomena: Na svim provjerama znanja i godišnjem ispitu, kao i javnim nastupima program se izvodi napamet.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pređen minimum gradiva
- Pozitivna ocjena na kraju svakog klasifikacionog perioda, provjeri znanja i godišnji ispit.
- Jedan javni nastup u toku školske godine (interni , javni čas ili koncert)

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasičan balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Komplementarni klavir II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja, pravilnog formulisanja pojmova i koncepata iz oblasti muzičkog izvođenja, sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim/digitalnim materijalima, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)

- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije koja se odnosi na oznake na italijanskom, njemačkom i engleskom jeziku u muzičkom tekstu, korišćenjem tehničke i stručne dokumentacije i uputstava proizvođača muzičkih instrumenata i opreme, upotreba stranog jezika u obradi zadatih kompozicija, kao i korišćenja strane literature i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe literature iz oblasti muzičkog izvođenja, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju i vježbanju prilikom izvođenja zadatih kompozicija; sposobnost promišljanja o sebi, efikasno upravljanje vremenom i informacijama; održavanje fizičkog i mentalnog zdravlja, sposobnost empatije, saradnje s drugima na konstruktivan način; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju, razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih, razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i pozitivnog stava prema cjeloživotnom učenju)
- Građanska kompetencija (sposobnost izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova, razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta u skladu sa etikom; sposobnost pristupa tradicionalnim i novim oblicima medija, kritičko razumijevanje tih medija i interakcije s njima, razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu prilikom ovladavanja vještinama muzičkog izvođenja i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu prilikom izvođenja muzičkih kompozicija; podsticanje inicijativnosti, proaktivnosti, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema, kao i prihvatanje odgovornosti uz primjenu etičkih pristupa)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na sudjelovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.3. IGRE XX VIJEKA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	4		68	72	3

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Sticanje znanja o periodu i igrama XX vijeka, njihovim specifičnostima i tehnikama. Ovladavanje tehnikama izvođenja Latinoameričkih, Standardnih, Karipskih plesova i Igara modernog doba, kao i podsticanja doživljaja i oživljavanja duha igre kroz konkretno vrijeme, muziku, karakter igre i osobenost kostima. Razvijanje ukusa umjetničkog izraza i elegancije pokreta.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički i stilski pravilno Latinoameričke plesove
2. Izvede tehnički i stilski pravilno Standardne plesove
3. Izvede tehnički i stilski pravilno Karipske plesove
4. Izvede tehnički i stilski pravilno Igre modernog doba

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički i stilski pravilno Latinoameričke plesove	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje Latinoameričkih plesova	Latinoamerički plesovi: Ča-ča-ča; Samba, Rumba, Paso doble i Džaiiv;
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta kod latinoameričkih plesova	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje latinoameričkih plesova	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih latinoameričkih plesova	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Latinoamerički plesovi	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički i stilski pravilno Standardne plesove	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje standardnih plesova	Standardni plesovi: Engleski valcer; Bečki valcer; Quick step; Slow fox i Tango;
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta standardnih plesova	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje standardnih plesova	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih standardnih plesova	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Standardni plesovi	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički i stilski pravilno Karipske plesove	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje karipskih plesova	Karipski plesovi: Salsa, Kizomba, Merenge i Bachata
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta karipskih plesova	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje karipskih plesova	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih karipskih plesova	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Karipski plesovi	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički i stilski pravilno Igre modernog doba	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne pokrete za izvođenje igara modernog doba	Igre modernog doba: Rock and roll, Twist, Čarlston i Jazz;
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih pokreta igara modernog doba	
3. Ovlada tehničkim i stilskim pokretima za izvođenje igara modernog doba	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih igara modernog doba	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Igre modernog doba	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Igre XX vijeka koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema historijsko baletskim plesovima i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti upoznavanju učenika sa epohom čije će plesove izučavati. Drugi dio časa valjalo bi posvetiti izučavanju elemenata zadatog plesa, dok bi zaključni dio časa predstavljao demonstraciju naučenog materijala. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- A. Vaganova: "Osnovi klasičnog baleta",
- N.P. Bazarova : "Klasičan balet"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Istorija igre I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Istorijsko balske igre
- Muzička literatura

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja igara XX vijeka; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih balskih igara, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi igre XX vijeka; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz istorijsko balskih igri, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)

- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.3.4. KOMPLEMENTARNI KLAVIR - BALET II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	6	12	54	72	3

Teorijska nastava, vježbe i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje učenika za savladavanje osnovnih tehnika sviranja na klaviru i izvođenje durskih i molskih skala, etida, baroknih kompozicija, cikličnog djela i djela slobodne forme složenije muzičke građe. Razvijanje koordinacije, analitičkog razmišljanja i kreativnosti.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Odsvira durske i molske skale složenijih interpretativnih zahtjeva
2. Odsvira etide složenijih interpretativnih zahtjeva
3. Odsvira ciklično djelo jednostavnih interpretativnih zahtjeva
4. Odsvira složenije kompozicije iz perioda baroka
5. Odsvira djelo slobodne forme složenijih interpretativnih zahtjeva

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Odsvira durske i molske skale složenijih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše elemente durskih i molskih skala	
2. Savlada durske i molske skale i trozvuke sa tri i četiri predznaka	Durske skale: A, E, Es i As Molske skale: fis, cis, c i f Trozvuk: durski i molski kvintakord, sekstakord i kvartsektakord
3. Izvede durske i molske skale i trozvuke u sporom tempu uz primjenu pravilnog prstoreda, jasne pulsacije (ritmičko-metrijske organizacije) i artikulacije (legato)	Durske i molske skale: kroz dvije oktave paralelno i suprotno Durski i molski trozvuci: malo razlaganje, troglasno, razloženo i simultano kroz dvije oktave
4. Izvede durske i molske skale i trozvuke uz primjenu pravilnog prstoreda, jasne pulsacije i artikulacije u bržem tempu sa pravilnim pokretima i koordinacijom između djelova sviračkog aparata	Djelovi sviračkog aparata: prst, šaka, zglobov, podlaktica, lakat, nadlaktica i rameni pojas
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijum 2 potrebna je ispravno urađena vježba. Za kriterijume od 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Skala - Trozvuk	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Odsvira etide složenijih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pojam – etida	
2. Opiše različite vrste tehničkih zahtjeva u etidama	Vrste tehničkih zahtjeva: sitna tehnika (sviranje u poziciji, rotacioni pokreti, izvođenje pasaža, trilera, repeticija, arpeđa, smjena ruku), krupna tehnika (sviranje akorada, oktava i dvozvuka) i kombinacija različitih tehničkih zadataka
3. Savlada etidu sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda	
4. Savlada etidu sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem koristeći tehničke vježbe u cilju rješavanja tehničkih problema u sporijem tempu	Tehničke vježbe: primjena različitih artikulacija, vježbanje po pozicijama, ritmičke promjene, vježbe rotacije i dinamičko nijansiranje
5. Izvede etidu sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda i dinačkog nijansiranja u brzem tempu	
6. Izvede etidu složenijih interpretativnih zahtjeva sa određenom tehničkom problematikom u zadatom tempu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 4 potrebne su ispravno urađene vježbe. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Etida - Tehničke vježbe	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Odsvira ciklično djelo jednostavnih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Razlikuje kompozicije koje imaju cikličnu formu	Ciklična forma: sonatina, sonata, varijacija i fantazija
2. Odredi karakter tema zadate kompozicije, navodeći sredstva muzičkog izraza	Karakter tema: odlučan, heroičan, nježan, lirski i graciozni Sredstva muzičkog izraza: ritam, melodija, harmonija, tempo, dinamika, agogika i artikulacija
3. Savlada ciklično djelo sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda	
4. Savlada ciklično djelo primjenjujući tehničke vježbe u cilju savladavanja složenih elemenata klavirske fakture	Tehničke vježbe: primjena različitih artikulacija, vježbanje po pozicijama, ritmičke promjene, vježbe rotacije i dinamičko nijansiranje
5. Izvede ciklično djelo sa dinamičkim nijansiranjem i izražajnim fraziranjem	
6. Izvede ciklično djelo sa svim karakteristikama muzičkog stila koristeći lijevi i desni pedal	
7. Interpretira ciklično djelo jednostavnih interpretativnih zahtjeva u cjelini u zadatom tempu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene vježbe. Za kriterijume od 5 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Ciklična forma - Karakter tema - Interpretacija	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Odsvira složenije kompozicije iz perioda baroka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše glavne karakteristike baroknog stila, kroz osnovne pojmove	Osnovni pojmovi: period epohe, polifonija, oblici baroknih kompozicija i kompozitori
2. Savlada kompoziciju izvodeći pojedinačno glasove i ruke sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem	
3. Izvede kompoziciju sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda poštujući principe baroknog stila	
4. Izvede kompoziciju poštujući principe baroknog stila sa dinamičkim nijansiranjem i primjenom adekvatnih ukrasa	Ukrasi: dugi predudar, kratki predudar, grupeto, mordent i triler
5. Izvede složeniju kompoziciju iz perioda baroka u cjelini	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijum 2 potrebna je ispravno urađena vježba. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Barok - Polifonija	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Odskira djelo slobodne forme složenijih interpretativnih zahtjeva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike muzičkog stila kojem pripada zadato djelo slobodne forme	Muzički stil: barok, klasicizam, romantizam, impresionizam, muzika XX vijeka i popularna muzika
2. Prepozna karakter i analizira formu i harmonsku strukturu zadatog djela slobodne forme	
3. Savlada djelo slobodne forme sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem uz primjenu pravilnog prstoreda i koristeći tehničke vježbe	Tehničke vježbe: primjena različitih artikulacija, vježbanje po pozicijama, ritmičke promjene, vježbe rotacije i dinamičko nijansiranje u cilju savladavanja tehničkih zahtjeva u zadatom djelu
4. Savlada djelo slobodne forme sa pravilnim ritmičko-melodijskim sadržajem i dinamičkim nijansiranjem u sporijem tempu	
5. Izvede izražajno fraziranje u skladu sa stilom kojem pripada zadato djelo slobodne forme	
6. Primijeni desni i lijevi pedal u skladu sa karakterom kompozicije i i karakteristikama stila zadatog djela slobodne forme	
7. Izvede u cjelini djelo slobodne forme sa svim interpretativnim zahtjevima u odgovarajućem tempu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene vježbe. Za kriterijume od 5 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe.	
Predložene teme	
- Muzički stilovi - Muzički oblici - Harmonski plan - Fraziranje - Pedalizacija	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Komplementarni klavir - Balet II planiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja i praktičnih vještina iz ove oblasti. Sviranje skala i trozvuka bazira se, kao kod većine pijanističkih škola, na osnovnim elementima, bez kombinacija suprotnog kretanja i dr. zbog sistematskog rada na tehnici i ovladavanjem tonaliteta. Na taj način može se ostvariti kvalitativan napredak u tehničko-tonskoj realizaciji, ujednačenosti, brzini, kroz različite načine izvođenja. Profesor mora da sagleda u potpunosti ličnost učenika sa kojim radi, njegove psihofizičke sposobnosti i da mu pomogne pri profesionalnom opredjeljenju i usmjeravanju. On planira individualni program za svakog učenika vodeći računa o postupnom i sistematičnom razvoju učenikovih pijanističkih i muzičkih sposobnosti.
- Prilikom realizacije vježbi i praktičnih vježbi, čas treba podijeliti u tri dijela: usviravanje sa skalama (do 7 minuta), rad na zadatim kompozicijama i završni dio gdje se objedinjuju postignuta znanja tokom časa. Kod učenika treba razvijati svijest o njegovom potencijalu. Treba mu prižiti priliku da predloži kompozicije koje bi želio da nauči, a nastavnik donosi odluku da li to djelo odgovara mogućnostima učenika. Obavezan je razgovor sa učenikom o kompozitorima i njihovim djelima, stilovima i dr. Učeniku treba razvijati kritičko i estetsko mišljenje kroz upoznavanje sa dobrim i lošim interpretacijama zadatog muzičkog djela.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Poseban dio u nastavi su pripreme učenika za interne, javne časove, koncerte i druge oblike javnih nastupa koji mogu biti veoma korisni podsticaj u radu.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

Skale :

- Durske (A, E, Es, As) i molske (fis, cis, c, f) skale kroz dvije oktave paralelno i suprotno sa trozvucima u malom razlaganju simultano i razloženo (kvintakord, sekstakord, kvartsektakord) troglasno kroz dvije oktave paralelno.

Za učenike koji nemaju ili imaju do 3 godine sviranja klavira:

Etide:

- J.B.Divernoy op.176
- C.Czerny op.599; op. 139,
- E. Gnesina- Male etide
- A.Goedicke op. 32,
- C. Gurlitt op. 68,
- A.Loeschhorn op. 66; op. 192,
- L. Schytte op. 108; op. 160,
- F. Burgmuller op.100
- H. Lemoan: op.37 (lakše etide)
- i etide slične težine

Ciklične kompozicije :

(Sonatine i Varijacije)

- J.B. Wanhal; T.Haslinger; P. Horr; J. Schmitt; J. A. Andre; L. van Beethoven; C. Reinecke; E.Gnesina; V. Stoyanov; I. Berković i kompozicije drugih autora slične sadržine

Polifone kompozicije:

- J.S.Bach: Male kompozicije,
- Kompozicije autora iz 17 i 18.v. sličnog sadržaja

Kompozicije slobodnog oblika:

- D.Kabalevski op. 27
- S.Maykapar op.16; op. 28; op. 33,
- B.Bartok: Album za mlade,
- K.Sorokin- Dječiji kutak,
- A. Gračaninov op.99
- A.Rauli op. 36; op. 37
- P. I. Tchaikovsky: Dječiji album op.39,
- Izbor kompozicija balkanskih kompozitora i druge kompozicije slične sadržine

Za učenike koji imaju najmanje 4 razreda ili više osnovne muzičke škole-instrument klavir:

Etide:

- A.Goedicke op. 32,
- C. Gurlitt op. 68,
- A.Loeschhorn op. 66; op. 192,
- L. Schytte op. 108; op. 160,
- F. Burgmuller op.100, op.109
- H. Lemoan: op.37 (teže etide)
- H.Bertini: op.29
- C.Czerny: op.849
- i druge etide slične težine

Polifone kompozicije:

- J.S.Bach: Male kompozicije,
- J.S.Bach: 12 i 6 Malih preludijuma
- Kompozicije drugih baroknih autora slične sadržine

Ciklične kompozicije:

(Sonatine, Varijacije, Fantazija)

- J.B. Wanhal; T.Haslinger; P. Horr; J. Schmitt; J. A. Andre; L. van Beethoven; C. Reinecke; E.Gnesina; V. Stoyanov; I. Berković; W.A.Mozart, M.Clementi i kompozicije drugih autora slične sadržine

Kompozicije slobodnog oblika:

- W.A. Mozart: 14 dječijih kompozicija
- A. Rauli op. 36, op. 37.
- P.I. Tchaikovsky: Dječiji album op. 39,
- R. Schumann: Album za mlade op.68,
- D.Kabalevski op. 27, op. 30,
- S. Prokofjev op.65,
- S.Maykapar op. 33,
- B.Bartok: Album za mlade
- W. Gillok: Klavirski komadi za djecu,
- Izbor kompozicija balkanskih kompozitora i druge kompozicije slične sadržine

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

Udžbenici:

- Miroslava- Lili Petrović: Školica za klavir (Nivo C)
- Jela Kršić: Klavirska čitanka II,III, IV
- A.Nikolajev: Sviranje na klaviru
- B.Milić: Klavirska hrestomatija III, IV
- i drugi udžbenici sličnog programskog sadržaja

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Klavir	1
2.	Klavirska stolica	2
3.	Notna literatura	po potrebi
4.	Metronom	1
5.	Audio i video uređaj	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđen obavezan minimum kompozicija u toku školske godine: 4 etide različitih tehničkih zahtjeva, 2 polifone kompozicije, 1 kompozicija ciklične forme i 3 kompozicije različite po karakteru i stilu.
- Predviđene su provjere na kraju svakog polugodišta, godišnji ispit i najmanje dva javna nastupa u toku školske godine:
 - I polugodište: jedna skala i jedna etida
 - II polugodište: jedna skala i jedna kompozicija male forme
 - Godišnji ispit : etida, jedna kompozicija iz baroka; ciklična kompozicija (prvi stav sonatine, varijacije, fantazija), jedna kompozicija slobodne forme
 - Napomena: Na svim provjerama znanja i godišnjem ispitu, kao i javnim nastupima program se izvodi napamet.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pređen minimum gradiva:
- Pozitivna ocjena na kraju svakog klasifikacionog perioda, provjeri znanja i godišnji ispit.
- Dva javna nastupa u toku školske godine (interni , javni čas ili koncert)

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasičan balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II

- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Komplementarni klavir – Balet I

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja, pravilnog formulisanja pojmova i koncepata iz oblasti muzičkog izvođenja, sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim/digitalnim materijalima, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije koja se odnosi na oznake na italijanskom, njemačkom i engleskom jeziku u muzičkom tekstu, korišćenjem tehničke i stručne dokumentacije i uputstava proizvođača muzičkih instrumenata i opreme, upotreba stranog jezika u obradi zadatih kompozicija, kao i korišćenja strane literature i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe literature iz oblasti muzičkog izvođenja, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju i vježbanju prilikom izvođenja zadatih kompozicija; sposobnost promišljanja o sebi, efikasno upravljanje vremenom i informacijama; održavanje fizičkog i mentalnog zdravlja, sposobnost empatije, saradnje s drugima na konstruktivan način; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju, razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih, razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i pozitivnog stava prema cjeloživotnom učenju)
- Građanska kompetencija (sposobnost izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova, razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta u skladu sa etikom; sposobnost pristupa tradicionalnim i novim oblicima medija, kritičko razumijevanje tih medija i interakcije s njima, razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu prilikom ovladavanja vještinama muzičkog izvođenja i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu prilikom izvođenja muzičkih kompozicija; podsticanje inicijativnosti, proaktivnosti, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema, kao i prihvatanje odgovornosti uz primjenu etičkih pristupa)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na sudjelovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.3.5. SAVREMENO ODRASTANJE**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	54	18		72	3

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje mladih za razumijevanje procesa odrastanja, kao izazova savremenog društva koje nudi različite faktore u formiranju identiteta. Razvijanje kritičkog odnosa prema sadržajima potrošačke-popularne kulture, rizičnim oblicima ponašanja mladih, kao i afirmativnog stava prema identifikaciji sa pozitivnim vrijednostima subkulture mladih i zdravim stilovima života.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Identifikuje izazove procesa odrastanja i adolescencije
2. Uoči značaj porodice kao faktora socijalizacije
3. Prepozna ulogu i sadržaj subkulture mladih
4. Uoči uticaj masovnih medija na mlade, kao konzumente
5. Identifikuje uticaj potrošačke-popularne kulture na oblikovanje stila života
6. Uoči značaj primjene zdravih životnih stilova
7. Prepozna rizično ponašanje mladih i mehanizme prevencije

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje izazove procesa odrastanja i adolescencije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i karakteristike razvojnih faza adolescencije	
2. Opiše društvene faktore koji utiču na razvoj ličnosti	Faktori: porodica, škola, vršnjaci, kultura, društvo i dr.
3. Objasni uticaj porodičnog i društvenog konteksta na formiranje identiteta	
4. Objasni oblike socijalne izolacije u adolescenciji	
5. Opiše razvojne probleme u procesu odrastanja	
6. Objasni idealističke vrijednosti i ciljeve karakteristične za period adolescencije	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6.	
Predložene teme	
- Adolescencija	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Uoči značaj porodice kao faktora socijalizacije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede značaj primarne socijalizacije za pojedinca i društvo	
2. Opiše ulogu i najvažnije pravce promjena savremene porodice	
3. Objasni rodnu podjelu uloga unutar porodice i refleksiju na rodnu diskriminaciju	
4. Prezentuje konflikt posla i porodice kao problema modernog društva, na zadatom primjeru	
5. Navede društvene mehanizme zaštite porodice	
6. Prezentuje različite aspekte u procesu prelaska iz roditeljske porodice u sopstvenu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3 i 5. Za kriterijume 4 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Primarna socijalizacija - Značaj porodice u razvoju mladih	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Prepozna ulogu i sadržaj subkulture mladih	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede značenje pojma subkultura mladih	
2. Objasni ulogu subkulture mladih u rješavanju protivrječnosti dominantne i roditeljske kulture	
3. Objasni različite oblike subkulture i kontrakulture mladih	Oblici subkulture i kontrakulture mladih: navijačke grupe, pankeri, rave pokreti, mirovni, ekološki, veganski i skvoterski pokreti
4. Prezentuje uticaj subkulturnih grupa na razvoj zdravih životnih stilova, na zadatom primjeru	
5. Prezentuje igru kao slobodnu djelatnost duha i tijela mladih, na zadatom primjeru	
6. Objasni sociološko određenje i karakteristike kulture takmičenja	
7. Objasni karakteristike i značaj sporta kao socijalne i kulturne kategorije	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3, 6 i 7. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Subkultura mladih - Igra kao društveni fenomen	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Uoči uticaj masovnih medija na mlade, kao konzumente	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni vaspitnu uloga medija	
2. Procijeni kvalitet medijskog sadržaja kome su mladi izloženi, na zadatom primjeru	
3. Objasni principe učenja i zabave, kao načina za postizanje društvene promjene	
4. Objasni gejming kulturu i njen uticaj na mlade	
5. Objasni povezanost medijskih sadržaja i životnog stila mladih	
6. Istraži uticaj medija na oblikovanje sadržaja vlastite subkulture, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 3, 4 i 5. Za kriterijume 2 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vaspitna uloga medija - Zloupotreba djece u medijima - Gejming kultura	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje uticaj potrošačke-popularne kulture na oblikovanje stila života	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značenje pojmova potrošačka kultura i potrošačko društvo	
2. Navede osnovne karakteristike potrošačke kulture	
3. Navede primjere masovne kulture	
4. Objasni uticaj masovne kulture na oblikovanje stila života	
5. Objasni uticaj masovne kulture na formiranje potrošačkih navika	
6. Predloži načine za primjenu društveno-odgovorne potrošnje, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijum 6 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Potrošačka-popularna kultura	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Uoči značaj primjene zdravih životnih stilova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam zdravog životnog stila	
2. Objasni uticaj društvenih faktora na razvoj zdravih stilova života	
3. Objasni koncept zdrave ishrane	
4. Objasni značaj fizičke aktivnosti sa individualnog i socijalnog aspekta	
5. Objasni značaj razvoja životnih vještina	
6. Opiše značaj edukacije za zdravo ponašanje, stavove i navike	Navike: lična higijena, pravilna ishrana, higijena odjeće i obuće i dr.
7. Istraži posljedice negativnih životnih navika, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijum 7 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Zdravi životni stilovi	

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da Prepozna rizično ponašanje mladih i mehanizme prevencije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni uzroke maloljetničke delikvencije	
2. Navede karakteristike rizičnih društvenih grupa	
3. Obrazloži devijantnosti u sportu	Devijantnosti: politizacija, komercijalizacija, doping, nasilje, medijska eksploatacija i dr.
4. Objasni moguće posljedice zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i alkohola	Psihoaktivne supstance: psihodelične droge, opijati, kanabis, cigarete i dr.
5. Objasni moguće uzroke i posljedice rizičnih oblika seksualnog ponašanja	Oblici seksualnog ponašanja: prerano stupanje u polne odnose, neupotreba zaštitnih sredstava, prostitucija i dr.
6. Obrazloži moguće uzroke i posljedice različitih oblika nasilja	Oblici nasilja: nasilje nad odraslima (roditeljima, nastavnicima ili drugim osobama), vršnjačko nasilje, nasilje nad marginalizovanim grupama i dr.
7. Obrazloži karakteristike i negativnosti hazardnih igara i igara zanosu	Negativnosti: koristoljublje, lažiranje, pasivnost, rizik, negacija rada, pretvaranje igre u profesiju, irealnost, nesvesnost i dr.
8. Objasni ostale oblike rizičnog ponašanja	Oblici rizičnog ponašanja: nezainteresovanost za školu, neosmišljene životne aktivnosti, sklonost ka rizičnoj vožnji motornih vozila, dugotrajni noćni izlasci, trajno ili dugotrajno napuštanje škole i dr.
9. Istraži društvene kanale za sprečavanje i prevenciju rizičnog ponašanja, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 8. Za kriterijum 9 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Oblici rizičnog ponašanja - Mehanizmi za prevenciju i sprečavanje društveno-rizičnog ponašanja	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Savremeno odrastanje je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje znanja iz ove oblasti kroz teorijsku nastavu i vježbe. Teorijski dio nastave i vježbe treba izvoditi sa cijelim odjeljenjem, uz primjenu aktivnih oblika nastave - interaktivnih predavanja, rada u parovima i malim grupama, samostalnog rada i istraživanja učenika na času.
- Prilikom realizacije vježbi, u zavisnosti od tipa situacije i zadataka, može se organizovati demonstracija/ simulacija u radu sa učenicima. Nakon urađenih vježbi, učenici treba da prezentuju svoje rezultate, uz obrazloženje vlastitog stava i da o istom diskutuju sa drugim učenicima i nastavnikom.
- Preporučuje se ostvarivanje saradnje sa NVO sektorom i poslodavcima. Prilikom realizacije sadržaja mogu se koristiti filmovi, stripovi, propagandni materijali kojim se promovišu zdravi životni stilovi i dr. Potrebno je podsticati učenike na primjenu stečenih znanja. U nastavnom procesu mogu se koristiti i društvene mreže kao što je www.edmundo.com ili druge za koje nastavnik procijeni da su prilagođene učenicima.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstiče učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Laušević D.; Mugoša B.; Žižić Lj.; Ljaljević A.; Vujošević N.; Vratnica Z., Zdravstvene poruke, Zavod za zdravstvenu zaštitu i UNICEF, Podgorica, 2000.
- Krkeljić Lj.; Slobig J.; Dibe F., Srednjoškolci, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- Kreativno rješavanje konflikta u učionici, UNICEF i Ministarstvo prosvjete i nauke Crne Gore, Podgorica, 2001.
- Vukićević S., Ideal i stvarnost eko menadžmenta, Služba zaštite životne sredine Opštine Nikšić, 1956.
- Zečević S.; Krivokapić, N., (priredio) Rod, identitet i kultura, Institut za sociologiju, Filozofski fakultet, Nikšić.
- Rot.N., Osnovi socijalne psihologije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1989.
- Ilić M., Sociologija kulture, Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd 2010.
- Đorđević D., Sociologija forever, Niš, 1996.
- Kajoja R., Igre i ljudi, Nolit, Beograd, 1965.
- Skempler G., Sport i društvo-istorija, mocikultura, CLIO, Beograd, 2007.
- Vuletic V., Sociologija, Klet, Beograd, 2014.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Istorija igre I i II
- Socijalne mreže i globalizacija
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti savremenog odrastanja, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Kompetencija višejezičnosti (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti savremenog odrastanja prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize problema savremenog odrastanja i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti savremenog odrastanja, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije vježbi i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje kulturnih kapaciteta prepoznavanjem uticaja sociokulturnih činilaca i razvijanje kros – kulturnih vještina, upoznavanjem subkulture i kontrakulture i dr.)

3.3.6. MUZIČKA LITERATURA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	58	14		72	3

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim muzičko-stilskim oblastima iz istorije muzike i kompozicijama svjetske muzičke literature, kao i nastankom, razvojem i karakteristikama muzičke literature za balet. Razvijanje vještine analitičnosti, motivacije, marljivosti, preciznosti, kreativnosti, prezentovanja i razumijevanje uzajamnih odnosa umjetnosti, muzike i baleta.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Prepozna karakteristike osnovnih muzičko-stilskih razdoblja iz istorije muzike i kompozicije svjetske muzičke literature u kojima se koriste baletske numere
2. Ukaže na karakteristike razvoja muzičke literature za balet u 19. vijeku sa poznavanjem odabranih primjera
3. Prepozna karakteristike muzičke literature za balet u 20. vijeku sa poznavanjem odabranih primjera
4. Ukaže na karakteristike razvoja muzičke literature za balet na južnoslovenskim prostorima sa poznavanjem odabranih primjera

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Prepozna karakteristike osnovnih muzičko-stilskih razdoblja iz istorije muzike i kompozicije svjetske muzičke literature u kojima se koriste baletske numere	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovna muzičko-stilska razdoblja iz istorije muzike i njihove karakteristike	Muzičko-stilska razdoblja: praistorija, antika, srednji vijek, renesansa, barok, klasicizam i romantizam i XX vijek
2. Razlikuje muzičke oblike instrumentalne i vokalno-instrumentalne muzike i njihove osnovne karakteristike	Muzički oblici instrumentalne muzike: simfonija, simfonijska poema, orkestarska svita, koncert i dr. Muzički oblici vokalno-instrumentalne muzike: opera, opereta i dr.
3. Objasni razvoj simfonijskog orkestra i njegovu podjelu prema instrumentima od kojih je sastavljen	
4. Obrazloži koreografisane numere u instrumentalnim kompozicijama	Instrumentalne kompozicije: B.Smetana – „Češke igre“, A.Dvoržak – „Slovenske igre“, E.H.Grig – „Per Gint“, K.Debisi – „Preludij za popodne jednog fauna“, „Bergamska svita“, M.Ravel – „Bolero“, „La valse“, B.Bartok – „Rumunske igre“ i dr.
5. Obrazloži najznačajnije baletske numere u operama	Opere: R.Vagner – „Tanhojzer“, Đ.Verdi – „Travijata“ i „Aida“, A.Borodin – „Polovecke igre“ iz opere „Knez igor“, B.Smetana – „Prodana nevjesta“, R.Štraus – „Ples sedam velova“ iz opere „Saloma“ i dr.
6. Prezentuje najznačajnije instrumentalne kompozicije i opere u kojima se koriste baletske numere, slušajući zadate primjere iz muzičke literature	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijum 6 potrebna je i ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Muzičko-stilska razdoblja u istoriji muzike - Muzički oblici instrumentalne i vokalno-instrumentalne muzike - Baletske numere u orkestarskoj muzici i operama - Muzička literatura	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Ukaže na karakteristike muzičke literature za balet u 19. vijeku sa poznavanjem odabranih primjera	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše balete Herman Lovenskjolda i Adolfa Adama	Baleti: H.Lovenskjold – „Silfida“ i A.Adam – „Žizela“
2. Opiše balete Ludviga Minkusa i Lea Deliba	Baleti: L.Minkus – „Don Kihot“, L.Delib – „Silivija“ i „Kopelija“
3. Obrazloži balet „Plavobradi“, Žaka Ofenbaha	
4. Uporedi balete L.Deliba i Ž.Ofenbaha, slušajući zadate primjere iz muzičke literature	
5. Obrazloži balete predstavnika ruske nacionalne škole	Baleti: A.Glazunov - „Rajmonda“ i N.R.Korsakov – „Šeherezada“
6. Opiše balete Petra Iljiča Čajkovskog	Baleti: „Labudovo jezero“, „Uspavana ljepotica“ i „Krcko Oraščić“
7. Uporedi balete predstavnika ruske nacionalne škole i P. I. Čajkovskog, slušajući zadate primjere iz muzičke literature	
8. Prezentuje zaključke o najznačajnijim baletima u 19. vijeku, uz zadate primjere iz muzičke literature	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3, 5 i 6. Za kriterijume 4, 7 i 8 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Baleti H.Lovenskjolda, A.Adama, L.Minkusa, L.Deliba i Ž.Ofenbaha - Baleti predstavnika ruske nacionalne škole - Baleti P.I.Čajkovskog - Muzička literatura	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Prepozna karakteristike muzičke literature za balet u 20. vijeku sa poznavanjem odabranih primjera	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše balete Kloda Debisija i Morisa Ravela	Baleti: K.Debisi - „Popodne jednog fauna“ i M. Ravel - „Dafne i Kloi“
2. Obrazloži balete Igora Stravinskog	Baleti: „Priča o vojniku“, „Žar-ptica“, „Petruška“ i „Pulčinel“
3. Obrazloži balete Sergeja Prokofjeva	Baleti: „Bludni sin“, „Romeo i Julija“ i „Pepeljuga“
4. Uporedi balete I. Stravinskog i S. Prokofjva, slušajući primjere iz literature	
5. Opiše balet „Trorogi šešir“, Manuela de Falje	
6. Obrazloži balet „Til Ojlenšpigel“, Riharda Štrausa	
7. Opiše balete Bele Bartoka	Baleti: „Čudesni mandarin“ i „Drveni princ“
8. Opiše balet „Spartak“, Arama Hačaturijana	
9. Prezentuje zaključke o najznačajnijim baletima u 20 vijeku, uz zadate primjere iz muzičke literature	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3, 5, 6, 7 i 8. Za kriterijume 4 i 9 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Baleti K.Debisija i M.Ravela - Baleti I.Stravinskog i S.Prokofjeva - Baleti M. de Falje i R.Štrausa - Baleti B.Bartoka i A.Hačaturijana - Muzička literatura	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Ukaže na karakteristike razvoja muzičke literature za balet na južnoslovenskim prostorima sa poznavanjem odabranih primjera	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše balet „Licitarsko srce“, Krešimira Baranovića	
2. Opiše balet „Đavo na selu“, Frana Lotke	
3. Obrazloži balet „Ohridska legenda“, Stevana Hristića	
4. Opiše balet „Žetva“, Borisa Papandopula	
5. Obrazloži balete Zorana Erića	Baleti: „Banović Strahinja“ i „Jelisaveta“
6. Prezentuje zaključke o najznačajnijim baletima na južnoslovenskim prostorima, uz zadate primjere iz muzičke literature	
7. Uporedi najznačajnije balete na južnoslovenskim prostorima, slušajući zadate primjere iz muzičke literature	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijume 6 i 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Baleti K.Baranovića i Frana Lotke - Baleti S.Hristića i B.Papandopula - Baleti Zorana Erića - Muzička literatura	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Muzička literatura je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja i vještina iz ove oblasti. U cilju dostizanja predviđenih ishoda učenja preporučuje se primjena nastavnih metoda usmjerenih na aktivnosti učenika (dijaloška, istaživačka, razvijanje kritičkog mišljenja, radionice, rad u grupama, gost na času-stručnjak za predmetnu temu, izrada ppt prezentacija i panoa, hronoloških tabela, gledanje dokumentarnih filmova i video snimaka na YT).
- Nastava treba da bude aktivna sa uključivanjem svih učenika. Pri savladavanju nove materije potrebno je da učenici koriste već stečena znanja kako bi povezivali informacije. Od velikog značaja je podsticanje problemske nastave u kojoj nastavnik navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava razvijanje kritičkog stava i mišljenja.
- Osim prethodnog, u pravcu postizanja kvalitetnog i trajno stečenog znanja, neophodno je ostvariti i korelaciju među različitim modulima.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.
- Jednom ili dva puta godišnje treba dozvoliti učenicima da sami kreiraju čas (sa određenim ciljem).
- Nastavnik treba da podstiče učenike da redovno posjećuju koncerte umjetničke muzike, slušaju i gledaju primjere iz muzičke literature i povezuju stečena znanja sa glavnim predmetom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Indeks operskih i baletskih libreta, Biblioteka Prizma, Paideia, Beograd, 1999.
- Marinković S., Istorija muzike za II i III razred srednje muzičke škole, Zavod za izdavanje udžbenika i nastavnih sredstava, Beograd, 2003.
- Marinković S., Istorija muzike za III i IV razred srednje muzičke škole, Zavod za izdavanje udžbenika i nastavnih sredstava, Beograd, 2003.
- Andreis J., Povijest glazbe 1, 2, 3, 4, Mladost, Zagreb, 1976.
- Despić D., Muzički stilovi, Zavod za izdavanje udžbenika i nastavnih sredstava, Srpsko Sarajevo, 2004.
- Abraham Dž., Oksfordska istorija muzike 1, Clio, Beograd, 2001.
- Abraham Dž., Oksfordska istorija muzike 2, Clio, Beograd, 2002.
- Abraham Dž., Oksfordska istorija muzike 3, Clio, Beograd, 2004.
- Kamien R., Music an appreciation, McGraw-Hill Companies, 1998.
- Piskel Đ., Opšta istorija umjetnosti 1, 2, 3, Vuk Karadžić, Beograd, 1974.
- Muzička enciklopedija 1, 2, 3, Jugoslovenski leksikografski zavod, 1971.
- Leksikon jugoslovenske muzike 1, 2, Jugoslovenski leksikografski zavod, 1984.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Bežični zvučnik sa internet konekcijom	1
2.	Računar/laptop sa internet konekcijom	1
3.	Projektor	1
4.	Platno za projektor	1
5.	CD i DVD-player	1

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
6.	Stručna i muzička literatura	-

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena po završetku modula

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Istorija igre I i II
- Igre XX vijeka
- Duetna igra I i II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (upotreba stručne terminologije iz oblasti muzičke literature za balet, u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz muzičke literature, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Kompetencija višejezičnosti (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti muzičke literature prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize sadržaja muzičke literature i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti muzičke literature, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije vježbi i dr.)

- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje kulturnih kapaciteta prepoznavanjem uticaja sociokulturnih činilaca i razvijanje kros – kulturnih vještina, upoznavanjem subkulture i kontrakture i dr.)

3.2.7. DUETNA IGRA I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	4		68	72	3

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi u paru/ parovima.

2. Cilj modula:

Osposobljavanje za pravilno izvođenje osnovnih elemenata partnerske igre, podrške - „obvotke” i vazdušnih podrški - skokovi i podizanja, uvježbavanje povezivanja pokreta u skladu sa zadatim tempom muzike i koreografije i primjene stečenih znanja i umijeća u novim igračkim situacijama. Razvijanje svijesti o potrebi uspostavljanja partnerskog odnosa između balerine i baletskog igrača, kao i tehnika klasične podrške do sigurnosti pri izvođenju, njegovanja scenskog izvođenja, sklada, smjelosti i odvažnosti tokom igre u dvoje.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente partnerske igre – koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom
2. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente parterna podrška – „obvotke“
3. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente vazdušne podrške - skokovi
4. Izvede tehnički pravilno osnovne elemente vazdušne podrške - podizanja

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente partnerske igre - koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente partnerske igre - koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom	Osnovni elementi partnerske igre - koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom: vježba međusobnih pokreta sa partnerom u igri; vježba različitih kombinacija plesnih elemenata u cilju postizanja skladnosti i slivenost pokreta u igri sa partnerom
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih elemenata partnerske igre - koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima partnerske igre-koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih elemenata partnerske igre-koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba koordinacije i usklađivanja pokreta sa partnerom	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente parterne podrška – „obvotke“	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente parterne podrške- „obvotke“	Osnovni elementi parterne podrške - „obvotke“: početne vježbe parterne podrške; podrška učenice - objema rukama za struk; podrška učenice objema rukama za dvije ruke (za šake i članke); podrška jednom rukom (za šaku ili članke); početne vježbe okreta u paru (relevé iz pozicije na obje ili jednu nogu, développé na 45° na sve velike poze klasičnog baleta, développé, développé passé, grand rond de jamb - sa promjenom poza na istoj nozi oslonca, razni oblici velikog port de bras)
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenja osnovnih elemenata parterne podrške - „obvotke“	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elementima parterne podrške - „obvotke“	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih elemenata parterne podrške – „obvotke“	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba osnovnih elemenata parterne podrške - „obvotke“	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno osnovne elemente vazdušne podrške - skokovi	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente vazdušne podrške - skokovi	Osnovni elementi vazdušne podrške - skokovi: podrška učenice sa dvije ruke za struk; skokovi u mjestu sa podizanjem (mali skokovi klasičnog baleta); promjena pozicije u skoku sa podizanjem
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenja osnovnih elemenata vazdušne podrške - skokovi	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elemenatima vazdušne podrške - skokovi	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih elemenata vazdušne podrške - skokovi	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba osnovnih elemenata vazdušne podrške - skokovi	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne elemente vazdušne podrške - podizanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne elemente vazdušne podrške - podizanja	Osnovni elementi vazdušne podrške – podizanja: podizanje u statičnu pozu (npr. „arabesque”); podizanje u pozu sa rotacijom; podrška učenice u "padajućim" pozama sa prelazom u druge poze
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenja osnovnih elemenata vazdušne podrške - podizanja	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim elemenatima vazdušne podrške - podizanja	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih elemenata vazdušne podrške - podizanja	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba osnovnih elemenata vazdušne podrške - podizanja	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Duetna igra I koncipiran je tako da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti, kao i ovladavanjem tehnikom igre u paru. Usvajanje zadatih oblika parterne i vazdušne podrške, razvijanje sklada i odvažnosti tokom igre u dvoje, uvježbavanje snage, upornosti i koncentracije, dovodi do usavršavanja tehnike klasične podrške. Ovaj je modul usko povezan sa modulom Klasični balet i predstavlja njegov neodvojiv dio.
- Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je posvetiti učenju osnovnih elemenata i kombinacija u duetnoj igri. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i usklađenosti pokreta partnera.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Srebrenjikov: "Klasična podrška"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Klavir (za muzičkog korepetitora)	1
5.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
6.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima za opremu	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretacija zadatih kombinacija.

- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko balske igre
- Muzička literatura
- Duetna igra II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima duetne igre klasičnog baleta; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)

- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.8. MODERNA PODRŠKA I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	4		68	72	3

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje osnovnih vježbi podrške na sredini sale, na podu, u skokovima, u improvizaciji i kontakt improvizaciji. Razvijanje "čula" koje registruje partnerove kretnje i sklad u zajedničkom kretanju dva ili više tijela, vještina kreativnosti i inventivnosti u zajedničkoj igri.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno osnovne vježbe podrške na sredini sale
2. Izvede tehnički pravilno osnovne vježbe podrške na podu
3. Izvede tehnički pravilno osnovne vježbe podrške u skokovima
4. Izvede osnovne elemente podrške koristeći improvizaciju

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne vježbe podrške na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne vježbe podrške na sredini sale	Vježbe podrške na sredini sale: vježbe povjerenja u partnera; vježbe vođenja i praćenja partnera; vježbe kontrateže u parovima; grupne podrške sa podražavanjem pojedinca van težišta; grupne podrške gdje se pojedinac pridržava za grupu kad je van težišta; grupne podrške u mjestu i u hodu; podrške sa okretima po parovima uz držanje za ruke; podrške sa okretima u paru gdje jedan partner manipuliše drugim
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi podrške na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama podrške na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi podrške na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe podrške na sredini sale	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvede tehnički pravilno osnovne vježbe podrške na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne vježbe podrške na podu	Vježbe podrške na podu: podne podrške sa korišćenjem roll-a; podne- parterne podrške u grupi; podne-parterne podrške sa podizanjem u stojeći položaj; sa podržavanjem pojedinca van težišta grupa i obrnuto
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi podrške na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama podrške na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi podrške na podu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe podrške na podu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno osnovne vježbe podrške u skokovima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne vježbe podrške u skokovima	Vježbe podrške u skokovima: podrške u paru za male skokove; podrške u paru za velike skokove; kombinacije skočnih podrški u parovima; kombinacije skočnih podrški iz okreta u parovima; skočne podrške sa poda u vazduh
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih vježbi podrške u skokovima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim vježbama podrške u skokovima	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih osnovnih vježbi podrške u skokovima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe podrške u skokovima	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da izvede osnovne elemente podrške koristeći improvizaciju	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše tehnički pravilno osnovne podrške u kontakt improvizaciji	Podrške u kontakt improvizaciji: upotreba pojedinih elemenata podrški na podu, na sredini, skokovi u improvizaciji
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju osnovnih podrški u improvizaciji	
3. Ovlada tehničkim i stilskim osnovnim podrškama u improvizaciji	
4. Demonstrira izvođenje zadate osnovne podrške u improvizaciji	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Improvizacija na zadatu temu	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Moderna podrška I omogućava učenicima sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, u savlađivanju sopstvene kontrole tijela i energije, razvija "čula" koja registruje partnerovu kretnju, uspostavlja sklad u zajedničkoj kretnji dva ili više tijela i razvija slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na sredini). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na podu, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i improvizaciji u podrškama. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasičan balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Moderna podrška II

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja moderne podrške; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija vježbi moderne podrške, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz moderne podrške, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)

- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.3.9. SOCIJALNE MREŽE I GLOBALIZACIJA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	50	22		72	3

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa procesom globalizacije, izazovima savremenog tržišta rada, cjeloživotnim učenjem i volonterizmom, ljudskim pravima i slobodama, kao i značenjem političke angažovanosti i medijske pismenosti. Razvijanje stvaralačkog, kritičkog i kreativnog odnosa prema izazovima savremenog društva.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:**

1. Prepozna položaj mladih u procesu globalizacije društva
2. Identifikuje obilježja osnovnih ljudskih prava i sloboda
3. Prepozna društveni kontekst rodni uloga u kulturološki različitim društvima
4. Procijeni značaj razvoja političke svijesti i ostvarivanja ciljeva održivog razvoja
5. Prepozna mogućnosti i zahtjeve globalnog tržišta rada
6. Primijeni medijsku pismenost u svakodnevnom životu
7. Identifikuje karakteristike sajber kulture, kao društvenog fenomena

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Prepozna položaj mladih u procesu globalizacije društva	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni proces i uzroke globalizacije savremenog društva	Uzroci globalizacije: demografski, saobraćajni, komunikacijski, politički i dr.
2. Objasni faktore globalizacije savremenog društva	Faktori globalizacije: industrijski, finansijski, politički, informacijski i dr.
3. Objasni imperATIVE globalnog društva	
4. Objasni pojam mladosti kroz istorijske epohe	
5. Navede prosvjetiteljske ideje obrazovanja	
6. Obrazloži položaj mladih u globalnom društvu	
7. Prezentuje položaj mladih u savremenom i tradicionalnom društvu, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijum 7 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Mladi i globalno društvo	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje obilježja osnovnih ljudskih prava i sloboda	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i vrste ljudskih prava i sloboda	Vrste ljudskih prava i sloboda: pravo na život, pravo na poštovanje privatnog života, pravo slobode mišljenja, savjesti i vjeroispovjesti i dr.
2. Objasni istorijat i filozofiju ljudskih prava i sloboda	
3. Objasni kulturološke različitosti i univerzalnost ljudskih prava i sloboda	
4. Objasni uticaj socijalizacije na lične slobode	
5. Navede oblike kršenja ljudskih prava prema Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima	
6. Istraži primjere kršenja ljudskih prava i sloboda u svijetu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijum 6 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Ljudska prava i slobode	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Prepozna društveni kontekst rodni uloga u kulturološki različitim društvima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni rodne uloge u tradicionalnom i savremenom društvu	
2. Objasni rodni identitet i vrijednosne orijentacije	
3. Opiše rodne nejednakosti u različitim razvojnim fazama i društvenim kontekstima	
4. Objasni pojmove kulturni identitet i etnocentrizam	
5. Navede primjere multikulturalnosti u društvu	
6. Objasni pojam i značaj etničke i rasne pripadnosti u društvu	
7. Objasni nastanak predrasuda i uticaj na razvoj društvene svijesti o prihvatanju različitosti	
8. Izradi kulturološku mapu na primjeru zadatog regiona	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Rodne uloge - Kulturni identitet - Globalno društvo - Multikulturalnost	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Procijeni značaj razvoja političke svijesti i ostvarivanja ciljeva održivog razvoja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni specifičnosti odnosa mladih i politike	
2. Objasni značaj političkog integrisanja i aktivizma mladih	
3. Objasni značaj volonterizma i civilnosti mladih, kao oblika socijalnog kapitala	
4. Predloži oblike aktivizma i volonterizma mladih, na primjeru lokalne zajednice	
5. Argumentuje značaj globalnih ciljeva održivog razvoja i njihovu usmjerenost na izgradnju mira	Globalni ciljevi održivog razvoja: svijet bez siromaštva, svijet bez gladi, dostojanstven rad i ekonomski rast, mir, pravda i snažne institucije, smanjanje nejednakosti, odgovorna potrošnja i proizvodnja i dr.
6. Istraži politiku i ciljeve održivog razvoja, na primjeru lokalne zajednice	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3 i 5. Za kriterijume 4 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Mladi i politika - Održivi razvoj	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Prepozna mogućnosti i zahtjeve globalnog tržišta rada	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni posljedice globalizacijskih procesa na sferu rada	
2. Objasni nesigurnost tržišta rada u savremenom društvu	
3. Objasni potrebu za stalnim stručnim usavršavanjem i cjeloživotnim učenjem u cilju prilagođavanja potrebama tržišta rada	
4. Objasni koncept izgradnje stila života kroz slobodno vrijeme	
5. Navede mjere za prevazilaženje ograničenja u sferi rada koje nameće savremeno društvo	
6. Objasni funkcije slobodnog vremena i otuđenje od rada	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6.	
Predložene teme	
- Uticaj globalizacije na rad i tržište rada - Otuđenje u procesu rada - Cjeloživotno učenje	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Primijeni medijsku pismenost u svakodnevnom životu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite aspekte medijske pismenosti	Aspekti medijske pismenosti: tehnička, kulturološka, društvena i misaona
2. Objasni pojam i metode spinovanja	
3. Opiše uticaj medija na formiranje javnog mnijenja	
4. Objasni pojam cenzure i medijske manipulacije	
5. Objasni uticaj demografskih karakteristika i kulturnog kapitala na formiranje različitih stavova o medijima	
6. Prepozna medijske stereotipe , na zadatom primjeru	Medijski stereotipi: kult tijela, diskriminacija, jezik mržnje i dr.
7. Objasni različite oblike uticaja medijskih sadržaja na publiku	
8. Procijeni objektivnost medija primjenom pravila (5W+1H) , na zadatom primjeru	Pravila (5W+1H): Ko je nešto uradio ili rekao? Šta se desilo? Gdje se desilo? Kada se desilo? Zašto se desilo? Kako se desilo?
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3, 4, 5 i 7. Za kriterijume 6 i 8 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Medijska pismenost	

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje karakteristike sajber kulture, kao društvenog fenomena	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede specifičnosti umreženog društva	
2. Navede sadržaj i faktore razvoja sajber kulture	Sajber kultura: računarska tehnologija i digitalna revolucija, kiborg, virtualna stvarnost, kibernetički prostor, virtualne zajednice, <i>online</i> identiteti i informacijsko društvo
3. Istraži uticaj virtuelne stvarnosti na kretanja u društvu	
4. Objasni pitanje identiteta i zajednice u virtuelnim svjetovima	
5. Objasni društvene mreže, kao oblik sajber kulture	
6. Objasni pojam kiborgoetike	
7. Objasni značenje i tipove sajber kriminala	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 4, 5, 6 i 7. Za kriterijum 3 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Umreženo društvo - Sajber kultura - Virtuelne zajednice i identitet - Kiborgoetika - Sajber kriminal	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Socijalne mreže i globalizacija je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje znanja iz ove oblasti kroz teorijsku nastavu i vježbe. Teorijski dio nastave i vježbe treba izvoditi sa cijelim odjeljenjem, uz primjenu aktivnih oblika nastave – interaktivnih predavanja, rada u parovima i malim grupama, samostalnog rada i istraživanja učenika na času.
- Prilikom realizacije vježbi, u zavisnosti od tipa situacije i zadataka, može se organizovati demonstracija/simulacija u radu sa učenicima. Nakon urađenih vježbi, učenici treba da prezentuju svoje rezultate, uz obrazloženje vlastitog stava i da o istom diskutuju sa drugim učenicima i nastavnikom.
- Prilikom obrade nastavnog sadržaja preporučljivo je podsticati učenike na sprovođenje različitih istraživanja kako bi na taj način došli do informacija. Za realizaciju Ishoda 7 nastavnik može koristiti filmove „Terminator“, „Terminator II – Judgment day“, „Metropolis“, „1984.“ 5, „A Clockwork Orange“, „Star Trek – First Contact“, „Truman show“ i dr. U nastavnom procesu mogu se koristiti i društvene mreže kao što je www.edmundo.com ili druge za koje nastavnik procijeni da su prilagođene učenicima.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstiče učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Đorđević D., Sociologija forever, Niš, 1996.
- Vuletić V., Sociologija, Klett, Beograd, 2014.
- Entoni G., Sociologija, CID, Podgorica, 1998.
- Eko U., Kultura, Informacija, Komunikacija, Nolit, Beograd, 1993.
- Dragičević A., Doba kiberkomunizma: visoke tehnologije i društvene promjene, Zagreb, Golden marketing, 2003.
- Fukuyama F., Izgradnja države: vlade i svjetski poredak u 21. stoljeću, Zagreb, Izvori, 2005.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Savremeno odrastanje
- Preduzetništvo

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti socijalnih mreža i globalizacije, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Kompetencija višejezičnosti (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti socijalnih mreža i globalizacije prilikom istraživanja na Internetu; gledanje filmova, slušanja muzike, korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize problema iz oblasti socijalnih mreža i globalizacije i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti socijalnih mreža i globalizacije prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije vježbi i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, inovativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanjana (razvijanje kulturne inteligencije i socijalnog kapitala upoznavanjem kulturoloških različitosti i sadržaja vlastite kulture, gledanje filmova i dr.)

3.2.10. PREDUZETNIŠTVO**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	36	36		72	3

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa značajem preduzetništva, preduzetničkih vještina, tehnikama za pronalaženje biznis ideje, strukturom i načinom izrade biznis plana, oblicima obavljanja privredne djelatnosti i promocijom proizvoda i usluga. Osposobljavanje za kreiranje i pokretanje biznisa. Razvijanje inicijativnosti, kreativnosti, odgovornosti, komunikativnosti i timskog rada.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Identifikuje značaj preduzetništva, preduzetničkih vještina i pokretanja sopstvenog biznisa
2. Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike i rezultate istraživanja tržišta
3. Sastavi biznis plan na osnovu sprovedenih istraživanja i analiza
4. Identifikuje oblike obavljanja privredne djelatnosti i postupak registracije privrednih društava
5. Identifikuje faze u postupku zasnivanja radnog odnosa i karakteristike individualnih i kolektivnih prava zaposlenih
6. Pripremi poslovni sastanak i korespondentne akte u vezi sa njegovom organizacijom
7. Promoviše privredno društvo, proizvod ili uslugu

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje značaj preduzetništva, preduzetničkih vještina i pokretanja sopstvenog biznisa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam preduzetništva	
2. Opiše nastanak i razvoj preduzetništva	
3. Objasni pojam preduzetnika, različite pristupe o teoriji preduzetnika i zablude o njima	Pristupi o teoriji preduzetnika: ekonomski, psihološki i sociološki
4. Popuni upitnik za procjenu preduzetničkih osobina	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Preduzetništvo - Istorija preduzetništva - Preduzetnik	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike i rezultate istraživanja tržišta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam ideje	
2. Objasni pojam biznis ideje	
3. Primijeni odgovarajuću tehniku za pronalaženje biznis ideje	Tehnike za pronalaženje biznis ideje: kopiranje postojećih poslova, mapiranje, pretvaranje hobija u potencijalni posao, korišćenje radnog iskustva za pokretanje posla, brainstorming tehnika, inovacije novih proizvoda/usluga i dr.
4. Objasni pojam poslovne šanse i pristupe za njeno prepoznavanje	Pristupi: posmatranje promjena i trendova, rješavanje problema, pronalaženje praznina na tržištu, takmičenje/konkurencija i dr.
5. Sprovede provjeru odabrane biznis ideje na tržištu koristeći odgovarajuće upitnike	
6. Objasni SWOT analizu i njen značaj	
7. Procijeni biznis ideju na osnovu SWOT analize	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 4 i 6. Za kriterijume 3, 5 i 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Ideja - Biznis ideja - Tehnike za pronalaženje biznis ideje - Poslovna šansa - SWOT analiza	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Sastavi biznis plan na osnovu sprovedenih istraživanja i analiza	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni viziju, misiju, poslovne ciljeve i vrste poslovnih strategija	Vrste poslovnih strategija: ofanzivna, defanzivna, strategija imitacije i tradicionalistička
2. Formuliše misiju i viziju za konkretan primjer privrednog društva	
3. Opiše značaj, strukturu i elemente biznis plana	Struktura i elementi biznis plana: naslovna strana, sadržaj biznis plana, rezime, osnovni podaci o preduzetniku, opis biznis ideje odnosno proizvoda/usluge, analiza tržišta prodaje i konkurencije, analiza tržišta nabavke, marketing plan (cijena, lokacija, distribucija, promocija), tehničko tehnološka analiza i finansijski plan sa vremenskim okvirom realizacije
4. Izradi pojedinačne elemente biznis plana za odabranu biznis ideju	
5. Sastavi biznis plan na osnovu izrađenih pojedinačnih elemenata	
6. Prezentuje biznis plan koristeći pravila za uspješno prezentovanje	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 3. Za kriterijume 2, 4, 5 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Misija i vizija privrednog društva - Ciljevi privrednog društva - Poslovna politika privrednog društva - Poslovna strategija privrednog društva - Biznis plan - Prezentacija	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje oblike obavljanja privredne djelatnosti i postupak registracije privrednih društava	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede oblike obavljanja privredne djelatnosti i njihove karakteristike	Oblici obavljanja privredne djelatnosti: preduzetnik, ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i djelovi stranog društva
2. Objasni naziv i vizuelni identitet privrednog društva	Naziv i vizuelni identitet privrednog društva: ime privrednog društva, logotip, zaštitna boja, tipografija, maskota, grb, slogan i dr.
3. Osmisli ime za privredno društvo za konkretan primjer	
4. Kreira logotip i slogan za konkretan primjer privrednog društva ili proizvoda/usluge	
5. Opiše postupak i potrebnu dokumentaciju za registraciju privrednih društava	
6. Popuni formular za registraciju preduzetnika za konkretan primjer	
7. Objasni poslovni kodeks privrednog društva	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 5 i 7. Za kriterijume 3, 4 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vrste privrednih društava - Naziv i vizuelni identitet privrednog društva - Registracija privrednog društva - Poslovni kodeks	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje faze u postupku zasnivanja radnog odnosa i karakteristike individualnih i kolektivnih prava zaposlenih	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam zasnivanja radnog odnosa	
2. Opiše opšte i posebne uslove za zasnivanje radnog odnosa	Opšti uslovi: godine života, zdravstvena sposobnost i dr. Posebni uslovi: nivo kvalifikacije, radno iskustvo, stručni ispit i dr.
3. Objasni način zasnivanja radnog odnosa i vrijeme na koje se zasniva radni odnos	Vrijeme na koje se zasniva radni odnos: određeno i neodređeno
4. Sastavi konkurs za prijem u radni odnos za određeno radno mjesto	
5. Sastavi radnu biografiju (CV) za prijem u radni odnos, na konkretnom primjeru	
6. Navede vrste prava zaposlenih	Vrste prava zaposlenih: individualna i kolektivna
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3 i 6. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Zasnivanje radnog odnosa - Prava zaposlenih	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Pripremi poslovni sastanak i korespondentne akte u vezi sa njegovom organizacijom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam, cilj i vrste poslovnih sastanaka	Vrste poslovnih sastanaka: formalni, neformalni, radni, informativni, diskusioni, poslovna druženja, seminari, konferencije i dr.
2. Objasni pripremu materijala, opreme i mjesta za održavanje poslovnog sastanka	
3. Objasni pojam, proces, pravila i vrste komunikacije	Vrste komunikacije: usmena, pisana, interna, eksterna, privatna, poslovna, domaća, strana i dr.
4. Objasni pojam, stilove i fraze poslovne i službene korespondencije, sadržaj i elemente poslovnog pisma i službenog dopisa	
5. Sastavi poziv za učesnike sastanka sa dnevnim redom, terminom i mjestom održavanja u odgovarajućoj formi	
6. Sastavi zapisnik o održanom sastanku u odgovarajućoj formi	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Poslovni sastanak - Pojam i vrste komunikacije - Poslovna i službena korespondencija - Korespondentni akti u vezi poslovnih sastanaka	

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da Promoviše privredno društvo, proizvod ili uslugu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam promocije	
2. Navede oblike promocijnih aktivnosti	Oblici promocijnih aktivnosti: privredna propaganda, lična prodaja, prodajna promocija, odnosi sa javnošću i dr.
3. Kreira reklamnu poruku, na konkretnom primjeru	
4. Osmisli flajer za konkretan primjer	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Promocija	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Preduzetništvo je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Preporučljivo je da se nastava iz ovog modula, realizuje u blok časovima sa po dva časa nedjeljno. Učenike bi trebalo poslije realizacije uvodnih sadržaja i pojedinačnih aktivnosti koje su u vezi sa njima, podijeliti na timove (sastavljene od tri do sedam učenika) u kojima će tako raditi do kraja školske godine. Iako će učenici raditi u timu, svako od njih treba da ima pojedinačna zaduženja, na osnovu čega će biti ocjenjivani. Preporučljivo je da svaki tim učenika ima svoj folder u kom će čuvati sve radne listove koje će popunjavati tokom školske godine prilikom izrade određenih praktičnih vježbi. Radni listovi za svaku aktivnost su predviđeni u Priručniku za nastavnike, koji je urađen za ovu namjenu. Prilikom obrade određenih nastavnih sadržaja preporučljivo je podsticati učenike na sprovođenje različitih istraživanja kako bi na taj način došli do relevantnih informacija. Poželjno je da učenici učestvuju na školskim i nacionalnim takmičenjima za najbolji Biznis plan.
- Preporučljivo je da učenici nakon urađenih vježbi, svoje rezultate usmeno prezentuju drugim učenicima, uz obrazloženje vlastitog stava i da o istom diskutuju sa drugim učenicima i nastavnikom. Tokom prezentacije učenici treba da se jasno izražavaju i pravilno koriste stručnu terminologiju. Prilikom obrade određenih nastavnih sadržaja mogu se na času pozvati lokalni preduzetnici, predstavnici određenih institucija i privrednih društava ili organizovati posjeta istim, kako bi učenici dobili konkretne informacije o određenim oblastima koji se odnose na realizaciju biznis ideja.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Grupa autora, Mladi preduzetnici - Priručnik iz preduzetništva za učenike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, 2014.
- Grupa autora, Mladi preduzetnici – Priručnik iz preduzetništva za nastavnike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2014.
- Lajović D.; i grupa autora, Preduzetništvo u novi milenijum, CID, Podgorica, 2001.
- Lajović D.; i grupa autora, Marketing plan kao preduzetničko sredstvo, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Podgorica, 2009.
- Propisi koji regulišu oblast radnih odnosa.
- Propisi koji regulišu oblast privrednih društava.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Štampač	1
4.	Skener	1
5.	Kancelarijski materijal i pribor	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Savremeno odrastanje
- Socijalne mreže i globalizacija

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova, činjenica, pravila i koncepata iz oblasti preduzetništva, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja na uvjerljiv način primjeren kontekstu; korišćenje različitih izvora znanja pretragom, prikupljanjem i obradom vizuelnih, audio/video i digitalnih informacija; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog načina razmišljanja, osnovnih matematičkih principa i donošenja zaključaka osmišljavanjem biznis ideje, sastavljanjem biznis plana i promovisanjem privrednog društva, proizvoda ili usluge, realizacijom vježbi kroz određene modele i dr.)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za obradu i uređivanje teksta i tabela, čuvanje dokumenata u elektronskom obliku; korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti preduzetništva, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja kroz različite vidove online nastave i interakcije; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju, izradu domaćih zadataka, seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (angažovanje u zajedničkom ili javnom interesu kroz različite društveno odgovorne aktivnosti; poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz debate, diskusije i podjelu na grupe; razvijanje svijesti o značaju savremenih događaja, kao i njihovu povezanost sa istorijskim; razvijanje svijesti o značaju održivog razvoja i odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i upravljanje projektima iz stručne ili društveno odgovorne oblasti i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura kroz povezivanje sa primjerima iz oblasti preduzetništva; predstavljanje ideja putem različitih kulturoloških formi kao što su pisani, štampani ili digitalni tekst, film, dizajn i dr.)

3.2.11. DUETNA IGRA II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	4		62	66	3

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi u paru/ parovima.

2. Cilj modula:

Osposobljavanje za pravilno izvođenje složenijih elemenata partnerne podke-skokovi i vrteške, podrške - „obvotke” i poze, vazdušnih podrški – podizanja i duetne igre-kombinacije elemenata. Razvijanje svijesti o potrebi uspostavljanja partnerskog odnosa između balerine i baletskog igrača, kao i tehnika klasične podrške do sigurnosti pri izvođenju, njegovanja scenskog izvođenja, sklada, smjelosti i odvažnosti tokom igre u dvoje.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno složenije elemente parterne podrške – „obvotke” i poze
2. Izvede tehnički pravilno složenije elemente parterne podke – skokovi i vrteške
3. Izvede tehnički pravilno složenije elemente vazdušne podrške – podizanja
4. Izvede tehnički pravilno složenije elemente duetne igre – kombinacije elemenata

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složenije elemente partnerske igre - koordinacija i usklađivanje pokreta sa partnerom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složenije elemente parterne podrške – „obvotke“ i poze	Složeniji elementi parterne podrške – „obvotke“ i poze: développé; développé passé; grand rond de jamb - sa promjenom poza na istoj nozi oslonca; razni oblici velikog port de bras; pokreti koji povezuju i pomažu sa završavanjem u malim i velikim pozama klasičnog baleta; podrška za male i velike poze u statičnim položajima (sa jednom rukom oba partnera, sa dvije ruke oba partnera, sa dvije ruke za struk - arabesque, attitude itd); ovladavanje tehnikom „obvotki“ sa jednom i dvije ruke u svim pozama
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenijih elemenata parterne podrške – „obvotke“ i poze	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenijim elementima parterne podrške – „obvotke“ i poze	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenijih elemenata parterne podrške – „obvotke“ i poze	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba složenijih elemenata parterne podrške – „obvotke“ i poze	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složenije elemente parterne podke – skokovi i vrteške	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složenije elemente parterne podke – skokovi i vrteške	Složeniji elementi parterne podke – skokovi i vrteške: skokovi mali u mjestu ili sa kretanjem; skokovi veliki sa držanjem ili sa izbačajem (sa završnicom u različitim pozama; nepotpuni okreti ($1/4$, $1/2$ kruga); okreti tipa battement, souetenu, grand fouetté en face; puni okreti iz V i IV pozicije en dehors et en dedans – „pirouettes“ (jedan, dva ili više okreta); tour lent 1 do 2 okreta
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenijih elemenata parterne podrške – skokovi i vrteške“	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenijim elementima parterne podrške – skokovi i vrteške	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenijih elemenata parterne podrške – skokovi i vrteške“	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba složenijih elemenata parterne podrške – skokovi i vrteške	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složenije elemente vazdušne podrške – podizanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složenije elemente vazdušne podrške - podizanja	Složeniji elementi vazdušne podrške - podizanja: podrška sa podizanjem u pozu iz mjesta, na visinu do struka, do ramena ili iznad glave (sa obje ruke); podrška sa podizanjem u padajuće poze
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenijih elemenata vazdušne podrške – podizanja	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenijim elementima vazdušne podrške – podizanja	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenijih elemenata vazdušne podrške – podizanja	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba složenijih elemenata vazdušne podrške - podizanja	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složenije elemente duetne igre – kombinacije elemenata	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složenije elemente duetne igre – varijacije	Složeniji elementi duetne igre - varijacije: povezivanje elemenata duetne igre (skokovi, vrteške, „obvotke“ i podizanja) sa plesnim koracima; postizanje koordinacije i sklada u zajedničkom plesu kroz kombinacije ovih elemenata u vidu malih varijacija
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenijih elemenata duetne igre – varijacije	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenijim elementima duetne igre - varijacije	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenijih elemenata duetne igre - varijacije	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježba složenijih elemenata duetne igre - podizanja	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Duetna igra II omogućava učenicima sticanje praktičnih i teoretskih znanja iz ove oblasti, kao i ovladavanjem tehnikom igre u paru. Usvajanje zadatih oblika parterne i vazdušne podrške, razvijanje sklada i odvažnosti tokom igre u dvoje, uvježbavanje snage, upornosti i koncentracije, dovodi do usavršavanja tehnike klasične podrške. Ovaj je modul usko povezan sa modulom Klasični balet i predstavlja njegov neodvojiv dio.
- Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, njegovu ljubav prema baletu i slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je posvetiti učenju osnovnih elemenata i kombinacija u duetnoj igri. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i usklađenosti pokreta pertnera.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu napreporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Srebrenjakov: "Klasična podrška"

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Klavir (za muzičkog korepetitora)	1
5.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
6.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima za opremu	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretacija zadatih kombinacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.

- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisije ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Karakterne igre I, II, III i IV
- Istorija igre I i II
- Gluma i vokal I i II
- Repertoar klasičnog baleta
- Repertoar savremene igre
- Istorijsko balske igre
- Muzička literatura
- Duetna igra I

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima duetne igre; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višjezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka koji su imenovani na francuskom jeziku, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih baletskih vježbi, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi baletski pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz klasičnog baleta, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje

različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2.12. MODERNA PODRŠKA II**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
IV	4		62	66	3

Teorijska i praktična nastava: Nastava se izvodi individualno i u grupama.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za tehnički pravilno izvođenje složenih vježbi podrške na sredini sale, na podu, u skokovima, u improvizaciji i kontakt improvizaciji. Razvijanje "čula" koje registruje partnerove kretnje i sklad u zajedničkom kretanju dva ili više tijela, vještina kreativnosti i inventivnosti u zajedničkoj igri.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvede tehnički pravilno složene vježbe podrške na sredini sale
2. Izvede tehnički pravilno složene vježbe podrške na podu
3. Izvede tehnički pravilno složene vježbe podrške u skokovima
4. Izvede složene elemente podrške koristeći improvizaciju

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složene vježbe podrške na sredini sale	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složene vježbe podrške na sredini sale	Vježbe podrške na sredini sale: vježbe povjerenja u partnera; vježbe vođenja i praćenja partnera; vježbe kontrateže u parovima; grupne podrške sa podražavanjem pojedinca van težišta; grupne podrške gdje se pojedinac pridržava za grupu kad je van težišta; grupne podrške u mjestu i u hodu; podrške sa okretima po parovima uz držanje za ruke; podrške sa okretima u paru gdje jedan partner manipulira drugim
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi podrške na sredini sale	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama podrške na sredini sale	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi podrške na sredini sale	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe podrške na sredini sale	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složene vježbe podrške na podu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složene vježbe podrške na podu	Vježbe podrške na podu: podne podrške sa korišćenjem roll-a; podne- parterne podrške u grupi; podne-parterne podrške sa podizanjem u stojeći položaj; sa podržavanjem pojedinca van težišta grupa i obrnuto
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi podrške na podu	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama podrške na podu	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi podrške na podu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe podrške na podu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvede tehnički pravilno složene vježbe podrške u skokovima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše složene vježbe podrške u skokovima	Vježbe podrške u skokovima: podrške u paru za male skokove; podrške u paru za velike skokove; kombinacije skočnih podrški u parovima; kombinacije skočnih podrški iz okreta u parovima; skočne podrške sa poda u vazduh
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih vježbi podrške u skokovima	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim vježbama podrške u skokovima	
4. Demonstrira tehnički i stilski pravilno izvođenje zadatih složenih vježbi podrške u skokovima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vježbe podrške u skokovima	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvede složene elemente podrške koristeći improvizaciju	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše tehnički pravilno složene podrške u kontakt improvizaciji	Podrške u kontakt improvizaciji: upotreba pojedinih elemenata podrški na podu, na sredini, skokovi u improvizaciji
2. Prepozna probleme u pravilnom izvođenju složenih podrški u improvizaciji	
3. Ovlada tehničkim i stilskim složenim podrškama u improvizaciji	
4. Demonstrira izvođenje zadate složene podrške u improvizaciji	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Podrške u kontakt improvizaciji	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Moderna podrška II omogućava učenicima sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina. Savladavanje vještina zahtjeva upotrebu aktivnih i kreativnih formi i metoda rada. Nastava je koncipirana tako da podstiče konstantan razvoj učenika, u savlađivanju sopstvene kontrole tijela i energije, razvija "čula" koja registruje partnerovu kretnju, uspostavlja sklad u zajedničkoj kretnji dva ili više tijela i razvija slobodu izražavanja. Po kriterijumu osnovnih vrsta didaktičkih sadržaja nastavnik kreira i osmišljava kombinacije koje će učenik uvježbavati i na kraju javno izvesti na ispitu. Pri izboru kombinacija treba posebno uzeti u obzir načelo individualizacije s obzirom na tehničke i razvojne izvođačke sposobnosti učenika.
- Prilikom realizacije vježbi i praktične nastave, preporučeno je prvi dio časa posvetiti zagrijavanju tijela (vježbe na sredini). Drugi dio časa valjalo bi posvetiti vježbama na podu, dok bi posljednji i zaključni dio časa mogao da bude posvećen skokovima i improvizaciji u podrškama. Nastavnik treba posebno da obrati pažnju na pravilan položaj tijela učenika tokom izvođenja vježbi i praktične nastave.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Contact improvisation: An Introduction to a Vitalizing Dance Form – Cheryl Pallant
- The Underscore – Nancy Stark
- Contact Improvisation: Moving, Dancing, Interaction – Martin Keogh
- The Moment of Movement: Dance Improvisation – Lynda Davis

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Baletska sala	1
2.	Ogledala	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
3.	Baletski pod	1
4.	Baletski štapovi	po potrebi (u skladu sa veličinom baletske sale)
5.	Klavir	1
6.	Muzički uređaj za reprodukciju zvuka	1
7.	Baletska svlačionica sa tuševima i ormarićima	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Predviđena je provjera u svakom klasifikacionom periodu kroz interpretaciju zadatih kombinacija.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima i komisijske ocjene na godišnjem ispitu.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Klasični balet I, II, III, IV, (SS) I i (SS) II
- Savremena igra I, II, III, IV, (KS) I i (KS) II
- Moderna podrška I

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Kompetencija pismenosti (sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i pravilnog korišćenja stručne terminologije u usmenom obliku povezanih sa elementima izvođenja moderne podrške; sposobnost razlikovanja raznih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija koristeći se vizuelnim/zvučnim i digitalnim materijalima; izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Kompetencija višejezičnosti (upotreba stručne terminologije u usmenom obliku na stranom jeziku, što prvenstveno podrazumijeva sposobnost prepoznavanja koraka, kao i korišćenjem literature, istraživanja interneta, na stranim jezicima, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturalnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM) (razvijanje logičkog mišljenja i zaključivanja prilikom analize izvedenih kombinacija vježbi moderne podrške, prepoznavanja tempa određenih kombinacija uz koje izvodi savremeni pokreti; briga za etička pitanja, te podrška sigurnosti i ekološkoj održivosti u vezi sa naučnim i tehnološkim napretkom)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz moderne podrške, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Lična i socijalna kompetencija i kompetencija učenja kako učiti (podsticanje učenika na samostalnost i istrajnost u učenju kroz motivaciju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi; razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta; razvijanje sposobnosti učenja na sopstvenim greškama kroz samoprocjenu i samoevaluaciju; razvijanje svijesti o značaju vođenja zdravog života i dr.)
- Građanska kompetencija (poštovanje prava, jednakosti, slobode izražavanja i mišljenja kroz diskusiju; razvijanje svijesti o značaju odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)
- Preduzetnička kompetencija (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom prilikom rješavanja različitih zadataka, samostalno ili u timu, kroz izradu i dr.)

- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja (razvijanje svijesti o značaju poznavanja i poštovanja lokalnih, nacionalnih, regionalnih, evropskih i globalnih kultura, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, spremnost na učestvovanje u kulturnim iskustvima, pozitivan odnos prema umjetnosti, kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

4. STRUČNI ISPIT

Program stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje:

- Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost (odnosno Albanski jezik i književnost)
- Engleski jezik (odnosno Prvi strani jezik) na osnovnom ili višem nivou, u skladu sa ispitnim katalogom
- Stručna teorija

Program stručnog ispita za učenike koji ne nastavljaju obrazovanje:

- Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost (odnosno Albanski jezik i književnost)
- Engleski jezik (odnosno Prvi strani jezik) na osnovnom nivou, u skladu sa ispitnim katalogom
- Stručni rad

4.1. ISPITNI KATALOG ZA STRUČNU TEORIJU

1. Moduli na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za stručnu teoriju:

- Istorija igre I
- Istorija igre II

2. Cilj ispita:

- Provjera nivoa postignuća ishoda učenja definisanih u modulima koji čine stručnu teoriju od značaja za kvalifikacije nivoa obrazovanja Baletski igrač – klasični balet i Baletski igrač – savremeni balet

3. Sadržaj provjere (ishodi i kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja)

Ishodi učenja Sa procentualnom zastupljenošću na ispitu	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
Utvrđi vrste, karakteristike i status igre u praistoriji, starom i srednjem vijeku	- Objasni uzajamnu povezanost ritma i pokreta - Opiše izvore koji svjedoče o igri u praistoriji Izvori: arheološka građa (crteži sa zidova pećina, glinene pločice, skulpture) i igre Aboridžina i drugih naroda koji danas žive u društvenim uslovima karakterističnim za prvobitnu zajednicu - Odredi vrste igara u praistoriji i njihovu ulogu u društvu prvobitnih zajednica Vrste igara: lovačke, ritualne i ratničke Uloga: utilitaristička, obredna i vaspitna - Obrazloži sinkretički karakter igara u praistoriji - Prepozna vrste igara u praistoriji na zadatim primjerima Primjeri: fotografije i/ili video zapisi crteža sa zidova pećina, glinenih pločica, skulptura i video prikazi igara Aboridžina - Objasni pojmove stare vanevropske civilizacije Stare vanevropske civilizacije: Kina, Japan, Indija i Egipat - Opiše vrste i karakteristike igara u starim vanevropskim civilizacijama ponaosob Vrste: Kina (ritualne, građanske, vojne; czjan u, žuan, czi u, hua u, ma u; kjuncui i baleti-pantomime), Japan (ritualne igre-

Ishodi učenja Sa procentualnom zastupljenošću na ispitu	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
	zakletve, molitvene igre, igre-zahvalnice i dr), Indija (plemenske, narodne i klasične) i Egipat (ritualne, društvene i dr.) - Prepozna stare vanevropske civilizacije na zadatim primjerima upoređujući njihov status u društvu Status: amaterizam i profesionalizam - Obrazloži povezanost igre sa mitologijom i filozofijom u antičkoj Grčkoj - Objasni vrste i karakteristike igara u antičkoj Grčkoj Vrste: svete, društvene, vojne, domaće, seoske, gozbene i scenske - Opiše vrste i karakteristike igara u antičkom Rimu Vrste: ritualne, vojne, gozbene, zabavne, pantomima i dr. - Prepozna vrste igara u antičkoj Grčkoj i antičkom Rimu na zadatim primjerima upoređujući njihov status u društvu - Opiše društveno-istorijske prilike i karakteristike umjetnosti srednjeg vijeka Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, arhitektura i dr. - Objasni odnos hrišćanske religije prema igri - Obrazloži vrste i formacijske postavke igara srednjeg vijeka Vrste: narodne i dvorske Formacijske postavke: igra u kolu, igrački lanac i igra u paru - Opiše ulogu putujućih igrača srednjeg vijeka Putujući igrači: histrioni, žongleri, minstreli i špilmani - Opiše karakteristike društvenih igara srednjeg vijeka i ishod njihovog evolutivnog puta od narodnih do dvorskih igara Društvene igre: branl, pavana, galjarda, sarabanda, menuet, gavota, poloneza, mazurka i dr. - Prepozna igre srednjeg vijeka upoređujući njihove karakteristike na zadatim video zapisima
Ukaže na ulogu, karakteristike i razvojni put igara u renesansi, baroku i klasicizmu, s akcentom na pojavu baleta i ishode njegove reforme	- Opiše društveno-istorijske prilike i karakteristike umjetnosti renesanse Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, arhitektura, književnost i dr. - Objasni značenje pojma balet u renesansi i njegove oblike manifestacije Oblici: moreske, intermediji, pastorage, madrigali i dr. - Objasni ulogu i značaj prvih teoretičara-učitelja i njihovih traktata

Ishodi učenja Sa procentualnom zastupljenošću na ispitu	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
	Teoretičari-učitelji: Domenico da Pjaćenca, Guljelmo Ebreo, Antonio Koracano, Bergoncio di Bota, Fabricio Karoza, Čezare Negri i dr. Traktati: O umjetnosti igre, Knjiga o umjetnosti igre, Il Ballerino, Le Gratie d'amore i dr. - Utvrdi značaj i karakteristike prvih baletskih predstava - Analizira igračke oblike renesanse na zadatim video primjerima - Opiše društveno-istorijske prilike i karakteristike igara u baroku - Objasni ulogu i značaj Luja XIV i Žan-Batist Lilijs i osnivanje prve akademije igre u Francuskoj - Opiše proces reformacije baletske umjetnosti u baroku - Analizira baletske predstave baroka na zadatim video primjerima - Opiše društveno-istorijske prilike i estetske norme epohe klasicizma - Prepozna značaj i karakteristike stvaralaštva reformatora baletske umjetnosti ukazujući na ishode njihove reforme Reformatori: Žan-Žorž Nover, Džon Viver, Franc Hilferding, Gasparo Andolini, K. V. Gluk i Žan Doberval - Sagleda karakteristike stvaralaštva najistaknutijih igrača, koreografa i pedagoga klasicizma Igrači, koreografi i pedagozi: Gaetano Vestris, Ogist Vestris, Maksimilijan Gardel, Salvatore Vigano, Šarl Didro i dr. - Opiše karakteristike scenskog izraza najznačajnijih baletskih umjetnica u klasicizmu Baletske umjetnice: Fransoaz Prevo, Mari An Kamargo, Mari Sale, Mari Alar, Mari Madlen Gimar i dr. - Analizira balet klasicizma na zadatim video primjerima
Utvrdi karakteristike evropske baletske scene u XIX vijeku i značaj i osobenosti ruskog baleta Sergeja Djačiljeva	- Opiše društveno-istorijske prilike i estetske norme baletske umjetnosti predromantizma i romantizma - Odredi karakteristike stvaralaštva najznačajnijih koreografa XIX vijeka i značaj publikacija Karla Blazisa iz oblasti teorije igre Koreografi: Karlo Blazis, Filipo Taljoni, Žil Žozef Pero, Marius Petipa i dr. Publikacije Karla Blazisa: Osnovni teorijski i praktični traktat o umjetnosti igre, Kodeks Terpsihore, Umjetnost igre, Kompletan udžbenik igre - Obrazloži karakteristike igračkog stila najistaknutijih balerina XIX vijeka Balerine: Marija Taljoni, Karlota Grizi, Fani Elsler, Fani Čerito, Lisil Gran i dr.

Ishodi učenja Sa procentualnom zastupljenošću na ispitu	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
	- Objasni značaj osnivanja baletskih škola i ulogu inostranih koreografa u Rusiji Inostrani koreografi: Šarl Didlo, Karlo Blazis, Žil Žozef Pero, Marius Petipa i dr. - Obrazloži karakteristike peterburške i moskovske baletske scene i stvaralaštvo najistaknutijih ruskih igrača i/ili koreografa Ruski igrači i/ili koreografi: Adam Gluškovski, Jelena Andrejanova, Jekatarina Sankovska, Aleksandar Gorski i dr. - Prepozna karakteristike predromantičnog i romantičnog stila na zadatim video primjerima - Objasni značaj lika i djela Sergeja Djagiljeva u razvoju baletske umjetnosti i njegovu povezanost sa drugim umjetnostima Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, primijenjena umjetnost, književnost i dr. - Obrazloži stilske karakteristike ruskog baleta Sergeja Djagiljeva i dihotomiju između vladajuće stvaralačke klime u Rusiji i Evropi - Objasni reformu Mihaila Fokina i stilske karakteristike najznačajnijih baletskih igrača i/ili koreografa u ostvarenjima ruskog baleta Sergeja Djagiljeva Baletski igrači i/ili koreografi: Mihail Fokin, Vaclav Nižinski, Leonid Mjasin, Bronislava Nižinska, Žorž Balanšin, Tamara Karsavina, Olga Spesivceva, Ana Pavlova i dr. - Analizira značaj i ulogu ruskih baletskih igrača i/ili koreografa nakon smrti Sergeja Djagiljeva - Prepozna stilske karakteristike ruskog baleta Sergeja Djagiljeva i umjetnički izraz baletskih umjetnika na zadatim video primjerima
Ukaže na igračke procese i karakteristike razvoja baleta u prvoj i drugoj polovini XX vijeka	- Opiše društveno-istorijske prilike u Evropi u prvoj polovini XX vijeka i estetske norme avangardnih pokreta u umjetnostima Avangardni pokreti: futurizam, ekspresionizam, dadaizam, nadrealizam, art nouveau, kubizam, konstruktivizam, serijalizam i dr. Umjetnosti: književnost, muzika, likovna umjetnost, primijenjena umjetnost, arhitektura i dr. - Opiše karakteristike i inovacije u stvaralaštvu najznačajnijih predstavnika umjetnosti igre u prvoj polovini XX vijeka Predstavnici: Emil Žak Dalkroz, Rudolf fon Laban, Kurt Jos, Isidora Dankan i dr. - Objasni društveno-istorijske prilike i razvojni put baletske umjetnosti u vodećim baletskim centrima Jugoslavije u prvoj polovini XX vijeka

Ishodi učenja Sa procentualnom zastupljenošću na ispitu	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
	Baletski centri u Jugoslaviji : Zagreb, Beograd i Ljubljana - Prepozna igračke pravce nastale u prvoj polovini XX vijeka, njihove predstavnike i stilske karakteristike na zadatim video primjerima - Opiše društveno-istorijske prilike u svijetu u drugoj polovini XX vijeka i njihov uticaj na dalji razvoj umjetnosti Umjetnosti: muzika, likovna umjetnost, književnost, primijenjena umjetnost, arhitektura i dr. - Ukaže na razvojni put baletske umjetnosti u Engleskoj i Francuskoj i karakteristike stvaralaštva najznačajnijih predstavnika engleske i francuske scene u drugoj polovini XX vijeka Predstavnici engleske scene: Džon Kranko, Kenet MakMilan, Margot Fontejn, Rudolf Nurejev i dr. Predstavnici francuske scene: Serž Lifar, Rolan Peri, Žorž Skibin i dr. - Opiše igrački progres i stvaralaštvo istaknutih predstavnika umjetnosti igre u SAD-u u drugoj polovini XX vijeka Predstavnici: Žorž Balanšin, Alvin Ejli, Džudit Džemison, Mers Kaningam, Pol Tejlor i dr. - Obrazloži razvoj baletske umjetnosti u SSSR-u u drugoj polovini XX vijeka i značaj istaknutih predstavnika tog vremena Predstavnici: Maja Plisecka, Jurij Grigorovič, Jekaterina Maksimova, Irina Kolpakova, Natalija Makarova, Vladimir Vasiljev, Mihail Barišnikov, Rudolf Nurejev i dr. - Objasni razvoj jugoslovenske baletske scene u drugoj polovini XX vijeka - Prepozna igračke pravce nastale u drugoj polovini XX vijeka, njihove predstavnike i stilske karakteristike na zadatim video primjerima

Tip ispita

- Učenik koji nastavlja obrazovanje polaže stručnu teoriju putem testa

5. Dozvoljena pomagala

- U skladu sa pitanjima i zadacima

6. Literatura i drugi izvori

- U skladu sa literaturom koja je definisana modulima na osnovu kojih je urađen Ispitni katalog za stručnu teoriju

7. Mjerila provjere

- Na osnovu kriterijuma za provjeru dostignutosti ishoda učenja, formiraju se ispitna pitanja i zadaci različitog tipa, na različitom taksonomskom nivou, iz svih ishoda učenja.

Vrste pitanja/zadataka na testu:

- Pitanja/zadaci zatvorenog tipa
 - Pitanja/zadaci višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)
 - Pitanja/zadaci alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)
 - Pitanja/zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)
- Pitanja/zadaci otvorenog tipa
 - Pitanja/zadaci kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)
 - Pitanja/zadaci produženog odgovora
 - Pitanja/zadaci dopunjavanja

Obim zadataka na testu:

Test se sastoji od pitanja/zadataka koji su povezani sa kriterijumima provjere dostignutosti ishoda učenja kao i praktičnim kriterijumima čiji se pojedini segmenti izvođenja mogu provjeriti putem testa, a vezani su za dostizanje ishoda učenja. Broj pitanja po ishodima na testu u odnosu na ukupan broj, usklađen je sa zastupljenošću ishoda koji su definisani u ispitnom katalogu.

4.2. ISPITNI KATALOG ZA STRUČNI RAD

1. Moduli na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za stručni rad:

- Klasični balet I
- Klasični balet II
- Klasični balet III
- Klasični balet IV
- Repertoar klasičnog baleta

2. Cilj ispita:

Provjera nivoa postignuća standarda znanja iz oblasti klasičnog baleta.

3. Teme/Zadaci za stručni rad

Vježbe pred štapa:

1. Ovladavanje velikim battementsima polukretima od sebe i ka sebi na 1/4 i 1/2 kruga
2. Ovladavanje okretima od sebe i ka sebi sa nogom otvorenom u stranu na 45° i sa završetkom u pozama na 45° i 90°
3. Grand battement jeté sa okretom fouetté en dehors et en dedans na 1/4, 1/2 kruga (priprema za grand fouetté en tournant)
4. Pirouettes en dehors et en dedans sa završetkom u poze na 45° i 90°
5. Pirouettes - bouchon en dehors et en dedans sa završetkom u velikim pozama
6. Ovladavanje radom gornjeg dijela korpusa u pozama na 90°
7. Ovladavanje velikim battements-ima na 90° sa prelazom kroz passe i balansom u stranu u petu poziciju
8. Ovladavanje okretima od sebe i ka sebi počinjući iz poza na 45° i 90° završavajući IV i V poziciju
9. Ovladavanje velikim okretima od sebe i ka sebi u velikim pozama počinjući iz IV i II pozicije (dva okreta)
10. Ovladavanje okretima u velikim pozama od sebe i ka sebi sa polučučnjem i podizanjem na poluprste po 1/2 okreta jedan za drugim
11. Grand battement jeté avec demi rond de jamb en dehors et en dedans
12. Pirouettes en dehors et en dedans počinjući iz velikih poza
13. Flic-flac en tournant iz poze u pozu na 90 stepeni
14. Dva pirouette en dehors et en dedans iz V pozicije i sa završetkom u velike poze
15. Double flic-flac en tournant iz poze u pozu na 90 stepeni

Vježbe na sredini sale:

1. Ovladavanje lančanim okretima (16 okreta)
2. Port de bras (sa radom korpusa) u pozama na 90°
3. Grand battement jeté: passé na 90°
4. Développé (mekani battement) na poluprstima
5. Balancé a la seconde iz I i V pozicije
6. Grand fouetté en tournant en dedans u pozu III arabesque
7. Pirouette en dehors et en dedans iz V, IV i II pozicije
8. Temps relevé sa završetkom u poze na 45° i 90° prstima na podu i na demi-plié
9. Pirouettes en dehors et en dedans počinjući iz poze na 45° i 90° završavajući u IV i V poziciju
10. Pirouette en dehors et en dedans iz IV pozicije završavajući na koljena (muškarci)
11. Pirouettes en dehors et en dedans i tour-bouchon sa grand plié iz I i V pozicije
12. Tours en dehors et en dedans u svim velikim pozama iz IV i II pozicije
13. Tours en dehors et en dedans u svim velikim pozama sa plié relevé po 1/2 okreta jedan za drugim
14. Grand pirouette a la second en dehors (muškraci individualno)
15. Tour lents en dehors et en dedans u svim pozama
16. Grand fouetté en tournant en dehors et en dedans
17. Renversé en croisée en dehors et en dedans
18. Pirouettes en dehors et en dedans sa pas échappé na II i IV poziciju sa temps saute iz V pozicije

19. Tour en dehors et en dedans u velikim pozama sa plié relevé po jednom okretu, jedan za drugim
20. Prelaz iz tours en dehors et en dedans iz velikih poza na pirouettes en dehors et en dedans
21. Grand pirouettes a la seconde en dehors (8-16, muškarci)

Skokovi (allegro):

1. Pas balloté na 45° i 90°
2. Pas soubresaut;
3. Grand pas assemblé en tournant sa pomjeranjem u stranu sa coupé korakom i pomjeranjem po dijagonali naprijed nazad pomoću: coupé koraka i pas chassé
4. Sissonne ouverte en tournant na 1/2 okreta en dehors et en dedans sa pomjeranjem u svim pozama na 45°
5. Sissonne ouverte per développé en tournant en dehors et en dedans u svim pozama na 45°
6. Sissonne ouverte pas développé en tournant en dehors et en dedans en face i u pozama
7. Grand pas jeté naprijed u svim pozama
8. Pas jeté passé na 45° i 90° naprijed i nazad pomoću: coupé koraka, pas couru i sissonne tombe
9. Grand jeté pas de chat
10. Pas de siseaux na 45°
11. Pas cabriole na 45° naprijed i nazad pomoću coupé koraka, pas glissade, sissonne tombe
12. Grand fouetté saute en face iz poze u pozu
13. Grand pas jeté en tournant na 1/2 okreta iz croisée na croisée pomoću tombe coupé nazad
14. Tour en l'air (dva okreta muškarci)
15. Tour en l'air sa prenosom noge nazad na koljena sa završetkom u IV poziciji en face et effacée (muškarci)
16. Petit pas jeté en tournant na 1/2 okreta sa pomjeranjem u stranu i po dijagonali
17. Sissonne fermée u svim pravcima i pozama
18. Grand pas assemble en tournant
19. Grand sissonne renversé en dehors et en dedans
20. Grand sissonne ouverte en tournant en dehors et en dedans sa pomjeranjem u svim pozama
21. Rond de jambe en l'air saute na 90 stepeni en dehors et en dedans
22. Pas jeté passé sa bacanjem noge u stranu i sa završetkom u poze croisée et effacée naprijed i croisée nazad;
23. Pas jeté entrelacé na effacée et croisée po pravoj liniji i po dijagonali pomoću coupé koraka, pas chassé;
24. Pas cabriole fermée u svim pravcima i pozama
25. Saut de basque u stranu i po dijagonali pomoću: coupé koraka, pas chassé
26. Tours sissonne tombe na effacée et croisée po dijagonali jedan za drugim
27. Grand sissonne soubresaut
28. Grand pas jeté reverensé en dehors et en dedans
29. Pas jeté balloté
30. Grand pas de basque
31. Grand pas cabriole naprijed i nazad u svim pozama pomoću coupé koraka, pas glissade, sissonne tombé;
32. Grand fouetté saute en effacée
33. Grand pas jeté en tournant et croisée na croisée pomoću tombé koraka nazad
34. Pas jeté par terre et pas jeté en l'air en tournant u pozu I arabesque po dijagonali i po krugu

Vježbe na prstima:

1. Ovladavanje tehnikom stajanja na jednoj nozi u pozama na 45° i 90° sa pomjeranjem naprijed i nazad, oko sebe, na 1/4 i 1/2 kruga;
2. Pas de bourrée suivi u svim pravcima i po krugu;
3. Relevé na jednoj nozi u svim pozama na 45° i 90°: sa pomjeranjem nazad i naprijed, et tournant en dehors et en dedans na 1/2 okreta ;
4. Pirouettes en dehors et en dedans iz IV i V pozicij;
5. Sissonne ouverte na 45° en tournant en dehors et en dedans na 1/2 okreta;
6. Rond de jamb en l'air en dehors et en dedans;
7. Okreti fouetté en dehors et en dedans na 1/8, 1/4 kruga iz poze u pozu sa nogom podignutom na 45° i 90°;
8. Soutenu en tournant en dehors et en dedans cio okret počinjući iz poze na 45° i 90° sa demi plié;
9. Pirouettes en dehors et en dedans iz V i IV pozicije sa pas tombe;

10. Pirouettes en dehors iz V pozicije jedan za drugim;
11. Tours fouetté na 45°;
12. Pirouettes en dehors sa dégagé po dijagonali;
13. Pirouettes en dedans sa coupé korakom po dijagonali;
14. Tours chaines
15. Skokovi na prstima: pas emboités sur le cou-de-pied (nazad) u mjestu i sa pomjeranjem
16. Pirouettes en dehors iz V pozicije sa pomjeranjem naprijed po dijagonali;
17. Tours fouetté;
18. Double rond de jamb en l'air en dehors et en dedans;
19. Grand fouette en face pomoću coupé koraka završavajući u pozi attitude effacée I i II arabesque;
20. Grand fouette en face naprijed i nazad;
21. Renversé en croisée en dehors
22. Pirouettes en dehors sa nogom u položaju sur le cou-de-pied i u pozi attitude na 45 stepeni naprijed jedan za drugim;
23. Tour en dedans u velikim pozama a la seconde, attitude, arabesque, tire-bouchon pomoću coupé koraka, pas tombe;
24. Pas emboité en tournant sa pomjeranjem u stranu po dijagonali;
25. Pirouettes en dedans sa coupé korakom po krugu;
26. Temps leve sur le cou-de-pied naprijed i nazad, en face i u pozama croisée et effacée na 45 stepeni sa pomjeranjem

Varijacije:

1. Dvije do tri varijacije ili djelovi varijacija i kode iz poznatog klasičnog repertoara po izboru pedagoga
2. Varijacija iz prologa; Vila kanarinka; Vila Jorgovan; Vila žitnog klasja („Uspavana ljepotica“ P.I. Čajkovski)
3. Pahita varijacije I, II, III. („Pahita“ L. Minkus)
4. Varijacija Amor; Varijacija Kitri II i III čin. („Don Kihot“ L. Minkus)
5. Varijacija Svanilde („Kopelija“ L. Delib)

4. Tip ispita

- Učenik radi završni rad praktično

5. Dozvoljena pomagala

- U skladu sa zakonom

6. Literatura i drugi izvori

- U skladu sa literaturom koja je definisana modulima na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za stručni rad

7. Mjerila provjere

- Na osnovu predloženih tema/zadataka u Ispitnom katalogu za završni rad, formiraju se zadaci koje učenici biraju u skladu sa pravilnikom koji reguliše polaganje završnog ispita. Na osnovu izabranog zadatka, učenik samostalno radi završni rad, u skladu sa uputstvom i nadzorom nastavnika - mentora. Ispitna komisija određuje početak, završetak i rok predaje završnih radova u skladu sa pravilnikom. Sastavni dio završnog ispita je pisano i usmeno obrazloženje praktičnog zadatka.

Završni rad sa odbranom se boduje na sljedeći način:

- Nivo tehničke osposobljenosti – 60%
- Plesna izražajnost – 40%

1. Moduli na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za stručni rad:

- Savremena igra I
- Savremena igra II
- Savremena igra III
- Savremena igra IV
- Repertoar savremene igre

2. Cilj ispita:

Provjera nivoa postignuća standarda znanja iz oblasti savremenog baleta

3. Teme/Zadaci za stručni rad

Vježbe na podu:

1. Lagano savijanje kičmenog stuba vođenog težinom glave i lagano ispravljanje (od poslednjeg pršljena do vrha glave) naprijed, u stranu i nazad
2. Bounces federisanje torza
3. Developpe sa okretom torza
4. Disanje sa spiralom i izvijanjem gornjeg dijela grudnog koša na gore
5. Okretanje torza i uvrtnje torza sa izvlačenjem na dijagonalu
6. Contraction – release priprema iz pozicije prekrštenih nogu
7. Duboko tegljenje sa spuštanjem u snagat
8. Body roll kretanje
9. Contract – release
10. Bounces (federisanje torza, -sa okretanjem torza)
11. Disanje sa (promjenom ritma, okretanjem torza i izvijanjem prsnog dijela na gore)
12. Contract- release iz pozicije prekrštenih nogu sa spojenim stopalima II pozicije i nogama ispruženim naprijed
13. Flex point varijacije sa (okretanjem torza, sukcesivnim savijanjem i ispravljanjem kičmenog stuba)
14. Lagano dizanje sa poda sa tegljenjem ahila i sa pravilnim podizanjem kičmenog stuba
15. Bounces sa contract release i uvrtnjem torza
16. Disanje sa promjenom ritma, spiralom, spuštanjem na pod i contract release kombinacijama
17. Arch
18. Developpee naprijed, u stranu, nazad sa contract release i uvrtnjem torza
19. Flex point varijacije sa uvrtnjem torza, zamahom tijela i izvijanjem grudnog koša naprijed
20. Slide contraction
21. Renverse na koljenima
22. Klizanje po podu
23. Iz roll-a skok sa obje noge sa rukama na podu a bokovima gore
24. Sliveni tok kretanja tijela sa naglim spuštanjem tijela u stranu i podizanjem sa kontrakcijom
25. Duple kontrakcije
26. Hip thrust
27. Varijacije na pod u raznim pravcima – horizontala, dijagonala, po krugu, cik-cak, roll sa dizanjem na jednu ruku-tijelo u skleku
28. Roll sa dizanjem preko runda noge i zamahom ruke u sklek
29. Rond po podu, zamah noge i veliki rond sa obje noge, prsima po podu, preko ramena, citav krug sa makazicama sa spuštanjem na stomak

Vježbe na sredini sale:

1. Standing bounces

2. Plie u (paralelnim i otvorenim pozicijama, sa disanjem i federisanje torza sa produbljivanjem plie-a), plie varijacije sa sukcesivnim ptužanjem torza, plie- releve kombinacije sa contract- realese i arch, grand plie sa radom torza, naprijed, u stranu i sa kruženjem kroz arch
3. Isklizavanje u veliku II i IV poziciju
4. Battement tendu: (paralelni, zatvoreni i otvoreni, sa prenosom težine), u kombinaciji sa: contract release, sa grand plie i deep lunge, sa radom torza, sa passe, radom stopala i nagibima
5. Passe (paralelni i otvoreni)
6. Fondu (paralelni i otvoreni sa passe-om i battement-om)
7. Battement developpe na plie i releve
8. Tilis- nagibi
9. Prebacivanje težine tijela sa jedne na drugu i okretanje torza
10. Kombinacije ravnih i spuštenih leđa, spuštanje na plie i podizanje na releve kao i bounces – naprijed i u stranu
11. Okretanje torza sa radom ruku u twist i arch
12. Battement tendu jete sa visokim promjenljivim passe-om i tilts
13. Ispisivanje slova "u" sa velikim rondom
14. Battement glisse u kombinaciji sa battement tendu
15. Fondu u kombinaciji sa deep lunge- duboki ispad
16. Grand battement sa: opuštenim stopalima i radom ruku, prenosom težine (naizmjenični rad korpusa sa i bez rada ruku)
17. Port de bras kombinacije sa izolacijom pojedinih dijelova tijela, federisanjem, poluokretom i okretom
18. Echappe sa četvrt okretom, poluokretom i cijelim okretom
19. Padovi (naprijed, nazad u stranu)
20. Podizanje na releve i naizmjenično lupanje petom po podu u kretanju tijela naprijed i nazad po III poziciji
21. Zamah tijela (body swing) sa naglim isklizavanjem u II poziciju, promjenom pravca, spuštanjem na pod i kruženjem u krug sa osloncem na jednoj ruci
22. Grand rond de jambe par terre sa contract release, collapse i spiralnim spuštanjem na pod
23. Attitude balance, off balance sa spuštanjem na pod
24. Saute sa padom i dizanjem na sve strane
25. Veliki skokovi sa padanjem i sa dizanjem preko roll-a
26. Upijači
27. Plesni stoj sa prenosom na jednu ruku

Kretanje u prostoru:

1. Hodovi: (običan, visok, nizak, sa promjenom težine, sa okretanjem torza, sa zamahom tijela)
2. Kombinacije hoda i grand battement-a
3. Triplets- trokorak sa poluokretom i okretom, trokorak sa sa (radom ruku, u kombinaciji sa skokovima u mjestu, u kombinaciji sa okretima i visokim skokovima)
4. Off balance sa korpusom u pravcu kretanja
5. Hops – poskoci
6. Trampolini, sautenu u raznim pozicijama
7. Skokovi po dijagonali, skokovi off balance, skokovi u passe-u u dalj i po dijagonali
8. Grand jete curved sa savijenim korpusom, grand jete sa arch u kombinaciji sa trokorakom
9. Trčanje u svim pravcima sa skokom i poskokom
10. Adagio varijacije (hodovi, passe, developpe sa arch, passe developpe sa nagibom i zadržavanjem u najvišoj tački)
11. Pique sa koracima i nogom na passe (sa okretom i skokom u mjestu)
12. Kombinacije trčanja, okreta i padova
13. Centrifugalni skok
14. Skokovi i okreti u koracima kroz prostor, spiralni okreti i padovi, okreti off balance
15. Prenos težine kroz rond de jambe en l'air, promjena pravca tijela kroz veliki rond de jambe en l'air sa nogom koja se podiže u attitude, nazad ili land u stranu

Improvizacije:

1. Improvizacije: kombinacije trčanja, okreta i padova

2. Improvizacija na zadatu temu, u paru uz instrukcije profesora
3. Improvizacija sa pomoćnim predmetima koji se drže u ruci ili improvizacija sa stolicom
4. Improvizacije na zadatu temu
5. Hodanje u raznim pravcima i različitim ritmovima sa dodavanjem ostalih dijelova tijela
6. Upotreba glasa, zvuka i ritma
7. Rad sa istovremenim početkom radnje, sa ili bez zadate teme
8. Kotrljanje po tijelu drugog igrača i zajednički kolutovi u prostoru
9. Improvizacija bez odvajanja tijela dva igrača
10. Učenici biraju temu koju obrađuju u pokretu (performans) uz pomoć mentora-profesora

Varijacije:

1. Dvije do tri varijacije ili dijelovi varijacija iz poznatog repertoara savremenog baleta (po izboru pedagoga)
2. Varijacije iz plesnih predstava koreografa Marthe Graham i Pine Bausch
3. Varijacije iz plesnih predstava koreografa Jiri-ja Kylian-a, Alvin-a Ailey-a i Maurice Bejart
4. Varijacije iz plesnih predstava koreografa Wayne McGregor-a i Crystal Pite
5. Varijacije iz plesnih predstava koreografa Ohad-a Naharin-a i Akram-a Khan-a

4. Tip ispita

- Učenik radi završni rad praktično

5. Dozvoljena pomagala

- U skladu sa zakonom

6. Literatura i drugi izvori

- U skladu sa literaturom koja je definisana modulima na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za stručni rad

7. Mjerila provjere

- Na osnovu predloženih tema/zadataka u Ispitnom katalogu za završni rad, formiraju se zadaci koje učenici biraju u skladu sa pravilnikom koji reguliše polaganje završnog ispita. Na osnovu izabranog zadatka, učenik samostalno radi završni rad, u skladu sa uputstvom i nadzorom nastavnika - mentora. Ispitna komisija određuje početak, završetak i rok predaje završnih radova u skladu sa pravilnikom. Sastavni dio završnog ispita je pisano i usmeno obrazloženje praktičnog zadatka.

Završni rad sa odbranom se boduje na sljedeći način:

- Nivo tehničke osposobljenosti – 60%
- Plesna izražajnost – 40%

5. NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

5.1. BROJ ČASOVA PO GODINAMA OBRAZOVANJA I OBLICIMA NASTAVE

Redni broj	Naziv modula	Razred	Ukupno časova	Oblici nastave			Broj časova kod kojih se odjeljenje dijeli na grupe		
				T	V	P	T	V	P
	Stručni moduli								
1.	Klasični balet I	I	288	10	-	278	10	-	288
2.	Karakterne igre I	I	72	4	-	68	4	-	68
3.	Savremena igra I	I	144	8	-	136	8	-	136
4.	Klasični balet II	II	288	10	-	278	10	-	278
5.	Karakterne igre II	II	72	4	-	68	4	-	68
6.	Savremena igra II	II	216	10	-	206	10	-	206
7.	Karakterne igre III	III	72	4	-	68	4	-	68
8.	Istorija igre I	III	72	36	36	-	-	-	-
9.	Gluma i vokal I	III	72	4	-	68	4	-	68
10.	Karakterne igre IV	IV	66	4	-	62	4	-	62
11.	Istorija igre II	IV	66	33	33	-	-	-	
12.	Gluma i vokal II	IV	66	4	-	62	4	-	62
KLASIČNI BALET									
13.	Klasični balet III	III	288	10	-	278	10	-	278
14.	Savremena igra (KS) I	III	144	8	-	136	8	-	136
15.	Klasični balet IV	IV	264	10	-	254	10	-	254
16.	Savremena igra (KS) II	IV	132	8	-	124	8	-	124
17.	Repertoar klasičnog baleta	IV	66	4	-	62	4	-	62
SAVREMENI BALET									
18.	Savremena igra III	III	288	10	-	278	10	-	278
19.	Klasični balet (SS) I	III	144	8	-	136	8	-	136
20.	Savremena igra IV	IV	264	10	-	254	10	-	254
21.	Klasični balet (SS) II	IV	132	8	-	124	8	-	124
22.	Repertoar savremene igre	IV	66	4	-	62	4	-	62
	Izborni moduli								
1.	Istorijsko balske igre	I	72	4	-	68	4	-	68
2.	Komplementarni klavir - Balet I	I	72	6	12	54	6	12	54
3.	Igre XX vijeka	II	72	4	-	68	4	-	68
4.	Komplementarni klavir - Balet II	II	72	6	12	54	6	12	54
5.	Savremeno odrastanje	II	72	54	18	-	-	-	-
6.	Muzička literatura	II	72	58	14	-	-	-	-
7.	Duetna igra I	III	72	4	-	68	4	-	68
8.	Moderna podrška I	III	72	4	-	68	4	-	68
9.	Socijalne mreže i globalizacija	III	72	50	22	-	-	-	-
10.	Preduzetništvo	III	72	36	36	-	-	-	-
11.	Duetna igra II	IV	66	4	-	62	4	-	62
12.	Moderna podrška II	IV	66	4	-	62	4	-	62

5.2. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE I PROFESIONALNA PRAKSA

5.2.1. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE (PRAKTIČNA NASTAVA – PN) U ŠKOLI I KOD POSLODAVCA

- Praktično obrazovanje se obavlja radi primjene teorijskih znanja u praksi i sticanja novih vještina.
- Praktično obrazovanje se izvodi u objektima škole (radionice, kabineti ili laboratorije) i u objektima van škole (ustanove ili privredna društva)

Spisak modula u okviru kojih se realizuje praktično obrazovanje (praktična nastava – PN) i broj časova u školi i kod poslodavca:

Redni broj	Naziv modula	Razred	Broj časova PN u školi	Broj časova PN kod poslodavca	Ukupan broj časova PN
1.	Klasični balet I	I	278	-	278
2.	Karakterne igre I	I	68	-	68
3.	Savremena igra I	I	136	-	136
Ukupno PN – I razred			482	-	482
4.	Klasični balet II	II	278	-	278
5.	Karakterne igre II	II	68	-	68
6.	Savremena igra II	II	206	-	206
Ukupno PN – II razred			552	-	552
7.	Karakterne igre III	III	56	12	68
8.	Gluma i vokal I	III	68	-	68
9.	Klasični balet III/ Savremena igra III	III	266	12	278
10.	Savremena igra (KS) I/ Klasični balet (SS) I	III	124	12	136
Ukupno PN – III razred (Klasični balet/ Savremeni balet)			514	36	550
11.	Karakterne igre IV	IV	50	12	62
12.	Gluma i vokal II	IV	62	-	62
13.	Klasični balet IV/ Savremena igra IV	IV	242	12	254
14.	Savremena igra (KS) II/ Klasični balet (SS) II	IV	112	12	124
15.	Repertoar klasičnog baleta/ Repertoar savremene igre	IV	50	12	62
Ukupno PN – IV razred (			516	48	564
Ukupno PN – I, II, III i IV razred			2064	84	2148
% zastupljenosti PN u odnosu na ukupan broj časova			45,7	1,8	47,6

Napomena:

Broj časova koji se realizuje kod poslodavca je dat okvirno. Minimalan broj časova koji se realizuje kod poslodavca je po 36 u III i IV razredu.

5.2.2. PROFESIONALNA PRAKSA

- Profesionalna praksa izvodi se tokom ili nakon završetka nastavne godine, u zavisnosti od mogućnosti za njenu realizaciju.
- Učenici I, II i III razreda tokom ili nakon završetka nastavne godine obavljaju profesionalnu praksu u vidu najmanje dva javna nastupa (predstave, javni časovi, muzičke manifestacije i dr.) u organizaciji škole ili drugih javnih i privrednih subjekata iz oblasti muzičke umjetnosti i kulture u skladu sa zakonom.
- Za izradu programa profesionalne prakse i njenu realizaciju zadužena je škola. Program profesionalne prakse mora biti u korelaciji sa programom stručnih modula i praktičnog obrazovanja koje se realizuje u okviru modula. O realizaciji programa profesionalne prakse učenik je obavezan da vodi dnevnik profesionalne prakse. U dnevniku, učenik po danima, upisuje sadržaje rada. Dnevnik profesionalne prakse potpisuje lice zaduženo za realizaciju programa. Podaci o profesionalnoj praksi (ime i prezime učenika, mjesto i vrijeme izvođenja) evidentiraju se u posebnim rubrikama u odjeljenjskim knjigama).
- Profesionalna praksa se ne ocjenjuje, ali je uslov za završetak razreda.

5.3. SLOBODNE/ VANNASTAVNE AKTIVNOSTI

- U školi se organizuju slobodne, odnosno vannastavne aktivnosti učenika.
- Zadaci i program slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti razrađuju se godišnjim programom rada škole.
- Slobodne, odnosno vannastavne aktivnosti učenika se ostvaruju putem: predavanja, stručnih ekskurzija, okruglih stolova, društveno korisnog rada i drugih oblika.
- Uspješnost učenika na slobodnim, odnosno vannastavnim aktivnostima se ne ocjenjuje. Škola je u obavezi da za sve učenike organizuje najmanje 36 časova slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti godišnje (33 časa u IV razredu). Fond časova slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti ne ulazi u ukupan godišnji fond časova iz Nastavnog plana.

Okvirni program slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti sastoji se iz tri cjeline:

- Sadržaji vezani za opšteobrazovno područje: dani sporta, ekološke aktivnosti, zdravi stilovi života, građansko obrazovanje, filmske, pozorišne, muzičke predstave i likovne izložbe, posjeta istorijskim spomenicima, muzejima, sajmu knjiga i dr.
- Obavezni sadržaji vezani za stručno područje: stručne ekskurzije, posjete institucijama i preduzećima koja su stručno vezana za obrazovni program, posjete sajmovima informatike, tehnike i nastavne tehnologije, učešće na stručnim predavanjima i takmičenjima u poznavanju određenih oblasti, karijerna orijentacija i dr.
- Sadržaji po izboru učenika: učešće u raznim sekcijama (sportska, dramska, literarna, muzička, likovna, informatička, prva pomoć, saobraćajni propisi, Internet klub, preduzetnički klub i dr.)

5.4. STRUČNE EKSKURZIJE

- Stručne ekskurzije treba da omoguće učenicima uvid u tehničko-tehnološko, proizvodno, uslužno i radno okruženje u stvarnim uslovima iz oblasti sa kojima nisu bili u mogućnosti da se u potpunosti upoznaju u toku praktičnog obrazovanja. One omogućavaju učenicima dalju socijalizaciju i razvoj pozitivnog odnosa prema kvalifikaciji za koju se obrazuju. Imaju značajnu ulogu i u profesionalnom informisanju i karijernom vođenju.
- Stručne ekskurzije se mogu organizovati kao kratkotrajne (1-3 sata), poludnevne i cjelodnevne. Mogu se organizovati u različitim periodima, u zavisnosti od faze realizacije modula ili oblasti. Stručne ekskurzije se planiraju u godišnjem planu rada nastavnika, odnosno stručnih aktiva i dio su godišnjeg plana rada škole.
- Nastavnici koji organizuju i realizuju stručnu ekskurziju treba da:
 - pripreme učenike za ekskurziju - da ih upoznaju sa ciljevima i sadržajem ekskurzije
 - odrede način izvođenja ekskurzije, njenu strukturu, način obilaska, pitanja za nadležne osobe i dr.
 - sistematizuju stečena znanja učenika kroz zadatke, raspravu, refleksiju, prezentaciju i dr.

5.5. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA

- U školi se organizuje dodatna i dopunska nastava.
- Plan dodatne i dopunske nastave pripremaju nastavnici, odnosno stručni aktivni za svaki od modula ili grupu modula i razrađuju se u godišnjem programu rada škole.
- Učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama treba omogućiti punu socijalizaciju. U tom smislu nastavnici treba da planiraju načine za pomoć učenicima, u skladu sa iskazanim željama i potrebama učenika i individualnim razvojnim obrazovnim programom.
- Nadarenim učenicima treba organizovati dodatnu nastavu, pomoći im davanjem uputstava za individualno savlađivanje gradiva, uputiti ih na dodatnu literaturu i druge izvore, pomoći im pri radu u laboratorijama i slično, kao i organizovati dodatne časove.
- Za učenike koji postižu slabije rezultate u učenju treba organizovati dopunsku nastavu. Takođe, učenike sa boljim uspjehom treba podsticati da pomažu onim sa slabijim uspjehom i osmišljavati aktivnosti kroz koje se ta pomoć može realizovati.
- Sve aktivnosti vezane za pomoć učenicima treba da se nađu u godišnjem planu rada nastavnika.

6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

6.1. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA DAROVITIM UČENICIMA

- Prema Programu za razvoj i podršku darovitim učenicima (2020-2022), predviđen je operativni cilj „Obogaćivanje kurikuluma u cilju podsticanja talenata i poboljšanje informatičke infrastrukture“.
- Kurikulum se obogaćuje po širini, ishodima i sadržajima učenja, kao i po dubini, metodama nastave/učenja koje treba da angažuju više misaone procese u obradi tih sadržaja, a u skladu sa sposobnostima, sklonostima, interesovanjima i motivacijom darovitih učenika. U procesu planiranja nastave, potrebno je da nastavnici pažljivo definišu ishode, sadržaje i metode učenja, koji će biti izazovni za darovite učenike i odgovarati njihovom stepenu razvoja, ali i biti povezani sa jezgrom modula. Sadržaji, kojima se obogaćuje program, treba da budu primjereni učenikovim interesovanjima, u cilju podsticanja njihove motivacije za rad i daljeg razvoja svih potencijala. Oni treba da budu dovoljno izazovni i raznovrsni da podstiču više misaone procese. Naglasak treba staviti na sticanje temeljnih znanja, a ne samo činjenica, pri čemu tempo rada treba da bude fleksibilan i da odgovara brzini napredovanja svakog darovitog učenika. Važno je da nastavnici koriste interdisciplinarni pristup u nastavi, koji je zasnovan na integraciji problema iz različitih oblasti nauke, jer se tako podstiče želja darovitih učenika za proširivanjem i produbljivanjem znanja, kao i razvijanjem sposobnosti da reaguju na različite pojave.
- Planiranje i pripremanje nastave treba da sadrži različite pristupe poučavanja, različite metode učenja i, na kraju, različite načine prezentovanja onog što se naučilo. Nastavu treba organizovati tako da omogući učenicima da primjenjuju metode učenja kao što su: rješavanje problema, izrada projekata, istraživanja, kooperativno učenje, divergentno učenje i dr. Prilikom realizacije obogaćenog kurikuluma za redovnu nastavu, darovite učenike ne treba izdvajati iz odjeljenja, već im omogućiti individualan ili rad u grupi na zadacima i projektima uz stručno vođenje nastavnika. Postignuća u učenju se mogu unaprijediti kada daroviti učenici borave i uče u grupi onih sa sličnim sposobnostima i interesovanjima. Stoga je pored planiranja redovne nastave, potrebno sačiniti i plan rada dodatne nastave i sekcija slobodnih aktivnosti čijom će se realizacijom odgovoriti potrebama i interesovanjima darovitih učenika. U ovim planovima je potrebno posebno definisati ishode učenja koje podstiču više misaone procese (analiza, sinteza, evaluacija), kao i razvoj vještina.

6.2. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

a) Učenici sa posebnim obrazovnim potrebama

- U skladu sa zakonom, djeca sa posebnim obrazovnim potrebama su:
 - 1) djeca sa smetnjama u razvoju – djeca sa tjelesnom, intelektualnom, senzornom smetnjom, djeca sa kombinovanim smetnjama i smetnjom iz spektra autizma;
 - 2) djeca sa teškoćama u razvoju – djeca sa govorno-jezičkim teškoćama, poremećajima u ponašanju; teškim hroničnim oboljenjima; dugotrajno bolesna djeca i druga djeca koja imaju poteškoće u učenju i druge teškoće uzrokovane emocionalnim, socijalnim, jezičkim i kulturološkim preprekama.

b) Pristupačnost i opremljenost škola

- U skladu sa zakonom, škola je u obavezi da radi na poboljšanju pristupačnosti i opremljenosti škola. Odnosno, škola treba da obezbijedi prevazilaženje arhitektonskih, fizičkih i drugih prepreka u školi, odnosno pristupačnost učionica, dvorišta, toaleta, hodnika, prilagođenost enterijera i eksterijera karakteristikama kretanja i stepenu samostalnosti učenika. Sve ovo treba pripremiti prije nego što se u školu upišu učenici sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Kako bi bila dostupna i pristupačna za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama škola treba da obezbijedi:
 - Učenicima sa tjelesnim smetnjama – pristup zgradi, priboru, opremi za rad, prostor za kretanje, tehnološka pomagala, podršku resursnog centra i dr.;
 - Učenicima sa intelektualnim smetnjama – očigledna nastavna sredstva, uklanjanje i smanjenje ometajućih faktora, podršku resursnog centra i dr.;
 - Učenicima sa smetnjama vida – mjesto u učionici sa kojeg se najbolje vidi tabla, slobodne puteve do table, bezbjedno okruženje, nastavna sredstva, materijal, adekvatnu obrazovnu tehnologiju i znanja o njima, učešće resursnog centra i dr.;
 - Učenicima sa smetnjama sluha – da sjede blizu nastavnika, otklanjanje ometajućih zvukova, neometan pogled u toku komunikacije, prilagođen didaktički materijal, adekvatnu obrazovnu tehnologiju i znanja o njima i dr.;
 - Učenicima sa smetnjom autizma – jasne fizičke i vizuelne granice (označavanje, ograničavanje prostora i sl.), jasna i precizna uputstva i dnevni raspored, otklanjanje vizuelnih i auditivnih distraktora pažnje, angažman resursnog centra i dr.;
 - Učenicima sa govorno-jezičkim teškoćama – veći i podebljani font obrazovnog materijala, prilagođene pismene zadatke, vrijeme za rješavanje, pomagala, uključivanje resursnog centra i dr.;
 - Učenicima sa teškoćama pažnje – mjesto pored katedre, otklanjanje svega što remeti pažnju i dr.;
 - Učenicima sa teškoćama uzrokovanim socijalnim, jezičkim i kulturološkim preprekama - psihosocijalnu podršku, dopunsku nastavu za prevazilaženje jezičkih barijera i dr.

c) Obrazovni programi po kojima učenici sa posebnim potrebama mogu pratiti izvođenje nastavnog procesa

- U skladu sa zakonom, obrazovni program za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama može se realizovati kao jedan od sljedećih programa po kojima učenik može da prati nastavni proces, na osnovu predloga rješenja komisije za usmjeravanje:
 - Program uz obezbjeđivanje dodatnih uslova i pomagala i stručne pomoći (u zavisnosti od razvojne smetnje učenika omogućava mijenjanje, prilagođavanje i individualizaciju metodike kojom se ishodi realizuju);
 - Program sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći - učenik može sticati obrazovanje iz dijela obrazovnog programa kojim će se osposobiti za određene grupe poslova, koji mogu voditi stručnoj kvalifikaciji u skladu sa obrazovnim programom.
- Učenik sa posebnim obrazovnim potrebama može se, zavisno od individualnih mogućnosti i sposobnosti obrazovati za:

- cijeli obrazovni program i steći kvalifikaciju nivoa obrazovanja, potvrđenu diplomom;
- dio obrazovnog programa kojim će se osposobiti za određene grupe poslova, koji mogu voditi stručnoj kvalifikaciji ako je programom tako definisano, i steći stručnu kvalifikaciju, potvrđenu sertifikatom;
- dio obrazovnog programa, čime će se osposobiti za određene grupe poslova, koji ne čine stručnu kvalifikaciju, što je potvrđeno potvrdom o završetku dijela obrazovnog programa.

Nivo do kojeg će se učenik obrazovati zavisi od uspješnosti završenih modula u skladu sa primijenjenim modelom obrazovnog programa.

d) Individualno razvojno-obrazovni program (IROP)

- U srednjoj školi, IROP se nadovezuje na IROP iz osnovne škole i ITP-1 koji je rađen za učenika.
- Za IROP odnosno, pripremu, primjenu, praćenje i prilagođavanje programa, škola, odnosno resursni centar, obrazuje stručni tim koji čine: nastavnici, stručni saradnici škole ili resursnog centra, uz učešće roditelja. U postavljanju i realizaciji IROP-a afirmiše se saradnja, kompetencije i odgovornosti svih aktera.
- Individualno razvojno-obrazovni program (IROP) je dokument koji se radi za svakog učenika sa posebnim obrazovnim potrebama koji je uključen u obrazovni program Rješenjem o usmjeravanju. Zasniva se na dinamičkoj procjeni odnosa aktuelnog i planiranog funkcionisanja učenika (saznajni, emocionalni, socijalni i fizički), nivoa znanja i vještina. Njime se utvrđuju načini podrške, metodika i prilagođavanje procesa učenja, ispunjenje individualnih potreba i potencijala učenika. Predstavlja kompilaciju učenikovih osobina, potreba i ciljeva modula. U zavisnosti od smetnji i teškoća u razvoju, sposobnosti i potreba učenika IROP omogućava: modifikovanje ishoda; mijenjanje, prilagođavanje i individualizaciju metodike kojom se aktivnosti realizuju. Individualni program dozvoljava dopunjavanje alternativnim oblicima komunikacije, kao što su znakovni jezik, Brajevo pismo, komunikacijske sličice; upotrebu specijalizovane didaktike, opreme, pomagala, asistivne tehnologije i sl. U njemu se jasno definiše kada i kojim oblastima je potrebna podrška asistenta. Rješenjem o usmjeravanju u obrazovni program utvrđuje se potreba asistencije u nastavi koju obavlja asistent u nastavi. Podršku inkluzivnom obrazovanju pružaju resursni centri kroz savjetodavni i stručni rad, kao i obuke nastavnika i stručnih saradnika za rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama shodno razvojnoj smetnji.
- Za učenike završnih razreda srednje škole kao dio individualnog razvojno-obrazovnog programa izrađuje se i sprovodi individualni tranzicioni plan 2 (ITP2) čiji su ciljevi, mjere i aktivnosti usmjereni na vještine za nezavisan život i pripremu za zapošljavanje - prelazak na tržište rada.

6.3. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA OBRAZOVANJU ODRASLIH

- Obrazovni programi se prilagođavaju odraslima po obimu, organizaciji i trajanju. Prilikom prilagođavanja programa odraslim polaznicima škola treba da vodi računa o njihovim ranije stečenim znanjima, radnom i životnom iskustvu i specifičnostima učenja odraslih.
- Prilagođeni plan i program, treba na kraju obrazovanja da omogući polazniku sticanje kvalifikacije nivoa obrazovanja i stručnih kvalifikacija, koje su predviđene obrazovnim programom.
- Kvalifikacije nivoa obrazovanja Baletski igrač/ Baletska igračica – klasični balet i Baletski igrač/ Baletska igračica – savremeni balet, mogu se steći kroz vanredno obrazovanje.
- U skladu sa zakonom, vanredni učenik je obavezan da pohađa pripremnu nastavu koja može biti organizovana kao instruktivno-konsultativna, kao grupna nastava za koju je definisan raspored realizacije predmeta, modula ili tema u okviru modula ili kao kombinacija ova dva modela.
- Ukupan fond časova za pojedine razrede ne može biti manji od 50% ukupnog godišnjeg broja časova za obrazovni program, ukoliko se učenici obrazuju nakon završetka osnovnog obrazovanja.
- Ukoliko su učenici završili obrazovanje po obrazovnom programu srednje škole, u skladu sa zakonom, njima se priznaju predmeti, odnosno moduli koje su uspješno završili, ukoliko su njihov sadržaj i trajanje odgovarajući. U tom slučaju, broj časova od najmanje 50% ukupnog godišnjeg broja časova, određuje se u odnosu na ukupan godišnji broj časova predmeta i modula koje učenici nijesu prethodno izučavali ili ih nijesu uspješno završili.
- Za svakog učenika škola treba da utvrditi listu predmeta (dopunskih, diferencijalnih), modula ili tema u okviru modula za koje je potrebno da učenik pohađa pripremnu nastavu, kao i broj časova pripreme nastave (obim nastave pojedinih tema). Škola treba da upozna učenika o seminarskim i grafičkim radovima, projektnim i pisanim zadacima koje treba da uradi. Sagledavanjem liste predmeta, modula ili tema u okviru modula, škola formira grupe kandidata za pripremnu nastavu.
- Škola treba da organizuje časove pripreme kandidata za pojedine djelove stručnog ispita, kao i za izradu stručnog rada, koja može biti organizovana kao instruktivno-konsultativna.
- Škola je dužna da vodi odgovarajuću evidenciju o svakom učeniku.

7. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Obrazovni program Baletski igrač

Kod dokumenta: OP-020241-BALIGR

Datum usvajanja dokumenta: 27. jun 2023. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: V sjednica Nacionalnog savjeta za obrazovanje

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Tamara Vujošević Mandić, baletski igrač i koreograf, NVO Baletska trupa „Ballo“ i nastavnik, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica
2. Slavka Nelević, baletski igrač i koreograf, NVO Baletska trupa „Ballo“ i Gradsko pozorište Podgorica
3. Viktorija Strugar, baletski igrač i koreograf, NVO Škola baleta „Allegro“ i nastavnik, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica
4. Ksenija Sindić, diplomirani pedagog klasičnog baleta, koreograf, Muzički centar Crne Gore
5. Tijana Dragović, student, Akademija za muziku, ples i likovnu umjetnost „Prof. Asen Diamandiev“, Osnovna baletska škola „Princeza Ksenija“, Podgorica
6. Marija Boljević, magistar baletske pedagogije, nastavnik, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica
7. Manja Pavićević, savremeni igrač, diplomirani pedagog klasičnog baleta, magistar baletske pedagogije, nastavnik, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica
8. Nada Vukčević, glumica, Crnogorsko narodno pozorište, Podgorica
9. Vanja Pantović, profesor muzike, direktor, Osnovna baletska škola „Princeza Ksenija“, Podgorica
10. Borjan Radović, spec. art-gitarista, samostalni savjetnik I, Ministarstvo prosvjete
11. Vanja Vukčević, magistar muzičke pedagogije, organizator, NVO Ars Industria, Podgorica
12. Gordana Četković, diplomirani etnomuzikolog, nastavnik teorijske grupe predmeta, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica
13. Anđelija Rondović, MA glume, profesor, Fakultet dramskih umjetnosti, Cetinje
14. Jelena Krivokapić, diplomirani pijanista, nastavnik, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica
15. Dragica Perović, diplomirani pijanista, nastavnik, JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Podgorica

Članovi radne grupe za module koji su preuzeti iz drugih obrazovnih programa:

1. Dijana Kostović, diplomirani ekonomista, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“ Budva
2. Srđan Obradović, diplomirani pravnik, koordinator u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje
3. Andrijana Bogetić, profesor sociologije, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić
4. Vjera Mitrović-Radošević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje
5. Radoje Novović, diplomirani pedagog, načelnik Odsijeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, Zavod za školstvo

6. Mr Zoran Lalović, magistar psihologije, savjetnik u Odsijeku za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, Zavod za školstvo

Koordinator:

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje